

VITA ACADEMICA

2017 NR 4 (93) PAŹDZIERNIK-GRUDZIEŃ

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Doktorat honoris causa dla ks. kardynata
Gerharda Ludwiga Müllera*

Inauguracja roku akademickiego 2017/2018

„Kiedy Ojciec Przedwieczny daje nam swego Syna, aby zamieszkał między nami, daje nam również siebie samego, daje nam wraz z Nim swoje ojcostwo i w ten sposób czyni nas wszystkich, ludzkość całą, wielką Bożą rodziną”.

św. Jan Paweł II, 25 XII 1994

Życzymy tej jedności w czasie przeżywania świąt Bożego Narodzenia. Niechaj będzie ona udziałem nas wszystkich, podobnie jak docenienie przyniesionego przez Chrystusa daru wolności w nowym 2018 roku, gdy obchodzić będziemy 100. rocznicę odzyskania niepodległości naszej Ojczyzny. Pamiętając, że jedność i wolność rodzą się z Prawdy i Miłości, składamy życzenia prawdziwie rodzinnego ciepła, budującej zgody, życzliwości ludzkiej i serc jaśniejących światłem Gwiazdy Betlejemskiej prowadzącej do Pana i drugiego człowieka.

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak,
rektor

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanoniczna 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyło

Opracowanie graficzne
Wydawnictwo Naukowe

Zdjęcie na okładce
Maciej Gradowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 7 grudnia 2017 roku.
Nakład 1500 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Dać świadectwo prawdzie	5
Nagrody dla pracowników, wykładowców i studentów	16
XII Dni Jana Pawła II w Krakowie	18
Wycieczka z Janem Pawłem II	22
Pielgrzymka UPJPII do sanktuarium św. Jana Pawła II	23
Akademicki Dzień Pamięci	28
80. rocznica urodzin prof. Jana Andrzeja Kłoczowskiego OP	29
Małopolska Noc Naukowców	31

Goście i partnerzy UPJPII

Wizyta prof. Grahama Rossitera z Australii na UPJPII	32
Sztandar 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego dla ks. prof. Józefa Stali	33
Syberyjskie zaproszenie	34
Gość z Omska i personalizm Dostojewskiego	35

Twarze UPJPII

Wywiad z ks. prof. dr. hab. Wojciechem Zyzakiem, rektorem UPJPII ...	36
--	----

Odeszli od nas

In memoriam śp. prof. dr. hab. Walerego Pisarka	37
List rektora UPJPII na uroczystość pogrzebu ks. bp. prof. Wacława Świerżawskiego	40
Sylwetka biskupa Wacława Świerżawskiego	42
Zmarł ksiądz prałat Mieczysław Turek	43

Konferencje

„Uchodźcy i migranci w globalnym świecie – odpowiedzialność i odpowiedź uniwersytetów”	44
Konferencja poświęcona fenomenowi papieża Franciszka	47
Sprawozdanie z XVII Międzynarodowej Konferencji z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej”, <i>Dokąd zmierza Europa?</i>	50
Goście z Chorwacji w Krakowie	52
Polsko-chorwacka międzynarodowa konferencja: <i>Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką</i> ...	54
<i>Bądźcie narodem nadziei – wystawa o Janie Pawle II i Chorwacji</i> w Bibliotece UPJPII	57
Międzynarodowa konferencja: Educating young people for the 21st century	58
Muzealia w konserwacji	60
Dylematy polskiej myśli geopolitycznej na przestrzeni XX i XXI wieku ..	61
Dokonania dekady i perspektywy rozwojowe studiów nad mediami i komunikowaniem w Polsce	63
X Międzynarodowa Konferencja Naukowa <i>Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba – w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy</i>	65
Międzynarodowa konferencja <i>Media – Biznes – Kultura. Pomorze 2017</i> ..	67
<i>Podwawelskie spory o kształt wiary. Wybrane kontrowersje w teologii współczesnej – symposium naukowe</i>	69
„Jak być szczęśliwym w pomaganiu”	70

Erasmus

Fulbright ETA na UPJPII – podsumowanie	73
Lato w Brukseli	74
Erasmus+ changing lives, opening minds!	75
Erasmus+ w rytmie salsy	76

Studenci

Warsztaty terenowe na Roztoczu	79
Relacje chrześcijańsko-żydowskie – refleksje po zakończeniu pierwszego toku studiów	83
Objazd zabytkoznawczy – północna część Bawarii	85
Święto ulicy Kanoniczej	87
Pierwszy integracyjny rajd dla Studentów UPJPII	88
Studenci z wizytą w kinie	88
„Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”	89

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Inauguracja roku akademickiego 2017/2018	89
--	----

Sukcesy pracowników i studentów UPJPII	90
--	----

wydarzyło się

- **13–14 września 2017** *Duchowość jako współczesny wymiar pracy socjalnej* – międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Wydział Nauk Społecznych
- **17 września 2017** Święto Ulicy Kanoniczej w ramach Święta Dzielnicy I z udziałem studentów UPJPII
- **17 września 2017** *Historia w dewizce zapisana* – wystawa efektem współpracy Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej i UPJPII
- **18–20 września 2017**, Lublin – spotkanie polskiego Towarzystwa Teologów Dogmatyków, w nowo wybranych władzach: o. prof. Jarosław Kupczak, ks. dr hab. Robert Woźniak, prof. UPJPII, ks. prof. Jan Daniel Szczurek oraz ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII
- **26 września 2017** Sesja wspomnieniowa z okazji 25. rocznicy śmierci prof. Wojciecha Marii Bartła
- **26–27 września 2017** *Wsparcie seniora w środowisku* – IV ogólnopolska konferencja naukowa z cyklu „Praca socjalna w teorii i działaniu” zorganizowana przez Instytut Pracy Socjalnej
- **27 września 2017** Spółdzielnia Socjalna Równość współpracująca z UPJPII laureatką Lodołamaczy 2017
- **28–30 września 2017** *Język nabożeństw* – konferencja naukowa współorganizowana przez UPJPII, Radę Języka Polskiego przy Prezydium PAN, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu
- **29 września 2017** Małopolska Noc Naukowców
- **3 października 2017** Pielgrzymka wspólnoty akademickiej UPJPII do sanktuarium św. Jana Pawła II na Białych Morzach
- **4 października 2017** Ojciec prof. Jan Andrzej Kłoczowski uhonorowany Srebrnym Medalem Cracoviae Merenti
- **7 października 2017** *Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy* – Międzynarodowa Konferencja Naukowa współorganizowana przez UPJPII
- **7–8 października 2017** XXV międzynarodowe sympozjum z cyklu „Sacrum i przyroda” pt. *Edukacja i duchowość ekologiczna*
- **9 października 2017** Polsko-chorwacka konferencja *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na chorwacką społeczeństwo* oraz *Bądźcie narodem nadziei* – wystawa o Janie Pawle II w Chorwacji
- **10 października 2017** pierwsze z cyklu „Spotkań modlitewnych z Ojcami Kościoła”
- **13 października 2017** *Sejmiki powiatowe Wielkiego Księstwa Litewskiego za panowania Augusta III 1733–1763* – wykład gościnny dr Andrei Macuk z Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku na zaproszenie dziekana WHiDK UPJPII i dyrektora Instytutu Historii UPJPII
- **14 października 2017** *Ruch Światło-Życie w służbie Kościoła. Pamięci księdza prałata Franciszka Chowańca* – sympozjum zorganizowane przez Duszpasterstwo Służby Liturgicznej i Ruchu Światło-Życie Archidiecezji Krakowskiej oraz Katedrę Teologii Pastoralnej UPJPII
- **16 października 2017** inauguracja roku akademickiego 2017/2018, uroczystość wręczenia doktoratu *honoris causa* kard. Gerhardowi Mullerowi
- **17 października 2017** konferencja *Educating young people for the 21 century. Wychowanie młodzieży dostosowane do 21 wieku* zorganizowana przez Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie
- **17 października 2017** wręczenie Księgi Pamiątkowej prof. Kazimierzowi Kuczmanowi
- **22–23 października 2017** Ekumeniczny Maraton Biblijny zorganizowany przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII, Duszpasterstwo Ekumeniczne Archidiecezji Krakowskiej i Krakowski Oddział Polskiej Rady Ekumenicznej
- **24–25 października 2017** „Prawo i moralność w życiu publicznym” – konferencja naukowa z cyklu „Etyka i życie publiczne” zorganizowana przez Katedrę Etyki oraz Katedrę Filozofii Społecznej i Polityki Wydziału Filozoficznego UPJPII

wydarzyło się

- **25 października 2017** Spotkanie z siostrą Małgorzatą Chmielewską w ramach Małopolskiego Klubu Pracownika Socjalnego działającego przy Instytucie Pracy Socjalnej WNS UPJPII
- **26 października 2017** „Media – kultura – komunikacja” – kolejna z cyklu konferencja, tym razem poświęcona fenomenowi papieża Franciszka
- **26 października 2017** *Piękno jako kategoria antropologiczna* – pierwszy z tegorocznego cyklu wykładów „Jan Paweł II. Posługa myślenia”
- **27–28 października 2017** *Dokąd zmierza Europa?* – XVII międzynarodowa konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej”
- **1–4 listopada 2017** *Uchodźcy i migranci w globalnym świecie – odpowiedzialność i odpowiedź uniwersytetów* – UPJPII wśród organizatorów konferencji na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie
- **5 listopada 2017** początek cyklu konferencji w papieskim sanktuarium na Białych Morzach poświęconych pierwszej encyklice ojca świętego Jana Pawła *Redemptor hominis*
- **6 listopada 2017** *Eschatologia, apokalipsa, a może po prostu koniec świata?* – III symposium im. o. Augustyna Jan-kowskiego OSB w Tyńcu pod patronatem i z udziałem pracowników naukowych UPJPII
- **8 listopada 2017** *Dla Ciebie, Polsko. W stulecie czynu legio-nowego* – wystawa w Sejmie RP współorganizowana przez Koło Naukowe „Phronesis”
- **7–9 listopada 2017** XII Dni Jana Pawła II
- **14–15 listopada 2017** Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Wspólnota różnorodności – dziedzictwo kulturowe Czwórki Wyszehradzkiej*
- **15–16 listopada 2017** *Podwawelskie spory o kształt wiary. Wybrane kontrowersje w teologii współczesnej* – konferencja naukowa w ramach programu „Krakowskie Konferencje Naukowe 2017”, zorganizowana przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII
- **16 listopada 2017** *Granice prawa do sakramentów. Między kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku a kodeksem z 1983 roku* – symposium naukowe
- **16 listopada 2017** *Udział Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego w czynie niepodległościowym* – spotkanie edukacyjne zorganizowane przez Koło Naukowe Historyków, Studentów i Doktorantów UPJPII, złożenie kwiatów i zapalenie zniczy na Kwaterze Legionów Polskich na cmentarzu Rakowickim
- **17–22 listopada 2017** XIII Dni Muzyki Kościelnej w archidiecezji krakowskiej
- **18 listopada 2017** UPJPII świętuje 80. urodziny ojca prof. Jana Andrzeja Kłoczowskiego

- **18 listopada 2017** inauguracja wykładów otwartych *Biblia w kulturze świata*
- **22–23 listopada** Ekumeniczny Maraton Biblijny w Krakowie współorganizowany przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII
- **23 listopada 2017** *Ekonomiczne i socjalne prawa imigranta* – symposium naukowe zorganizowane przez Wydział Nauk Społecznych
- **27 listopada 2017** *Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny* – ogólnopolska konferencja naukowa
- **28 listopada 2017** Zwiedzanie Muzeum Spraw Wojskowych (Fort 511/2 Swoszowice) w ramach projektu *Śladami twierdzy Kraków – w 100-lecie odzyskania niepodległości przez Polskę*, realizowanego przez KNHSiD UPJPII przy współpracy z dr. Pawłem Krokoszem
- **22 października 2017** w 39. rocznicę mszy świętej inaugurującej pontyfikat św. Jana Pawła II w katedrze wawelskiej odbyły się uroczystości nałożenia paliusza abp. Markowi Jędraszewskiemu.
- **4 listopada 2017**, w liturgiczne wspomnienie św. Karola Boromeusza, odbył się ingres abp. Grzegorza Rysia do bazyliki archikatedralnej w Łodzi.

Dać świadectwo prawdzie

Inauguracja roku akademickiego 2017/2018 na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie z udziałem kard. Gerharda Ludwiga Müllera uhonorowanego tytułem doktora *honoris causa* UPJPII

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Maciej Gradowski

Msza święta w kolegiacie św. Anny, której przewodniczył kard. Gerhard Ludwig Müller, rozpoczęła w poniedziałek 16 października uroczystości inaugurujące kolejny rok akademicki na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

W słowach homilii abp Marek Jędraszewski odniósł się do postaci św. Pawła i jego trudnej drogi w posłannictwie prawdy. Głoszenie prawdy o Chrystusie Zmartwychwstałym dla tych, którzy uwierzyli, jest mocą i mądrością Bożą – podkreślał metropolita. W głoszenie tej prawdy wpisał się jeden z najdłuższych pontyfikatów w dziejach Kościoła – św. Jana Pawła II – tę rocznicę właśnie 16 października obchodzimy. Arcybiskup przypomniał również ważne przemówienie wielkiego papieża, które 8 czerwca 1997 roku wygłosił do całego świata akademickiego naszej Ojczyzny właśnie w kolegiacie św. Anny, w którym przypominał, aby nauczać jak tego chce Bóg – w imię prawdy, która jednoczy uczelnie, profesorów i studentów.

Głównym przesłaniem uniwersytetów, a zwłaszcza uczelni katolickich, jest bowiem głoszenie prawdy o człowieku widzianym w świetle Chrystusowego zmartwych-

wstania, służba prawdzie, jej odkrywanie i przekazywanie innym. Zadaniem – kształtowanie ludzi nie tylko bogatych w encyklopedyczną wiedzę, ale w autentyczną mądrość, bo w świecie, który sam ogłasza się czasem postprawdy, łatwo ulec pokusie fragmentaryzacji wiedzy o człowieku, a w takiej sytuacji postęp naukowy może nieść z sobą groźne skutki.

Arcybiskup, zwracając się do profesorów i studentów, mówił o potrzebie modlitwy do zmartwychwstałego Chrystusa, by „tworząc tę wspaniałą uczelnię, wszyscy razem nie zawahali się dać świadectwa prawdzie”.

Dalsza część uroczystości miała miejsce w Filharmonii Krakowskiej, do której władze uczelni i pracownicy naukowcy przeszli Plantami w uroczystym orszaku.

Tu abp Marek Jędraszewski, po raz pierwszy biorący udział w uroczystości jako wielki kanclerz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wspominał pierwsze swoje wykłady, które na zaproszenie ks. Józefa Tischnera wygłaszał na Wydziale Filozoficznym właśnie tej uczelni. Wyraził także wdzięczność wobec niej za swoją habilitację, podkreślał wielkie tradycje. „Życzę, aby ta uczelnia promie-

niowała swym światłem, rozświetlała ciemności, które są jej obecne w świecie współczesnej kultury. A także dawała entuzjazm wiary i przekonywała, że warto miłować i warto ufać” – mówił arcybiskup.

W krótkim przemówieniu podsumowującym miniony rok akademicki ks. rektor prof. dr hab. Wojciech Zyzak gratulował abp. Grzegorzowi Rysiowi – jednemu z pierwszych studentów dzisiejszego Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, profesorowi UPJPII, nominacji na metropolitę łódzkiego, natomiast ks. prof. dr hab. Józefowi Mareckiemu działalności, którą prezydent RP uhonorował Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Wyraził radość, że

w porównaniu z rokiem ubiegłym 12 proc. więcej studentów zapukało w mury uczelni. Pracownikom naukowym gratulował zdobytych grantów, które opiewają obecnie na sumę 15 milionów złotych.

Przypomniał postaci niedawno zmarłych ks. Marka Leśniaka oraz bp. Wacława Świerzawskiego, wieloletniego rektora UPJPII (wówczas PAT), którego uroczystości pogrzebowe trwały tego samego dnia równoległe w Sandomierzu.

Odbyła się immatrykulacja studentów I roku, której dokonali ks. prof. Janusz Mastalski (prorektor UPJPII, a zarazem nowo wybrany rektor krakowskiego Wyższego Seminarium Duchownego) wraz z rektorem – ks. prof. Wojciechem

Zyzakiem. Zasłużonym pracownikom wojewoda Piotr Ćwik i wiceminister w MNiSW dr Piotr Dardziński wręczyli odznaczenia państwowe.

Następnie miała miejsce uroczystość uhonorowania doktoratem *honoris causa* kard. Gerharda Ludwiga Müllera, przez wiele lat pełniącego posługę biskupa Ratyzbony, byłego prefekta watykańskiej Kongregacji Nauki Wiary.

Kardynał Müller „szybko zyskał uznanie jako nieprzeciętny teolog, który zgłębia treści objawienia. Trwając w jedności z całym Kościołem, poszukuje nade wszystko prawdy, a nie taniego aplauzu” – opisywał laureata w laudacji prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE. „Analizując

jego imponujące naukowe osiągnięcia, działalność dydaktyczną, organizacyjną oraz pastoralną i charytatywną – mówił – widać, jak wiernym jest uczniem Jezusa z Nazaretu”. Podkreślić należy też „skuteczne i mądre łączenie nauki wiary z jej wcielaniem w życie”. Laudator mówił o potężnym wpływie, jaki na jego życie duchowe i teologiczne wywarł Joseph Ratzinger, którego dzieł wydawcą jest właśnie kard. Müller. Podczas inauguracji zaprezentowano polskie tłumaczenie XIII tomu cyklu *Opera Omnia* Josepha Ratzingera: *W rozmowie z czasem*. Kardynał został nagrodzony także za zaangażowanie w dialog ekumeniczny i międzyreligijny oraz polsko-niemiecki.

Ksiądz prof. Krzysztof Gózdź napisał w recenzji między innymi: „W rezultacie omówiona tu droga naukowa, działalność eklezjalna w Kościele lokalnym i powszechnym oraz działalność naukowa w ogóle – jednoznacznie wskazują, że postępowanie Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w sprawie nadania najwyższej godności akademickiej doktora *honoris causa* dla Jego Eminencji kard. Gerharda Ludwiga Müllera – jest ze wszech miar słuszne. Ukazane przymioty osobowe i naukowe, kapłańskie i chrześcijańskie, dotyczące zarówno duszy, serca, jak i umysłu, wyrażają całkowite poświęcenie kandydata totalnej służbie Kościołowi Chrystusowemu, a w tym także Urzędowi św. Piotra. Kardynał Müller jest świetlanym przykładem prawdziwego chrześcijanina, człowieka bez reszty oddanego Bogu i ludziom, kapłana i biskupa, profesora i wybitnego dogmatyka, który radośnie i prawdziwie służy w imię posłannictwa Chrystusowego, głosząc całym swoim życiem Jego Ewangelię. Zasługuje on więc w pełni na zaszczytne akademickie wyróżnienie”.

Natomiast drugi recenzent, ks. prof. Jan Daniel Szczurek, podkreślił w recenzji między innymi, że „Doktorat *honoris causa* jest najwyższym wyróżnieniem akademickim. W przypadku kardynała Müllera Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie nie jest pierwszym, który nadaje mu to wyróżnienie. Otrzymał je bowiem już od Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (2004), Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie (2007), Papieskiego Uniwersytetu w Limie (Peru) i Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu (2015). Zgodnie ze statutem naszego uniwersytetu doktorat *honoris causa* może być nadany „osobom szczególnie zasłużonym dla Kościoła po otrzymaniu zgody Senatu i Wielkiego Kanclerza oraz po uzyskaniu *nihil obstat* Stolicy Apostolskiej” (§ 83). Przedstawione wyżej fakty z życia i działalności kard. Gerharda Ludwiga Müllera wskazują jednoznacznie, że fatycznie jest on osobą szczególnie zasłużoną nie tylko dla Kościoła w swojej ojczyźnie, ale także w Polsce, a przede wszystkim dla Kościoła powszechnego. [...] Jako teolog i biskup niemiecki jest także zasłużony dla Kościoła w Polsce, przede wszystkim poprzez swoją życzliwość i szacunek dla jego działalności ewangelizacyjnej. Chętnie nas odwiedza, głosi słowo Boże i dzieli się swoimi przemyśleniami, z szacunkiem wspomina trudne doświadczenia naszego narodu, szczególnie pod dominacją totalitaryzmu nazistowskiego i potem komunistycznego. Jest

promotorem dobrych relacji nie tylko między Kościołem w Polsce i w Niemczech, ale także między naszymi narodami”.

Najwyższe akademickie wyróżnienie, godność doktora *honoris causa*, została przyznana kard. Gerhardowi Ludwigowi Müllerowi w szczególności za:

- godną naśladowania postawę prawdziwego chrześcijanina, człowieka oddanego Bogu i ludziom bez reszty, kapłana i biskupa, profesora i wybitnego dogmatyka, który radośnie i prawdziwie służy ludziom w imię posłannictwa Chrystusowego, głosząc całym swoim życiem Jego Ewangelię,

- wierne stanie na straży nauki Kościoła, poprzez wspieranie w wypełnianiu swych misji dwóch kolejnych papieży: Benedykta XVI i Franciszka,

- konsekwentne dbanie o to, by prawdy wiary zgłębiane drogą naukowego dociekania wiązać z codziennym życiem konkretnej osoby w Chrystusie; by te prawdy sformułowane w sposób teoretyczny miały zastosowanie praktyczne,

- gorliwe zaangażowanie w dialog ekumeniczny i międzyreligijny przy jasnym zachowaniu integralności depozytu wiary,

- promowanie dobrych relacji nie tylko między Kościołem w Polsce i w Niemczech, ale także między narodem polskim i niemieckim poprzez obecność na najważniejszych uroczystościach kościelnych w ojczyźnie św. Jana Pawła II oraz udział w licznych sympozjach i konferencjach organizowanych na polskich uczelniach.

Ksiądz prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII odczytał w języku łacińskim treść dyplomu doktora *honoris causa*, po czym ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wypowiedział formułę: „Reverendissimae Eminentiae nomen et dignitatem doctoris honoris causa, nomine Senatus Pontificiae Universitatis Cracoviensis Ioannis Pauli II conferimus” i uroczystie wręczył kard. Gerhardowi Ludwigowi Müllerowi dyplom doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Przemówienie rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka inaugurujące nowy rok akademicki 2017/2018

Podczas inauguracyjnych uroczystości dzielę się z państwem radością i dumą z dokonania poprzedniego roku akademickiego. Na wstępie pragnę podziękować jednemu z nas – abp. Grzegorzowi Rysiowi, należącemu do grona pierwszych studentów, obchodzącego w minionym roku akademickim 35-lecie działalności Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego. Niezwykle lubianemu wykładowcy i cenionemu profesorowi. Dziś możemy mu wszyscy gratulować jako metropolicie łódzkiemu, życzyć błogosławieństwa Bożego i liczyć, że naszej uczelni, jak to mu się udawało przez większość życia, nie pozostawi.

Witając dziś naszych nowych studentów, trudno mi nie wyrazić radości, że jest was o 12 procent więcej aniżeli w ro-

Kolejnym punktem uroczystości była mowa doktorska kard. Gerharda Ludwiga Müllera (w języku polskim odczytał ją jego sekretarz, ks. dr Sławomir Śledziwski). W swoim wykładzie doktorskim *Jak należy rozumieć reformę w Kościele* kard. Müller podkreślał, że we wszystkich historycznych formach kościelnej reformy chodziło o odnowienie sposobu bycia chrześcijaninem i życia kościelnego, a także o pogłębienie wiary i życia w Chrystusie. Kościoła nie można przemieniać według własnego widzimisię – podkreślał dalej. Jedynie odnowienie życia w Chrystusie nadaje pozytywny kierunek jakimkolwiek reformom.

Laureat mówił także o przeciwieństwach protestancko-katolickich. Wykład skończył refleksją: „500 lat reformacji i rozłam w Kościele – to żaden powód do protestanckiego triumfalizmu i do odnawiania katolickiego poczucia niższości. Do końca 2017 roku wszyscy powinniśmy się stać bardziej ewangeliccy i bardziej katolicki w znaczeniu wspólnej pokuty, pojednania i odnowienia w Chrystusie. To jest właśnie reforma Kościoła dokonująca się nie przez nas, lecz w nas”.

Uroczystość uświetnił swym śpiewem chór Psalmodia pod dyrekcją Włodzimierza Siedlika, a zakończył ją rektor ks. prof. Wojciech Zyzak, zwracając się do honorowego doktora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II:

Wasza Eminencjo księżo kardynałe, chciałbym w imieniu naszego całego uniwersytetu jeszcze raz bardzo serdecznie podziękować za dotychczasową działalność duszpasterską Waszej Eminencji. Wkład księdza kardynała w historię rozwoju teologii – szczególnie w rozwój dogmatyki i międzyreligijnego dialogu – jest godny podziwu. Z wdzięcznością myślimy również o uprzejmości, jakiej doświadczył nasz uniwersytet podczas długoletniej służby Waszej Eminencji w Kongregacji Nauki Wiary, oraz zaangażowaniu w zakresie współpracy między naszymi krajami – Niemcami i Polską. Życzymy Waszej Eminencji dużo zdrowia i łask Bożych! Ad multos annos, Najczcigodniejszy Laureacie! ■

ku ubiegłym. Niechaj was mają w swojej opiece nasi święci patroni, a razem zrobimy wszystko, by ich nie zawieść.

Możemy pochwalić się wieloma sukcesami, na które złożyła się praca całej wspólnoty – studentów, doktorantów, nauczycieli akademickich i pracowników administracyjnych.

Rozpoczynając nowy rok akademicki, warto wspomnieć o niektórych z osiągnięć naszej uczelni.

Wydział Teologiczny, któremu zawdzięczamy wiele ważnych konferencji naukowych międzynarodowych i krajowych, jest zarazem wraz z jego oddziałem w Tarnowie jedynym takim kierunkiem w Małopolsce. Pragnę przy tej okazji gorąco podziękować i pogratulować pracownikom naukowym tego wydziału, bowiem podczas wrześ-

niowego zjazdu w Lublinie im powierzono najważniejsze stanowiska w polskim Towarzystwie Teologów Dogmatyków: prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP został prezesem Towarzystwa, wiceprezesem ks. dr hab. Robert Woźniak, prof. UPJPII, zaś członkiem komisji rewizyjnej – ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek. Członkiem obecnego zarządu jest także ks. dr hab. Janusz Królikowski. Po raz pierwszy od dwudziestu lat władzę w jednym z najważniejszych stowarzyszeń teologicznych w Polsce oddano w ręce teologów naszego uniwersytetu.

Na przełomie roku 40-lecie istnienia obchodził Wydział Filozoficzny, który już rok funkcjonuje pod pieczę dziekana ks. prof. Jarosława Jagiełły. Cieszy fakt otwarcia na tym wydziale, po raz pierwszy, angielskiej ścieżki studiów filozoficznych magisterskich w zakresie specjalności *systematic philosophy*, bo młodzi ludzie chcą zgłębiać wiedzę filozoficzną i czerpać z filozoficznych tradycji właśnie wydziału naszego uniwersytetu.

W tym miejscu najserdeczniej gratuluję o. prof. Janowi Andrzejowi Kłoczowskiemu, który w październiku odbierał najwyższe odznaczenie przyznawane przez Miasto Kraków za szczególne zasługi – medal Cracoviae Merenti. Z radością przytaczam słowa, które o. Kłoczowski wypowiedział podczas tej uroczystości: „Wydział Filozoficzny jest moim Wydziałem” – podkreślił. – „Filozofia ściśle wiąże się z moim rozumieniem, przeżywaniem wiary, bliskim wykształceniu w tradycji dominikańskiej, gdzie myślenie nie sprzeciwia się, lecz pogłębia i poszerza horyzonty wiary, otwierając człowieka na pracę rozumu, jak i ucząc go dojrzałej wolności.” Nie można byłoby chyba znaleźć bardziej przekonującej

zachęty do studiowania filozofii i zgłębiania dzięki niej tajemnic człowieka, świata, Boga.

Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego, jego pracownicy naukowcy mają powody do satysfakcji. Dość wspomnieć o dwóch bardzo poważnych projektach, dalece wychodzących poza mury uczelni. To dofinansowane z funduszy unijnych, opiewające na kwotę 12 277 794,45 zł, „Sakralne Dziedzictwo Małopolski” oraz „Konservacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej”. Dzięki części tych funduszy doposażane są nasze pracownie, stając się najnowocześniejszymi w skali kraju.

Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej, sumując zdobyte, a trafniej byłoby powiedzieć – solidnie wypracowane granty naukowe, podaje kwotę ok 15 milionów złotych – dofinansowane w ten sposób projekty w większości są już w trakcie realizacji. Powołując się na tradycje uczelni, musimy bowiem nieustająco podążać z duchem czasu.

Idąc w tym kierunku, nasz uniwersytet złożył wniosek mający na celu rozszerzenie działań w ramach programu Erasmus + KA107 – Współpraca z krajami partnerskimi. W ramach projektu, który został zaakceptowany do realizacji w roku akademickim 2017/2018, zostanie wzmocniona istniejąca współpraca z Ukraińskim Uniwersytem Katolickim (Lwów, Ukraina) oraz Sulkhan-Saba Orbeliani Teaching University (Tbilisi, Gruzja).

Uniwersytet realizował program Fulbright ETA we współpracy z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta. Uczelnia gościła amerykańskiego nauczyciela, który wspie-

rał proces nauczania języka angielskiego, prowadził zajęcia językowe i konsultacje dla pracowników uczelni oraz prowadził dla wszystkich studentów (łącznie ze studentami wymiany zagranicznej) dedykowane kursy dotyczące kultury i historii USA.

Wydział Filozoficzny oraz Wydział Nauk Społecznych UPJPII złożyły wnioski o włączenie do sieci wymiany akademickiej w ramach Środkowoeuropejskiego Programu Wymiany Akademickiej – CEEPUS. Wszystkie trzy wnioski (WF – 2 i WNS – 1) zostały zaakceptowane i będą realizowane w roku akademickim 2017/2018, kiedy to odbędą się pierwsze mobilności.

UPJPII sformalizował długoletnią współpracę z uczelniami z różnych krajów i podpisał porozumienia bilateralne z takimi uczelniami, jak m.in.: Salezjańskie Studium Teologiczne (Jerozolima, Izrael), Państwowy Uniwersytet im F.M. Dostojewskiego w Omsku (Omsk, Rosja), Uniwersytet w Huelva (Huelva, Hiszpania), Lwowski Uniwersytet Handlowo-Ekonomiczny (Lwów, Ukraina), Università degli Studi di Brescia (Brescia, Włochy), Uniwersytet Abat Oliba (Barcelona, Hiszpania).

W roku akademickim 2016/2017 liczba studentów przyjmowanych w ramach programu ERASMUS + została podwojona w stosunku do lat poprzednich. Ponadto średnio 20 proc. studentów zagranicznych zdecydowało się na kontynuowanie nauki w kolejnym semestrze na UPJPII.

Jeśli mowa o programie Erasmus +, warto wspomnieć, że Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej dysponuje obecnie ofertą wyjazdów stypendialnych do blisko 70 uczelni w 16 krajach Unii Europejskiej oraz jednej w Turcji. Z kolei na UPJPII kształcą się studenci z Włoch, Portugalii, Hiszpanii, Słowacji, Niemiec i Chorwacji.

Rzesze młodych ludzi przyciąga w nasze mury Wydział Nauk Społecznych. Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznych nie ma sobie pod tym względem równych. Nowe specjalności to np. technologia komunikowania i grafika medialna oraz komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations. Instytut czyni starania o nadanie uprawnień w zakresie doktryzowania w nowej dyscyplinie naukowej: nauki o mediach. IDiKS stał się instytutem specjalizującym się w zakresie etyki i aksjologii mediów i komunikacji społecznej, stąd doceniani są jego pracownicy naukowcy: w skład Komisji Medioznawczej PAU weszli trzej jego pracownicy – ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor Instytutu, prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński oraz dr Klaudia Cymanow-Sosin, którą powołano także w skład rady programowej Polskiego Radia Rozgłośnia w Krakowie. Do rady programowej Telewizji Polskiej Oddział w Krakowie powołano ks. Michała Drożdża oraz dr. hab. Krzysztofa Gurbę. Ksiądz Michał Drożdż został także w ostatnim czasie mianowany delegatem biskupa tarnowskiego ds. mediów. Należy dodać, że Edukacyjne Laboratorium Mediów Publicznych, działające w ramach Wydziału Nauk Społecznych, wygrało przetarg na monitoring mediów publicznych (telewizji, radia i rozgłośni regio-

nalnych), które to zadanie – niełatwe, a zarazem niezwykle pracochłonne – jest obecnie realizowane.

Ponadto Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej podpisał umowę o współpracy medialnej z Telewizją Polską Oddział w Krakowie, co usankcjonowało sprawdzone już wspólne działania, które na dobre rozpoczęły się, będąc bardzo widocznymi na antenie TVP podczas Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016. Efektami tej współpracy był również 11 odcinkowy cykl „Wielkie Nieba” jako część programu „Między Niebem i Ziemią”, realizowany przez naszych studentów, a nadawany w I programie Telewizji Polskiej.

Ten sam Instytut podpisał także umowę o współpracy medialnej z TBC Project Sp. z o.o. w Krakowie (spółka dysponująca profesjonalną kadrą grafików, specjalistów z zakresu public relations oraz nowoczesną infrastrukturą medialną), a rok akademicki zakończył podpisaniem umowy o współpracy medialnej z diecezją tarnowską.

Gratuluję naszym studentom, laureatom najwyższych nagród w konkursie filmowym „Moje ŚDM”, którego organizatorami byli: archidiecezja krakowska, wojewoda małopolski i Telewizja Polska.

Główna nagroda, wyjazd na Światowe Dni Młodzieży 2019 w Panamie, trafiła do **Jakuba Stoszka**, studenta dziennikarstwa i komunikacji społecznej UPJPII, którego praca została nagrodzona m.in. za umiejętne uchwycenie emocji i przeżyć pielgrzymów uczestniczących w spotkaniu z papieżem Franciszkiem.

Drugie miejsce zajął **Łukasz Krasny**, również student dziennikarstwa i komunikacji społecznej UPJPII, którego jury doceniło m.in. za wysoką jakość przekazu i dostosowanie formy do treści. Będzie on miał możliwość zrealizowania reportażu na antenie TVP 3 Kraków.

Studenci UPJPII nie tylko biorą udział w konkursach, ale sami je organizują. Te zyskują coraz większą rangę i dawno wyszły poza mury uczelni. Przykładem niechaj będzie Nagroda Młodych Dziennikarzy im. Barta Zdunka. Konkurs ten nieprzerwanie od kilku lat cieszy się popularnością i przyciąga uwagę wielu młodych ludzi.

Ale Wydział Nauk Społecznych to nie tylko dziennikarstwo. Cieszę się z powołania przy Instytucie Pracy Socjalnej Małopolskiego Klubu Pracownika Socjalnego oraz z podjęcia współpracy nad uruchomieniem tzw. podwójnego (dualnego) dyplomowania na kierunku praca socjalna na studiach I stopnia z Brandenburgskim Uniwersytetem Technicznym w Chociebużu (niem. Brandenburgische Technische Universität Cottbus-Senftenberg).

Dziękuję również wszystkim, którzy mają swój udział w funkcjonowaniu pierwszej w Polsce ogólnodostępnej poradni bioetycznej, która uczciła pierwszy rok działalności.

Pragnę pogratulować prof. Małgorzacie Dudzie, którą prezydent Rzeczypospolitej Polskiej uhonorował Srebrnym Krzyżem Zasługi za działalność organizacyjną. Pani profesor została także powołana na członka Rady ds. Polityki Senioralnej przy Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także na członka Zespołu Monitorującego ds. Przeciwdziałania Przemocy przy tym ministerstwie. ►

Wiedza i pasja, z którymi nasi profesorowie podchodzą do powierzonej im w życiu misji, przełożyły się także na uhonorowanie Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski przez prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudę ks. prof. dr. hab. Józefa Mareckiego, kierownika Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, zarazem pracownika Instytutu Pamięci Narodowej. Ksiądz profesor został tak szczególnie wyróżniony za wkład w rozwój polskiej nauki w obszarze nauk humanistycznych.

Ksiądz dr hab. Piotr Majer oraz ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut w ubiegłym roku zostali powołani na kolejną kadencję na konsultorów Rady Prawnej Konferencji Episkopatu Polski. Ponadto ks. Tomasz Rozkrut (dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego) został powołany przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego Jarosława Gowina na eksperta do Zespołu ds. Nagród Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Doktor Lucyna Rotter w ubiegłym roku została powołana do Polskiej Komisji Akredytacyjnej (z nominacji ministra nauki i szkolnictwa wyższego). Ksiądz prof. dr hab. Jan Machniak (Wydział Teologiczny UPJPII) został powołany przez premier Beatę Szydło do Zespołu ds. Nagród Prezesa Rady Ministrów na lata 2016–2018.

Ksiądz prof. dr hab. Kazimierz Panuś (Wydział Teologiczny) został powołany przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego do Zespołu ekspertów do spraw oceny wniosków zgłaszanych w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Przypomnijmy, że w Prezydium Komitetu Nauk Teologicznych PAN w kadencji 2015–2018 działają ks. dr hab. Arkadiusz Baron, prof. UPJPII, a członkami te-

goż Komitetu są prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE oraz ks. prof. dr hab. Wiesław Przyczyna.

Gratuluje o. Tomaszowi Gałuszce, dominikaninowi, prof. UPJPII, którego monografia zdobyła II nagrodę w konkursie im. prof. Stefana Kuczyńskiego organizowanym przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Nagrodę o. Gałuszka otrzymał za książkę *Henry Harrer's Tractatus contra Beghardos. The Dominicans and Early Fourteenth Century Heresy in Lesser Poland*. Z kolei Stowarzyszenie Wydawnictw Katolickich wyróżniło nagrodą FENIKS 2017 w kategorii nauki kościelne książkę *Maryja jest piękna* prof. dr hab. Andrzeja Napiórkowskiego OSPPE.

Ksiądz dr hab. Robert Nęcek został laureatem FENIKSA SPECJALNEGO 2017. Dostrzeżono go także na Targach Książki w Turynie – jego wkład w tematykę medialną, a zwłaszcza książkę *Edukacja medialna w nauczaniu społecznym papieża Franciszka*, za promowanie mediów katolickich i wartości katolickich, w sposób szczególnie za promowanie wiary i kultury w programach radiowych, telewizyjnych, felietonach prasowych, przybliżając odbiorcom, słuchaczom, społeczeństwu duchowe i intelektualne dziedzictwo chrześcijaństwa.

Profesorowie UPJPII doceniani są również poza naszymi granicami: ks. prof. Władysław Zuziak przez kolejną kadencję piastował stanowisko wiceprzewodniczącego Europejskiej Federacji Uniwersytetów Katolickich (FUCE). Ksiądz dr hab. Grzegorz Hołub, również wykładowca Wydziału Filozoficznego, uczestniczy w międzynarodowej grupie roboczej Federacji Uniwersytetów Katolickich Europy, mającej na celu wypracowanie programu dydaktycznego dla

tychże uniwersytetów, dotyczącego humanizmu europejskiego. Nazwa grupy to: European Humanism in the Making.

Trudno jednakże byłoby wymienić w jednym przemówieniu inauguracyjnym wszystkie aktywności naszej kadry i studentów, wykłady gościnne czy seminaria prowadzone przez naszych pracowników naukowych na jakże wielu uczelniach wyższych, także poza granicami naszego kraju. Wszystkim więc bardzo dziękuję za zaangażowanie i pełne poświęcenie na rzecz rozwoju i promocji naszego uniwersytetu w kraju i na świecie.

Rozwija się w sposób znaczący Uniwersytet Trzeciego Wieku, który liczy ponad 600 studentów, pełnych entuzjazmu i gotowości do podejmowania nowych wyzwań.

Prężnie działa Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej: jego dyrektor dr hab. Witold Zalewski przy współudziale bazyliki Mariackiej zorganizował z sukcesem kolejny, III Mariacki Festiwal Organowy. Gratuluję panu Witoldowi Zalewskiemu koncertów organowych w Polsce i na świecie, w tym owacyjnie przyjętego w katedrze moskiewskiej.

Przy udziale tego właśnie instytutu melomani otrzymali dwie płyty – pierwsza to *Zjednoczona Europa* z pieśniami patriotycznymi Feliksa Nowowiejskiego, druga to dwa cykle mszalne kompozytorów francuskich: Charles'a Gounoda oraz Maurice'a Duruffe'a.

Wyrazy wdzięczności i uznania kieruję do chóru Psalmodya za to, że wspaniale prowadzony przez maestro Włodzimierza Siedlika, śpiewająco dopisuje się do kart historii uniwersytetu, towarzysząc w piękny sposób wszystkim naszym ważnym uroczystościom.

Dziękuję wszystkim, którzy przyczyniają się do rozwoju naszej uczelni – pracownikom Biblioteki, także za organizowanie sympozjów i wystaw popularyzujących dzieło i postać św. Jana Pawła II oraz Wydawnictwu UPJPII za wiele publikacji, w tym za nasze uniwersyteckie czasopismo „Vita Academica”.

Ci, którzy mieli ogromny wkład w rozwój i dzisiejszy kształt naszego uniwersytetu, są też w wyznaczonych przez Pana Boga chwilach powoływani do Jego domu. Pożegnaliśmy niedawno drogiego nam ks. Marka Leśniaka. W tej chwili w Sandomierzu trwają uroczystości pogrzebowe śp. ks. bp. Wacława.

Nie mogę nie wspomnieć o wydarzeniu będącym wizytówką naszej uczelni, jakim są Dni Jana Pawła II współorganizowane z innymi uczelniami Krakowa, w tym roku pod hasłem „Prawa człowieka i prawa narodów”. Od 17 lat organizujemy Konferencję Europejską „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej”, w której uczestniczą szefowie instytucji unijnych, parlamentarzyści i przedstawiciele hierarchii Kościoła katolickiego; są Dni Tischnerowskie gromadzące każdego roku wybitnych filozofów i rzesze studentów.

Dziś po raz kolejny zabrzmiał *Gaudeamus igitur*, inaugurując nowy rok akademicki naszej Almae Matris. Najlepszym pracownikom i absolwentom wręczymy nagrody, a studentom rozpoczynającym akademicką przygodę – indeksy.

Z ufnością, prosząc o Boże błogosławieństwo, wkraczamy w nowy rok akademicki 2017/2018, który uważam za otwarty.

Quod bonum, felix, faustum, fortunatumque sit. ■

Prezydent
Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, 16 października 2017 roku

Jego Magnificencja
Ksiądz Profesor Wojciech Zyzak
Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Uczestnicy
Inauguracji Roku Akademickiego 2017/2018

Eminencjo Księżę Kardynale!
Ekscelecencjo Księżę Arcybiskupie, Wielki Kanclerzu, Metropolito Krakowski
Magnificencjo Księżę Rektorze!
Dostojny Senacie!
Czcigodni Kapłani, Szanowni Profesorowie i Nauczyciele Akademicy!
Młodzieży Akademicka!
Szanowni Państwo!

Z okazji inauguracji roku akademickiego 2017/2018 pragnę serdecznie pozdrowić władze, kadre naukową, wszystkich pracowników oraz studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Proszę przyjąć wyrazy uznania dla działalności uczelni, która – łącząc działalność naukową i dydaktyczną z misją duszpasterską – godnie kontynuuje przeszło 600-letnie tradycje Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Ze słowami wielkiego szacunku i najlepszymi gratulacjami pragnę zwrócić się do Eminencji Księdza Kardynała Gerharda Ludwiga Müllera, który podczas dzisiejszej uroczystości otrzyma tytuł doktora honoris causa krakowskiego Uniwersytetu Papieskiego. Cieszę się, że dokonania Eminencji po raz kolejny zostają docenione przez polskie środowisko akademickie. Ze swej strony, jako Prezydent Rzeczypospolitej, pragnę serdecznie podziękować Księdzu Kardynałowi za wypowiedziane podczas tak wielu wizyt w Polsce słowa pasterskiego nauczania i głębokiej refleksji. Za myśli dotyczące zarówno naszej ponadtysiącletniej historii i jej wielkich postaci, jak i kwestii uniwersalnych – prawa człowieka do szanowania jego godności, chrześcijańskiej odpowiedzialności za gospodarkę i politykę czy też suwerenności państwa, która wyraża się w gotowości do służenia dobru obywateli. Dziękuję również za liczne wypowiedzi Eminencji poświęcone zagadnieniom rodziny. Działania służące pomysłności rodzin są bardzo ważne także dla obecnych władz Rzeczypospolitej.

Szanowni Państwo – Społeczności Akademicka!

Przed ludźmi nauki, ale też przed politykami, twórcami kultury i przedsiębiorcami stoi dziś wielkie, pilne zadanie. Musimy zintensyfikować rozwój cywilizacyjny Polski. Nie będzie to możliwe bez reorganizacji systemu szkolnictwa wyższego oraz sposobu zarządzania instytucjami naukowymi. Uważam to za jeden z priorytetów polityki naszego państwa. Trwające od dwóch lat dyskusje i konsultacje, zwłaszcza w ramach Narodowego Kongresu Nauki, zaowocowały zgłoszonymi przez rząd propozycjami reform. Ufam, że końcowe uzgodnienia w tej sprawie zyskają Państwa aprobatę. Poszukując nowych rozwiązań, trzeba jednak pamiętać o tym, co w polskiej nauce jest dobre i sprawdzone, także w dydaktyce akademickiej. O instytucjach, zespołach i wybitnych osobistościach, które reprezentują najwyższy poziom światowy. Włączając się w nurt debat intelektualnych Europy i świata, warto czerpać z polskich doświadczeń, szczególnie tych związanych z oporem wobec totalitaryzmów.

Powinniśmy respektować, ochraniać i przekazywać kolejnym pokoleniom wartości takie, jak wolność słowa i wolność nauki, kultura i rzeczywisty pluralizm debaty akademickiej, wysokie standardy naukowych sporów i dociekań. Misja szkoły wyższej jest i pozostanie niezmienna: kształcić, a w pewnej mierze również wychowywać elity społeczne. Aby tak było, konieczne jest wystrzeżenie się wszelkich pokus ideologizacji, poszanowanie tradycyjnej hierarchii uczeń – mistrz, inspirowanie innych własną pasją twórczą i badawczą oraz ukazywanie młodym adeptom nauki, jak pragmatycznie wykorzystywać swoją wiedzę i umiejętności.

W nowym modelu zarządzania uczelniami i jednostkami badawczymi słuszne dążenie do związania nauki z życiem społecznym i rozwojem gospodarki nie może naruszać autonomii nauki ani pomniejszać znaczenia podstawowych wartości, którym ma ona służyć.

Historia polskiej nauki oraz dzieje polskiej inteligencji pozwalają ufać, że, podobnie jak w przeszłości, polskie uczelnie sprostają wyzwaniom obecnego czasu. W trakcie przyszlórocznych obchodów stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości uhonorujemy pokolenie, które wywalczyło, wypracowało, a następnie formowało II Rzeczpospolitą jako państwo nowoczesne. Jako kraj, który pod wieloma względami był w ówczesnej awangardzie rozwiązań ustrojowych, osiągnąć nauk ścisłych i myśli technicznej oraz rozwoju nauk społecznych, kultury i sztuki. Jestem przekonany, że duma z tych świetnych tradycji oraz przynależny autentycznym elitom patriotyzm skłonią środowiska akademickie do włączenia się w obchody tego niezwykle jubileuszu w sposób godny, uroczysty, z inwencją i wizjonerskim rozmachem. Miło mi Państwa poinformować, że zaproszenie do grona członków Komitetu Narodowych Obchodów Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej przyjął również przedstawiciel Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Bardzo liczę na Państwa aktywny, twórczy wkład w upamiętnienie wielkiego polskiego sukcesu. Ufam, że będą Państwo współtworzyć wydarzenia, które – odnosząc się do tamtej historycznej cezury – z czasem same zyskają miano historycznych.

Szanowni Państwo! Rok 1918 ukazał ciągłość przekazu ideałów i wartości, które określają naszą polską i europejską tożsamość. Wolność w aspekcie indywidualnym i zbiorowym, a także zakorzeniona w dziedzictwie chrześcijańskim międzyludzka solidarność były programem tych, którzy słowem i czynem najpierw wskrzesili, a potem umacniali niepodległą Polskę. Ukształtowany przez wieki republikański charakter naszej państwowości i życia zbiorowego został wtedy potwierdzony i znacząco pogłębiony. Pamiętając o tym, warto na nowo przemyśleć to, co dotąd sprzyjało sile Rzeczypospolitej i pomyślności jej obywateli – oraz jak odnieść te doświadczenia do współczesności. Sądzę, że rozważania te powinny mieć wymiar także, lecz nie wyłącznie akademicki – w najlepszym rozumieniu tego słowa. Zbliżające się referendum konsultacyjne dotyczące nowej ustawy zasadniczej to okazja, aby wszyscy obywatele naszego kraju, w tym również środowiska naukowe i artystyczne, wyrazili swoje oczekiwania odnośnie do kluczowych zasad i instytucji ustrojowych, a nawet konkretnych zapisów nowej konstytucji. W tej ogólnonarodowej debacie Państwa głos powinien wybrzmieć szczególnie wyraźnie. Gorąco zapraszam i zachęcam, aby w oparciu o swoją wiedzę i autorytet dali Państwo przykład współodpowiedzialności za przyszłe losy demokratycznej i praworządnej Rzeczypospolitej.

Przyjmijcie Państwo najlepsze życzenia dobrego, owocnego nowego roku akademickiego. Niech będzie to pomyślny czas dla Polski, dla Państwa *Alma Mater* oraz dla każdego z Państwa osobiście. W rocznicę pamiętnego dnia, który w historii Krakowa zapisał się biciem dzwonu Zygmunt, oznajmiającym wybór kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, wszystkich Państwa – całą społeczność Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II – szczególnie serdecznie pozdrawiam.

Z WYKŁADAMI SŁOWNIKU

Nagrody dla pracowników, wykładowców i studentów

Na podstawie art. 138 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawy o orderach i odznaczeniach postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej odznaczeni zostali

- **Medalem Złotym za długoletnią służbę:**

ks. dr hab. Michał Jan Drożdż, prof. UPJPII
mgr Jadwiga Maria Odrobina
Barbara Elżbieta Turowska

- **Medalem Srebrnym za długoletnią służbę:**

mgr Justyna Anna Kosoń

- **Medalem Brązowym za długoletnią służbę:**

dr Piotr Łukasz Grotowski
mgr Małgorzata Maria Szczerbińska-Polak

- **Medale Komisji Edukacji Narodowej otrzymali:**

ks. dr hab. Tadeusz Biesaga, prof. UPJPII
ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka

ks. dr hab. Andrzej Muszala, prof. UPJPII
o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski

Nagrody Rektora za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej i organizacyjnej:

- **z Wydziału Filozoficznego**

ks. dr hab. Wojciech Grygiel FSSP
ks. dr hab. Grzegorz Hołub, prof. UPJPII
dr Jakub Synowiec

- **z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

dr Sławomir Dryja
s. dr hab. Susi Ferfoglija
dr hab. Józef Cezary Kałużny

- **z Wydziału Nauk Społecznych**

ks. dr Bolesław Karcz
dr Katarzyna Kutek-Sładek
dr Maria Ligęza
dr Maria Łuszczczyńska

ks. dr Wojciech Mleczo CR
ks. dr hab. Robert Nęcek

- **z Wydziału Prawa Kanonicznego**

ks. dr hab. Andrzej Wójcik

- **z Wydziału Teologicznego**

ks. dr hab. Szymon Drzyżdżyk, prof. UPJPII
o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski
ks. dr Wojciech Węgrzyniak

- **z Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie**

ks. dr hab. Andrzej Michalik
ks. dr hab. Tadeusz Pabjan

- **z Międzywydziałowego Studium Języków Obcych**

mgr Celina Budzowska
mgr Barbara Giec
mgr Marek Grzelak

Nagrody Rektora dla pracowników administracji:

mgr Stanisława Bujakowska
s. mgr Edyta Czerwińska
mgr inż. Urszula Dutczak
mgr Izabela Furtak
mgr Justyna Kosoń
mgr Danuta Krzyżek
ks. mgr Andrzej Lichosyć
mgr Bogusława Lizoń-Kopka
mgr Magdalena Nagieć
mgr Jadwiga Odrobina
mgr Barbara Olejarsz
mgr Paulina Paduchowska
mgr Małgorzata Piega
dypl. ekonom. Teresa Słapak
mgr Sylwia Sobieraj
mgr Agnieszka Szczepańska
Violetta Szydłowska-Cygan
Barbara Turowska
mgr Anna Wałkowicz
mgr Anna Wojewoda
Urszula Zajgier
Robert Ziarko
mgr Aleksandra Zoń-Górecka

Nagrody Rektora za prace dyplomowe 2017:

Prace doktorskie

- **Wydział Filozoficzny**

dr Małgorzata HOŁDA
temat: *Paul Ricoeur's Concept of Subjectivity and the Postmodern Claim of the Death of Subject*
promotor: ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

dr Paweł Kajzar
temat: *Mauzoleum marszałka Józefa Piłsudskiego na Wawelu w latach 1935–1989*
promotor: ks. prof. dr hab. Jacek Urban

- **Wydział Teologiczny**

dr Katarzyna Wilczek
temat: *Antropologia filozoficzna a antropologia teologiczna Karola Wojtyły – Jana Pawła II. Próba opisanie relacji*
promotor: o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP

Prace licencjackie (licencjat kościelny)

- **Wydział Prawa Kanonicznego**

ks. mgr lic. Mikołaj Piotr Szczygieł
temat: *Pojednanie jako zadanie pastoralne biskupa i jego sądu w kanonicznym prawie procesowym*
promotor: ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch

Prace magisterskie

- **Wydział Filozoficzny**

mgr Daniel Milewski
temat: *Kwestia roli metafory w myśleniu filozoficznym na podstawie prac Ludwiga Wittgensteina, Richarda Rorty'ego oraz George'a Lakoffa i Marka Johnsona*
promotor: dr hab. Jakub Gomułka

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego Instytut Historii**

mgr Jan Bulak
temat: *Gospodarka plebańska w dekanacie skalskim w świetle akt wizytacji z roku 1783*
promotor: dr hab. Marian Wołkowski-Wolski

Instytut Historii Sztuki i Kultury

mgr Anna Makarczyk
temat: *Aniołowie w gotyckim malarstwie tablicowym Małopolski – ich ikonografia i funkcja*
promotor: dr hab. Andrzej Włodarek, prof. UPJPII

- **Wydział Nauk Społecznych**

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
mgr Joanna Wojdyła
temat: *Social media w służbie ewangelizacji. Studium analityczne wybranych przypadków*
promotor: ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII

Instytut Nauk o Rodzinie

mgr Katarzyna Ligenza-Sagan
temat: *Choroba nowotworowa a rodzina*
promotor: ks. prof. dr hab. Józef Makselon

Instytut Pracy Socjalnej

mgr Maria Murmiło
temat: *Problemy życiowe repatriantów z Kazachstanu*
promotor: dr Bożena Majerek

- **Wydział Teologiczny**

s. mgr Teresa Chrobak

temat: *Duszpasterska posługa choremu objętemu leczeniem szpitalnym. Aspekt moralnoteologiczny. Na przykładzie katolickiego szpitala Trinity Mother Frances Hospitals and Clinics in Tyler, Texas, USA*

promotor: ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna

- **Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie**

ks. mgr Adam Cieśla

temat: *Wojtyliańska koncepcja miłości oblubieńczej czystości w interpretacji Mariana Grabowskiego*

promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Wszolek

ks. mgr Mateusz Odziomek

temat: *Śmierć i życie po śmierci. Studium literacko-teologiczne 1 Tes 4, 13–18*

promotor: ks. dr hab. Piotr Łabuda

Prace licencjackie (licencjat zawodowy)

- **Wydział Filozoficzny**

Marek Psonka

temat: *Koncepcja poznania filozoficznego w dziele „Czym jest filozofia?” Dietricha von Hildebranda*

promotor: ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII

- **Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego**

Instytut Historii

Joanna Adamczyk

temat: *Kraków doby autonomii galicyjskiej jako ośrodek turystyki patriotycznej*

promotor: dr hab. Janusz Smołucha

Filip Kępa

temat: *Ksiądz Jerzy Popiełuszko (1947–1984). W poszukiwaniu prawdy o okolicznościach śmierci duchownego*

promotor: dr Grzegorz Chajko

Ewelina Skrabacz

temat: *Wydarzenia 1846 roku w Galicji, na przykładzie losów powstańców z cyrkułu tarnowskiego*

promotor: dr hab. Marian Wołkowski-Wolski

Instytut Historii Sztuki i Kultury

Katarzyna Michalewska

temat pracy: *Obraz Misericordia Domini ze Zbylitowskiej Góry*

promotor: ks. dr hab. Dariusz Tabor, prof. UPJPII

Agnieszka Watras

temat pracy: *Konstanty Laszczka Zrozpaczona – analiza formalna i genetyczna*

promotor: dr Barbara Ciciora-Czwórnoś

Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej

ks. Dariusz Skowron SDB

temat: *Ks. Zbigniew Malinowski SDB. Działalność duszpastersko-administracyjna i dydaktyczno wychowawcza w Zgromadzeniu Salezjańskim*

promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Zajac

- **Wydział Nauk Społecznych**

Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Katarzyna Radwańska

temat: *Postawa polskich piłkarzy na Euro 2016 determinantą zmiany ich wizerunku*

promotor: ks. dr hab. Robert Nęcek

Instytut Nauk o Rodzinie

Karolina Kiełb

temat: *Wiedza patriotyczna uczniów gimnazjum a ich wychowanie i edukacja patriotyczna*

promotor: dr Maria Ligęza

XII Dni Jana Pawła II w Krakowie

7–9 listopada 2017 roku

opracowanie i tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Po raz dwunasty ludzie Kościoła, nauki i sztuki – hierarchowie, profesorowie akademicki, artyści spotkali się, by poddać rozważaniom kolejny z podnoszonych przez papieża Jana Pawła II problemów. Tym razem temat brzmiał: „Prawa człowieka i prawa narodów” – a odniesiono go do nauki Kościoła powszechnego i Jana Pawła II.

„Nieustannie chodzi nam o to, aby myśl Jana Pawła II promieniowała swoją głębią i mądrością i budowała cywi-

lizację miłości, czyli to, do czego papież wielokrotnie wzywał” – mówił abp Marek Jędraszewski w sali okna papieskiego na konferencji prasowej inaugurującej XII Dni Jana Pawła II.

Ksiądz prof. Wojciech Misztal, prorektor UPJPII i przewodniczący komitetu organizacyjnego Dni Jana Pawła II, przypominając ideę tych Dni, zaznaczył wagę obranego w tym roku tematu:

„Pamiętam, że kiedy zaczynałem studiować w latach 80., temat praw człowieka był bardzo ważny i interesujący. Później, kiedy w latach 90. patrzyłem na polską rzeczywistość, wydawało się, że ten temat jakby zniknął w związku z trwającymi wtedy przemianami. Dobrze, że odkrywamy go na nowo w powiązaniu z innymi wątkami nauczania papieskiego, takimi jak świętość, nadzieja, dialog czy miłość bliźniego, po to żeby odkryć również nasze własne prawa i obowiązki. Ale również żeby dostrzec drugiego człowieka”.

W ramach Dni tradycyjnie odbywały się sesje naukowe, które rozpoczęła Ogólnopolska Sesja Naukowa z serii „Muzyka wobec poezji i nauczania Karola Wojtyły i Jana Pawła II” w Katedrze Muzyki Religijnej. W Akademii Ignatianum odbyła się sesja naukowa *Od praw człowieka do praw narodów*, a wieczorem w auli bł. Jakuba Strzemię w klasztorze Franciszkanów „*Veritatis splendor*” wobec post-prawdy, na której wykład wprowadzający przed panelem dyskusyjnym wygłosił abp metropolita Marek Jędraszewski, który mówił: „Ten nowy świat jest światem demiurgów, którzy kontynuują dzieło rozpoczęte przez czerwony totalitaryzm, ponawiając próbę wyprodukowania nowego człowieka, który nie troszczy się o kwestie egzystencjalne, który nie troszczy się o antropologię. Tacy demiurgowie uważają, że mają prawo burzyć wszystko, co było. Nie ma prawdy obiektywnej, nie ma świata, który powinni uznać i poznać jego reguły. Jest przekonanie, że zmieniać trzeba wszystko”. Postprawda to słowo wyrosłe z kontekstu politycznego i obrazuje rzeczywistość, którą dziś uprawia się w powiązaniu ze światem mediów: „Tak skutecznego świata mediów do tej pory nie było. Polityka współczesna

z mediami zawiera jakiś szczególny związek i zaczyna tę politykę prowadzić przez media uprawiające rzeczywistość postprawdy. Chodzi tu przede wszystkim o szum informacyjny, w którym zacierają się granice między faktem a opinią, prawdą a fałszem, informacją a dezinformacją. Politycy między sobą nie konkurują wcale po to, by przedstawić jakiś fakt, właściwie go zinterpretować czy przedstawić diagnozę rzeczywistości, ale robią to po to, by zyskać dla siebie jak największy poklask, odwołując się do emocji, czasem ukrytych obaw lub kompleksów ludzi, do których się zwracają, by ich pozyskać dla siebie” – mówił. Arcybiskup poruszał też problem w kontekście papieskiej encykliki *Veritatis splendor*, mówił o danej człowiekowi wolności, która zależna jest od prawdy, a użytkować ją należy dla dobra siebie, innych i świata. „Człowiek kieruje się ku dobru racjonalnie. To nie jest ślepe, instynktowne działanie. Jest to dążenie mocą rozumu, który rozpoznaje autentyczne dobro, i mocą woli, która decyduje się to dobro osiągnąć” – tłumaczył. Największym dobrem zaś jest Bóg, do którego mamy dążyć.

9 listopada był dniem kulminacyjnym, kiedy to główne wydarzenia naukowe odbywały się w Collegium Novum. Jednym z prelegentów był kard. Stanisław Dziwisz, który mówił o personalistycznym charakterze praw człowieka i komunijnej wizji praw narodów w nauczaniu św. Jana Pawła II. Podkreślił, że Kościół zawsze brał czynny udział w formułowaniu praw człowieka i praw narodów, dbał o ich poprawną interpretację i realizację, a wkład Jana Pawła w tę dziedzinę jest nie do podważenia. „Nie bez powodu nazywany jest on papieżem praw człowieka. Ojciec święty bronił

niestrudzenie godności ludzkiej, stając na straży życia od jego początku aż do naturalnej śmierci. Na forach międzynarodowych upominał się o los prześladowanych i dyskryminowanych przez różnorakie reżimy państwowe i ideologiczne. Troska o człowieka była głęboko zapisana w jego sercu. Świadczą o tym niezliczone dokumenty, przemówienia i spotkania” – zauważył.

Prelegentami czwartkowej konferencji byli również bp Jan Piotrowski, s. Małgorzata Chmielewska, ks. Andrzej Szostek MIC, prof. dr hab. Zbigniew Chłap i prof. Rocco Buttiglione. Dyskusje poprowadzili ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak, w drugiej części prof. dr hab. Zofia Zarębianka.

Biskup diecezji kieleckiej Jan Piotrowski, w latach 1985–1991 był misjonarzem w Ludowej Republice Konga, potem w Peru, dyrektorem papieskiego dzieła misyjnego w Polsce, dlatego odniósł się do przesłania sprawiedliwości i pokoju jako przesłania adhortacji *Ecclesia in Africa*. Mówił o obecności chrześcijan w Afryce, o potrzebie praworządności, o wielu przyczynach niepokojów, o wszechobecnej przemocy, bratobójczych walkach, handlu bronią, braku poszanowania godności kobiety, biedzie, nędzy i o potrzebie ewangelizacji. Przywołał słowa papieża Pawła VI: „Jeśli pragniesz pokoju, walcz o sprawiedliwość”.

Profesor Rocco Buttiglione, mówiąc o wartości, jaką jest zjednoczona Europa, wyszedł od przykładu życia rodzinnego: „można związać się z osobą, która odbiera nam wolność, ale możemy związać się z osobą, dzięki której możemy być jeszcze bardziej wolni. Podobnie jest z narodami – gdy wiążą

się narody, współpracują z sobą, to wspaniałe, ale możliwe tylko wtedy, gdy bazuje się na równości i miłości”. Przywołał słowa Jana Pawła II: „Żeby dobrze widzieć własne prawdziwe interesy, trzeba patrzeć w niebo wielkich wartości”.

Profesor dr hab. Zbigniew Chłap mówił o przesłaniu Jana Pawła II do lekarzy o prawach każdego człowieka do ochrony zdrowia i życia. „Nauka jednak nie jest najważniejszą wartością, jest nią osobowe prawo jednostki do życia fizycznego i duchowego” – cytował Jana Pawła II podczas dzielenia się własną refleksją.

Ksiądz prof. dr hab. Andrzej Szostek MIC poruszył temat praw człowieka w stosunku do tych, których prawa są łamane. Z niepokojem mówił o tym, że przeciwna przyjmowaniu uchodźców jest większość Polaków (74 proc.), za jest zaledwie 22 proc. Ubolewał, że tak dzieje się w kraju, w którym większość to katolicy. Ignoruje się tym samym katolicką naukę społeczną. „Nie jest prawdą, że w islamie rządzi nurt agresywny. To nie jest prawda, że wszyscy, którzy uchodzą z Syrii czy z Libanu, są agresorami, to nie są urodzeni przestępcy... Takie myślenie z naszej strony to uznanie, że bezpieczeństwo jest ważniejsze od miłosierdzia”.

„My się boimy – mówiła s. Małgorzata Chmielewska – budowana jest niechęć do innych, lęk, strach. Jedność narodową buduje się na bazie wspólnego wroga. Teraz to uchodźcy”.

Padło też wiele zdań przeciwnych, dzielono się obawami, z sali podczas dyskusji padały pytania o odpowiedzialność

za swoich bliskich czy podopiecznych w momencie ewentualnego podjęcia decyzji o przyjęciu uchodźców. Dyskusja była burzliwa, jak sam temat – palący, nieustająco aktualny i nad wyraz trudny dla wszystkich stron.

Dni Jana Pawła II to inicjatywa podjęta przez Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, którzy dostrzegli potrzebę zainicjowania przedsięwzięcia łączącego środowisko akademickie Małopolski w celu upamiętnienia postaci ojca świętego Jana Pawła II i popularyzującego ogromne dziedzictwo naukowe i artystyczne, jakie po sobie pozostawił. Decyzja o organizacji pierwszych Dni Jana Pawła II została podjęta w 2006 roku. W przedsięwzięciu wzięły udział nie tylko krakowskie uczelnie, ale także szkoły wyższe z województwa małopolskiego. Ich działania – pod hasłem „Prawda” – koordynowała wówczas Papieska Akademia Teologiczna (dziś Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie). Następnie rolę głównego organizatora przejmowały kolejno: Uniwersytet Ekonomiczny (2007 – „Dobro”), działające wspólnie szkoły artystyczne Krakowa – Akademia Muzyczna, Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna i Akademia Sztuk Pięknych (2008 – „Piękno”), Uniwersytet Jagielloński (2009 – „Wiara i nauka”), Akademia Górniczo-Hutnicza (2010 – „Wolność”), Politechnika Krakowska (2011 – „Godność”), Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie (2012 – „Dialog”, 2013 – „Mądrość”, 2014 – „Nadzieja”, 2015 – „Świętość”, 2016 – „Miłosierdzie”).

Dni Jana Pawła II to sympozja, ale także imprezy o charakterze kulturalnym i artystycznym. Rozpowszechnianiu wiedzy o Janie Pawle II, zwłaszcza wśród młodych ludzi, słu-

żą towarzyszące Dniom konkursy – literacki i fotograficzny – oraz organizowany przez Akademię Muzyczną w Krakowie koncert, w tym roku z udziałem Kai Danczowskiej, Marcina Wolaka, ale też Jerzego Treli, który odczytał fragmenty *Tryptyku rzymskiego*.

XII Dni Jana Pawła II tradycyjnie zakończyła msza święta w sanktuarium św. Jana Pawła II na Białych Morzach pod przewodnictwem metropolity krakowskiego.

Wyniki konkursu literackiego XII edycji Dni Jana Pawła II 2017 *Prawa człowieka i prawa narodów*:

- I nagroda – Natalia Pochroń, studentka dziennikarstwa i komunikacji społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, za pracę *Prawa człowieka, prawa narodów – za wszelką cenę czy mimo wszystko?* (nagrodą jest pielgrzymka do Ziemi Świętej i 2000 zł).

- II nagroda – Klaudia Miśkiewicz, studentka filozofii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, za pracę *List do przyjaciela, czyli rzecz o godności ludzkiej jako podstawie praw człowieka i narodów* (nagrodą jest samolotowa pielgrzymka do grobu św. Jana Pawła II – Rzym i Watykan 2018 i 1000 zł).

- III nagroda nie została przyznana.

- IV nagroda (pierwsze wyróżnienie) – Jakub Knurek, absolwent biologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, za pracę *Problem wolnej woli w ujęciu encykliki „Veritatis splendor” w kontekście dialogu z filozofią deterministyczną*.

I nagroda w konkursie fotograficznym:

- Katarzyna Rydel. ■

Wycieczka z Janem Pawłem II

tekst: Natalia Pochroń

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Nieraz zastanawiałam się, co Jan Paweł II powiedziałby, gdyby żył w dzisiejszych czasach. Jakie słowa skierowałby do tłumów zgromadzonych przed Bazyliką Świętego Piotra oraz przed odbiornikami telewizorów tuż przed podniesieniem ręki do uroczystego *urbi et orbi*. Jakiemu światu udzieliłby błogosławieństwa oraz co powiedziałby tym, którzy coraz częściej znajdują się poza jego marginesem. Ku mojemu zdziwieniu – odpowiedź na te refleksje znajdowała się zdecydowanie bliżej, niż jej poszukiwałam.

Współczesny świat jest światem niezwykle paradoksalnym. Podczas kiedy w bogatej Północy – tej części globu, której przypadła rola beneficjenta światowego rozwoju gospodarczego – masowo wyrzuca się nadwyżki żywności, w krajach biednego Południa co 5 sekund z głodu umiera jedno dziecko. Nie mówiąc o spowodowanych tą epidemią niedożywienia chorobach. Podczas kiedy nowoczesny świat kładzie główny nacisk na postęp cywilizacyjny i rozwój technologii mających ułatwiać człowiekowi życie, równocześnie wykorzystuje te rozwiązania przeciwko niemu, dokonując rocznie blisko 56 milionów zabiegów aborcji. Kiedy na sztandary podnosi hasła wolności i poszanowania w kwestiach światopoglądowych, w skali roku prześladowaniami dotyka ponad 100 milionów chrześcijan. Winnych tylko swojej wierze w Boga. Równie wiele osób cierpi i jest mordowanych w konfliktach zbrojnych – w Syrii, na Ukrainie,

w Libii i wielu innych miejscach, stanowiących zarzewie światowych konfliktów i pogorzeliśko ludzkich sumień.

Temu problemowi poświęcone były tegoroczne, XII Dni Jana Pawła II, przebiegające pod hasłem: „Prawa człowieka i prawa narodów”. Poprzez cykl konferencji poświęconych tejże tematyce prelegenci – wśród których znaleźli się m.in. ks. kard. Stanisław Dziwisz, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak czy prof. Rocco Buttiglione – zagłębiali się w nauczanie św. Jana Pawła II, próbując odnaleźć w nim treści, które można by odnieść do sytuacji współczesnego świata. Jak się okazało – znalazło się ich więcej, niż się spodziewałam. Mimo iż ojciec święty żył w nieco innej – szczególnie trudnej i bolesnej rzeczywistości historycznej – jego nauczanie zachowało zadziwiającą aktualność także w czasach dzisiejszych. Ów Polak, który przybył z dalekiego kraju – jak niejednokrotnie zwykł sam siebie określać – doskonale rozumiał, co znaczy żyć w czasach nieustannego strachu o własne życie. Z własnego doświadczenia znał okrucieństwo wojny oraz wiedział, jak nieludzkie przybiera ona oblicze – wykrzywionej grymasem bólu oraz przerażającego strachu twarzy niewinnego, bezbronnego dziecka – największej ofiary bezlitosnych polityk dorosłych. Mimo iż charakter i przyczyny konfliktów, jakie określają XXI wiek, zmieniły się w porównaniu z tymi, których świadkiem był Jan Paweł II – cierpienie i zniszczenie, jakie za sobą pociągają,

pozostały takie same. Niezmiennie także pozostały słowa ojca świętego, który z uporem i niegasnącą wytrwałością przekonywał, że każdy człowiek ma prawo do godności, wolności osobistej, wolności sumienia, że dopiero zagwarantowanie praw jednostek może przyczynić się do trwałego pokoju na świecie i współpracy między narodami.

Dni Jana Pawła II, a w szczególności towarzyszący im konkurs literacki, były dla mnie niesamowitym przeżyciem. Pozwoliły poznać ojca świętego jako wielkiego orędownika pokoju oraz obrońcę praw człowieka, szczególnie tego najmniejszego i uciśnionego. Jako ukochanego przyjaciela, wlewającego nadzieję w serca, które pod wpływem nieludzkich walk zapominały, co ona oznacza. Przede wszystkim zaś jednak nauczyły mnie patrzeć na współczesny świat i wypalające go bratobójcze walki nie przez pryzmat niechęci czy potępienia dla katów, a pokory i poszanowania dla godności

drugiego człowieka, wypływających z tekstów i wystąpień ojca świętego. Trywialne będzie stwierdzenie, że wygrana w konkursie jest dla mnie ogromnym zaszczytem i wyróżnieniem. Pielgrzymka do Ziemi Świętej to jedno z marzeń, które dotychczas nieśmiało przechowywałam w sercu – wkrótce dzięki ojcu świętemu może się ono spełnić. Ja jednak dziś mogę powiedzieć, że najważniejszą z wycieczek już odbyłam – wycieczkę poprzez nauczanie i niezwykle przemieniający dorobek artystyczny i literacki wielkiego papieża. Przede wszystkim zaś – i dzięki nim – także wycieczkę wewnątrz samej siebie, wewnątrz swoich słabości, wątpliwości, niepewności współczesnego świata; a także niepewności w postrzeganiu siebie samej i drugiego człowieka. To najcenniejszy ślad, jaki z pewnością pozostanie we mnie na długo po tegorocznych Dniach Jana Pawła II. ■

Pielgrzymka UPJPII do sanktuarium św. Jana Pawła II na Białych Morzach

tekst: Marta Mastyło, Paweł Ryndak
zdjęcia: Krzysztof Mleczek, Anita Szeliga

Jak co roku wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przed uroczystościami inauguracyjnymi kolejny rok akademicki 2017/2018 udała się na tra-

dycyjną pielgrzymkę. Trzeci rok z rzędu (wcześniej pielgrzymowano do sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej) spotkanie miało miejsce w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie-

-Łagiewnikach. To spotkanie środowiska akademickiego UPJPII, którego nadrzędnym celem jest wspólna modlitwa i prośba o opiekę głównego patrona Uniwersytetu – św. Jana Pawła II

oraz św. królowej Jadwigi, św. Jana Kantego, błogosławionych męczenników z Peru – Zbigniewa i Michała.

Z początku, bo jakże mogło być inaczej, wybrany na nową kadencję Samorząd Studencki powitał studentów I roku, a należy zaznaczyć, że w tym roku do bram uczelni zapukało więcej młodych ludzi, niż zdarzało się to w ostatnich latach. Po powitaniu wszystkich przez rektora ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII ks. prof. dr. hab. Jacek Urban w wykładzie *Kardynał Karol Wojtyła o miejscu i znaczeniu św. Jadwigi królowej* postarał się odpowiedzieć na pytanie rozpoczynające jedno z kazań Karola Wojtyły (wygłoszone 11 maja 1974 roku) – „Dlaczego Jadwiga jest nam tak bardzo droga? Na pewno każdy z nas nosi w swoim sercu własną odpowiedź na to pytanie”. Ksiądz Jacek Urban podzielił się więc własną refleksją bazującą na swojej wiedzy i doświadczeniu historyka. „Okres rządów królowej Jadwigi i Jagiełły to postępujący proces unifikacji, centralizacji, troski o bezpieczeństwo i rozwój – mówił. – To ona z mężem doprowadziła do odrodzenia instytucji, bez której niemożliwy byłby rozwój Polski” – podkreślał, mówiąc o odrodzeniu Akademii Krakowskiej. A odwołując się do słów kard. Karola Wojtyły, który pytał: „Czy patrząc w serce, rozpoznajemy w sobie jakąś część tego duchowego dziedzictwa, które z niej się wywodzi?”, zakończył swój wykład słowami: „Na to pytanie szukamy odpowiedzi tu w sanktuarium św. Jana Pawła II, na początku nowego roku akademickiego. Wtedy idziemy za Jadwigą i za Janem Pawłem II, gdy nie zatrzymujemy się nad tym, co jest, ale gdy rozszerzamy serca i umysły nasze, gdy ufając Bogu – przekraczamy nasze ludzkie słabości, lęki i uprzedzenia”.

Z kolei o. Grzegorz Prus OSPPE, rektor Wyższego Seminarium Duchownego Zakonu Paulinów, w swojej homilii odnoszącej się do obchodzonych w tym roku rocznic maryjnych mówił o „zdmiewającym i niepojętym” życiu Matki Bożej przy Chrystusie, o szczególnym umiłowaniu Jej przez św. Jana

Pawła II: „Te dwa kierunki drogi wiódącej przez Maryję: zstąpienia Boga do ludzi i wstępowania ludzi do Boga, były obecne w myśli Karola Wojtyły – Jana Pawła II. [...] Trzeba nam być mocno w rękach Maryi! Niech to wezwanie naszego patrona, Karola Wojtyły – św. Jan Pawła II, nam towarzyszy, niech nas

porusza, niech nas inspiruje! Kończąc mszę świętą, rektor UPJPII złożył podziękowania na ręce nowego rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie – ks. prof. dr. hab. Janusza Mastalskiego, zarazem prorektora do spraw studenckich UPJPII, za liturgię pięknie przygotowaną przez alumnów.

Szczególnie podkreślił piękny udział w uroczystości chóru uniwersyteckiego Psalmodia. Po mszy świętej klerycy z afiliowanych seminariów poprowadzili modlitwę różańcową, zakończoną gromkim odśpiewaniem pieśni *Z dawna Polski tyś Królową...* ■

„Jako studentka 1 roku dziennikarstwa i komunikacji społecznej na naszej uczelni 3 października wzięłam udział w rozpoczynającej rok akademicki mszy w Sanktuarium św. Jana Pawła II w Łagiewnikach. Był to sam początek mojej przygody z UPJPII, dlatego miłym zaskoczeniem było powitanie nas, pierwszaków, przez Samorząd Studencki. Dostaliśmy miłe i bardzo przydatne upominki w postaci zeszytu i długopisu z logo naszej uczelni oraz ulotkę zaprojektowaną przez studenta, na której zebrane były lokalizacje interesujących miejsc Uniwersytetu. Pomogło to nam poruszać się po uczelni na początku naszego studiowania. Również miłe słowa ze strony starszych kolegów podczas powitania dały mi otuchy i sprawiły, że poczułam się członkiem wielkiej rodziny studentów UPJPII. Mam nadzieję, że każda chwila na uczelni będzie równie przyjemna” – pisze **Karolina**.

„Uważam, że powitanie nas jako nowych studentów podczas uroczystości w Centrum Jana Pawła II było wyjątkowo miłe. Zarówno przewodniczący samorządu, jak i starsi koledzy, którzy wygłosili do nas kilka słów, dali mi poczucie, że nasza uczelnia to jedna wielka wspólnota, w której ludzie dbają o siebie nawzajem. Otwartość, jak i trud, który studenci włożyli w to, by każdemu z nas wręczyć podarunek, świadczą o tym najlepiej. Ten miły akcent na długo pozostanie w naszej pamięci, a notatniki i długopisy na pewno przydadzą się na wykładach” – dodaje **Ania**.

„Dziękuję wszystkim za wspaniałą organizację tej naszej pierwszej uroczystości dla nas, studentów. Dla mnie osobiście ważnym faktem jest to, że miejscem spotkania było Sanktuarium św. Jana Pawła II” – wspomina **Antonina**.

„Atmosfera była bardzo miła, dało się odczuć, że zaczynam przygodę z niezwykłym uniwersytetem, przepelnionym dobrymi wartościami i niesamowitymi ludźmi” – dodaje **Kasia**.

Gorące podziękowania należą się Samorządowi Studenckiemu za piękną i jakże trafnie podjętą inicjatywę, łączącą całą wspólnotę naszej uczelni. Za to, że studenci pierwszego roku, dla których początki na pewno były trudne, zanim jeszcze zainaugurowano nowy rok akademicki, już czuli przedsmak przyjaznej atmosfery, jaką zgotowali im nieco starsi koledzy. Nowym studentom życzymy wiele radości ze studiowania i wzrastania nie tylko umysłowego, ale przede wszystkim duchowego w murach naszej wspólnej uczelni. ■

Celem Stowarzyszenia Absolwentów i Przyjaciół
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

jest wspieranie tej Uczelni m.in. poprzez:

- upowszechnianie wiedzy o jej aktualnej ofercie naukowo-dydaktycznej,
- przyczynianie się do organizacji np. odczytów, konferencji, seminariów, obozów naukowych, dni skupienia i pielgrzymek,
- prowadzenie działalności wydawniczej.

Statutowym celem Stowarzyszenia jest też
pozyskiwanie środków finansowych dla
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

ul. Kanonicza 25

31-002 Kraków

+ 48 519 323 342

www.saip.upjp2.edu.pl

saip@upjp2.edu.pl

rachunek bankowy ING Bank Śląski S.A.

PLN: 15 1050 1445 1000 0090 3122 9298

Akademicki Dzień Pamięci – hołd zmarłym profesorom i pracownikom UPJPII

tekst: Mateusz Rosek

zdjęcia: Krzysztof Młyczyński

Listopad to czas, który w szczególny sposób poświęcamy refleksji nad naszym życiem i jego przemijaniem. To czas, kiedy spotykamy się przy grobach naszych bliskich, aby wspomnieć chwile, kiedy byli z nami, radowali się, smucili, wspierali w trudnych chwilach. Nasi ojcowie, nasze matki, nasi dziadkowie, bracia i siostry odeszli od nas do domu Ojca, ale wciąż żyją w naszych wspomnieniach i sercach. Odwiedzamy ich groby, by uprzątnąć stare kwiaty, postawić nowe czy też zapalić znicze.

6 listopada rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, udał się na groby zmarłych pracowników naszego uniwersytetu. Wraz z księdzem rektorem obecni byli przedstawiciele Samorządu Studenckiego, odwiedzając groby na cmentarzach Rakowickim, Salwatorskim oraz cmentarz w podkrakowskich Bibicach, gdzie pochowany został ks. prof. Andrzej Baczyński. Przedstawiciele uniwersytetu uczcili także pa-

mięć ks. dr. Marka Leśniaka, zmarłego w sierpniu 2017 roku, który spoczął w krypcie kanoników Kapituły Kolegiackiej św. Floriana. Reprezentacja UPJPII zatrzymała się na chwilę modlitwy i zadumy, złożyła kwiaty, zapaliła znicze na grobach dawnych profesorów, wyrażając tym samym swoją wdzięczność za wkład pracy włożony w rozwój Wydziału Teologicznego, Papieskiej Akademii Teologicznej czy wreszcie w istnienie i rozwój Uniwersytetu Papieskiego w dzisiejszym jego kształcie.

Wieczorem w kolegiacie św. Anny odprawiona została msza święta w intencji tych, których nasza wspólnota żegnała w minionym roku akademickim. Miłosiernemu Bogu polecano zmarłych profesorów, pracowników, współpracowników, doktorantów i studentów oraz przyjaciół wyższych uczelni Krakowa i Małopolski. Eucharystia była częścią uroczystości obchodzonego Akademickiego Dnia Pamięci. ■

80. rocznica urodzin prof. Jana Andrzeja Kłoczowskiego OP

tekst: Celina Budzowska, Marta Mastyło

zdjęcia: Adam Walanus (<http://www.adamwalanus.pl/2017/kloczowski/index.html>), Agata Jedynak, Bogusław Świerzowski, UMK

18 listopada 2017 roku budynek Filharmonii im. Karola Szymanowskiego w Krakowie wypełnił się gośćmi, którzy przybyli, aby uroczystie świętować wraz z prof. Janem Andrzejem Kłoczowskim OP 80. rocznicę jego urodzin. O godzinie 17 dyrektor Filharmonii Bogdan Tosza powitał wszystkich uczestników, po czym nastąpiło otwarcie uroczystości przez ks. prof. Jarosława Jagiełłę, dziekana Wydziału Filozoficznego UPJPII.

Laudację na cześć jubilata wygłosił dominikanin dr Grzegorz Chrzanowski OP, adiunkt w Katedrze Filozofii Religii WF UPJPII. Następnie wysłuchano wykładu *Anioły w sztuce malarskiej. Od Paula Klee do Jerzego Nowosielskiego* dedykowanego jubilatowi przez dr Krystynę Czerni. Po wysłuchaniu wykładu artysta rzeźbiarz i malarz Marek Stankiewicz wręczył ojcu Kłoczowskiemu obraz swego autorstwa *Anioł i Kłocz.*

Uroczystość uświetnił koncert w wykonaniu Capelli Cracoviensis pod batutą Jana Tomasza Adamusa. W ich repertuarze znalazły się następujące utwory: Claudio Monteverdi – *Adoramus Te Christe*, Joseph Haydn – *Msza „Nelsonska”* Kyrie-Gloria-Credo, Claudio Monteverdi – *Christe, Adoramus Te* oraz Joseph Haydn – *Msza „Nelsonska” Sanctus-Benedictus-Agnus Dei.*

Słowo pozdrowienia przekazał jubilatowi prof. dr hab. Aleksander Bobko, sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Tradycyjnie jubilatowi odśpiewano „Sto lat”. Na zakończenie głos zabrał ks. prof. Wojciech Żyzak, rektor UPJPII, podsumowując uroczystość. Profesor Kłoczowski podziękował organizatorom, prelegentom oraz wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia tak wyjątkowego dnia.

Doktor Joanna Barcik, adiunkt w Katedrze Filozofii Religii WF UPJPII, złożyła szczególne podziękowania na ręce prof. Jacka Majchrowskiego, prezydenta Miasta Krakowa, Andrzeja Kuliga, prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Społecznej, Kultury i Promocji Miasta, Bogdana Toszy, dyrektora naczelnego Filharmonii Krakowskiej oraz Jana Tomasza Adamusa, dyrektora naczelnego i artystycznego Capelli Cracoviensis. Świętowanie 80. rocznicy urodzin prof. Kłoczowskiego zakończono lampką szampana oraz tortem we foyer filharmonii. Konferansjerem uroczystości była Agnieszka Forys. Uroczystość jubileuszową zorganizowali ojcu profesorowi Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Polska Prowincja Zakonu Kaznodziejskiego, Instytut Myśli Józefa Tischnera oraz uczniowie, przyjaciele i znajomi. ►

„Zło może światem zatrzęść, ale go nie poruszy...” – przekonuje nieprzerwanie od lat o. prof. Jan Andrzej Kłoczowski. Do niego biegają młodzi ludzie, by wysłuchać, czym były niegdyś i są dziś nadzieja i mądra odwaga, co oznaczają słowa „zło dobrem zwyciężaj” – dziesiątki pytań i rzeczowe, pogłębione odpowiedzi, nierzadko okraszone dużą dozą poczucia humoru.

Ojciec Jan Andrzej Kłoczowski – dominikanin, filozof, teolog, historyk sztuki, publicysta, a także legendarny duszpasterz – jest profesorem filozofii religii na Wydziale Filozofii Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Choć jest rodowitym warszawianinem pochodzącym z mazowieckiej rodziny o szlacheckich, patriotycznych tradycjach, z Krakowem związał się i zamieszkał tu na stałe w 1964 roku (jedynie z przerwą na jeden rok studiów filozoficznych w Warszawie), trafiając do krakowskiego konwentu. Tu odbywał studia dominikańskie, ukończył kolegium filozoficzno-teologiczne. W latach 70. i 80. działał bardzo aktywnie na polu duszpasterstwa akademickiego i opozycji demokratycznej.

Obok pracy duszpasterskiej zajął się działalnością filozoficzną, najpierw na Papieskim Wydziale Teologicznym, po jego likwidacji przemienionym w Papieską Akademię Teologiczną, by wreszcie kontynuować ją na Uniwersytecie Papieskim. „Wydział Filozoficzny jest moim Wydziałem – podkreśla o. Kłoczowski. – Filozofia ściśle wiąże się z moim rozumieniem, przeżywaniem wiary, bliskim wykształceniu w tradycji dominikańskiej, gdzie myślenie nie sprzeciwia się, lecz pogłębia i poszerza horyzonty wiary, otwierając

człowieka na pracę rozumu, jak i ucząc go dojrzałej wolności”.

By określić, co jest dla niego najważniejsze, odwołuje się do Platona: „Dążenie do osiągnięcia życia dobrego wraz z drugim człowiekiem i dla drugiego w sprawliwych instytucjach”. Uczenie się życia w wolności nie jest łatwe, ale ma swój głęboki sens – ludzki i boski – mówi.

Ojciec prof. Jan Andrzej Kłoczowski został niedawno uhonorowany najwyższym odznaczeniem Miasta Krakowa – medalem Cracoviae Merenti. Jest też czwartym polskim dominikaninem z tytułem Magistra Świętej Teologii, przyznawanym przez generała Zakonu Dominikańskiego w uznaniu wybitnych zasług w dziedzinie teologii. ■

Małopolska Noc Naukowców

opracowała: Marta Mastyło

zdjęcie: Krzysztof Mleczek

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie zadebiutował w roli uczestnika na tegorocznej Małopolskiej Nocy Naukowców. A że debiutując, dobrze jest zabłysnąć, z impetem wystartowali w tę noc realizatorzy zakrojonych na bardzo szeroką skalę projektów „Sakralne dziedzictwo Małopolski” i „Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitarnej”. Była więc mowa m.in. o inwentaryzacji i digitalizacji zabytków z pokazem nowego warsztatu fotograficznego oraz ostatnio zakupionego (także ze środków unijnych) skanera, jednego z najnowocześniejszych tego typu urządzeń w tej części Europy, umożliwiającego wykonywanie cyfrowych reprodukcji archiwaliów w najwyższej dostępnej obecnie rozdzielczości i bez najmniejszej szkody dla zabytków. Podobnie bardzo ciekawie przedstawiał się blok, w ramach którego odsłaniane były przed zainteresowanymi tajemnice związane z konserwacją tkanin zabytkowych. Wszelkie atrakcje kryjące się pod wyżej wymienionymi hasłami zapewnił Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Małopolskiej Nocy Naukowców nie przespał także Wydział Nauk Społecznych – pracownicy IDIKS UPJPII przyjęli młodzież w Akademickim Centrum Medialnym na warsztatach, które poprowadzili: dr Klaudia

Cymanow-Sosin, organizatorka Nocy Naukowców z ramienia IDIKS, dr Paulina Guzik (JP2TV) oraz red. Paweł Sołtysik (Radio Bonus). Uczestnicy byli zainteresowani przede wszystkim produkcjami medialnymi w radiu i telewizji. Wśród grup odwiedzających Instytut Dziennikarstwa znaleźli się uczniowie Szkoły Podstawowej nr 164 Sióstr Nazaretanek w Krakowie, którzy pod czujnym okiem studentów (m.in. Michała Jelenia) oraz prowadzących warsztaty przygotowali film, będący cennym pokłosiem działań tego wieczoru.

Noc Naukowców jest inicjatywą, którą Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie podjął po raz pierwszy (podziękowania należą się pani Małgorzacie Chudzio oraz panu Krzysztofowi Mleczece), ale – na co wskazuje zainteresowanie – na pewno nie ostatni.

I choć wszystkie wydarzenia odbywały się w duchu nauki, nie znaczy to, że nie można było pośmiać się i zabawić. Dlatego do udziału w Nocy zachęcane były także dzieci, które mogły wziąć udział w konkursach.

Ta noc była dla wszystkich – młodych i starszych, bo przecież świat nauki zewsząd nas otacza i fascynuje większość z nas. ■

Wizyta prof. Grahama Rossitera z Australii na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Pracownicy CNBiWM

zdjęcie: Archiwum WSD w Tarnowie

W październiku 2017 roku na zaproszenie prorektora UPJPII ks. prof. dr. hab. Józefa Stali Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie gościł prof. Grahama Rossitera. Profesor ma bogate doświadczenie zarówno w pracy naukowej (realizował badania dotyczące teorii porównawczych w edukacji religijnej), jak i praktyczne, bowiem wcześniej przez wiele lat pracował jako nauczyciel i dyrektor szkół średnich. Po podjęciu pracy na Uniwersytecie w Sydney specjalizował się m.in. w takich zagadnieniach, jak: edukacja a kultura, poszukiwanie sensu i znaczenia w życiu młodych, duchowość młodzieży, wpływ środków społecznego przekazu na rozwój wychowania dzieci i młodzieży. Napisał wiele książek i artykułów dotyczących głównie edukacji społeczno-moralnej i religijnej. *Reasons for living. Education and young people's search for meaning, identity and spirituality. A handbook*, Victoria 2006 – to jedna z jego ostatnich książek, napisana wspólnie z żoną, Marisą Crawford.

15 października 2017 roku Tomasz Książ z CNBiWM pokazał prof. Rossiterowi Stare Miasto w Krakowie i zapoznał go krótko z historią naszego grodu. Co ciekawe, profesor należy do starszego pokolenia, które dobrze zna historię, w tym historię Europy, ze szczególnym uwzględnieniem naszego narodu. Potrafił w interesujący sposób nawiązywać do polskich walk narodowowyzwoleńczych, zwłaszcza do okresu II wojny światowej, podkreślając bohaterstwo Polaków.

W poniedziałek 16 października profesor uczestniczył w inauguracji roku akademickiego na UPJPII, a po południu

spotkał się z grupą studentów przebywających na naszej uczelni w ramach programu Erasmus+ i wygłosił wykład: *Młode pokolenie w XXI wieku*. Podkreślił, iż współcześnie podejmuje się wiele działań, aby edukacja młodego pokolenia była coraz bardziej twórcza. Mimo to wydaje się, że coraz trudniejsze jest wspieranie rozwoju duchowego, moralnego i religijnego młodego pokolenia. Zarówno współczesne media, jak i globalne firmy promujące konsumpcyjny styl życia narzucają nowe spojrzenie na wartość, znaczenie i sens życia. W nowej rzeczywistości konsumpcja zaczyna pełnić funkcję religii i coraz trudniejsze staje się skupienie uwagi młodych na zagadnieniach wykraczających poza konsumpcyjny styl życia. Studenci Erasmus+ uczestniczący w zajęciach byli zainteresowani wykładem, zadawali wiele pytań dotyczących szczególnie manipulacji medialnych skłaniających ludzi do wyboru konkretnych produktów.

17 października prof. Rossiter przebywał w Tarnowie, gdzie prowadził zajęcia z klerykami V roku, czyli studentami Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie UPJPII. Podjął zagadnienie nowego spojrzenia na sekularyzację i edukację religijną, podając propozycje pracy z dziećmi i młodzieżą, które ułatwią formowanie krytycznego myślenia i refleksji nad współczesną kulturą. Wykład wywołał duże zainteresowanie uczestników, którzy zadawali wiele pytań i podawali swoje interpretacje podjętego problemu. Po południu w auli WSD w Tarnowie odbyła się międzynarodowa konferencja *Educating young people for the 21st cen-*

ture (Wychowanie młodzieży dostosowane do XXI wieku), podczas której prof. Rossiter wygłosił referat *Young people's spirituality: The importance for teachers to understand the complexity of the spirituality of many young people today* (Duchowość młodzieży: ważność zrozumienia złożoności duchowości dzisiejszych młodych ludzi przez nauczycieli).

Po konferencji prof. Rossiter, ks. prof. Józef Stala i prof. Elżbieta Osewska omówili zagadnienia związane z dalszą współpracą Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II z australijskim Uniwersytetem w Sydney. Bardzo zadowolony z wizyty na UPJPII prof. Rossiter przed wylotem z Polski zaprzagnął jeszcze zobaczyć Warszawę. ■

Sztandar 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego dla ks. prof. Józefa Stali

tekst: pracownicy CNBiWM
zdjęcia: pracownicy 35 WOG

11 lipca 2017 roku ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor UPJPII, złożył wizytę w 35 Wojskowym Oddziale Gospodarczym (WOG), z którym nasz uniwersytet w 2016 roku podpisał umowę o współpracy m.in. dotyczącej wychowania patriotycznego i proobronnego studentów, formowania pozytywnego wizerunku Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, integrowania środowiska żołnierskiego i studenckiego, upowszechniania wolontariatu, podejmowania wspólnych działań naukowo-badawczych, organizacji konferencji naukowych, upowszechnienia realizowanych w obydwu jednostkach badań naukowych.

Wspomniana wizyta była związana ze Świętem Wojskowych Oddziałów Gospodarczych, ustanowionym na dzień 29 czerwca decyzją Ministra Obrony Narodowej z 24 grud-

nia 2013 roku, a w obchodach którego ks. prorektor nie mógł uczestniczyć. W trakcie uroczystych obchodów osobom zasłużonym dla 35 WOG zostały wręczone miniatury sztandaru WOG. Podczas wizyty komendant 35 WOG ppłk Adam Jangrot w dowód uznania i potwierdzenia współpracy między naszymi instytucjami odznaczył i wręczył ks. prorektorowi wyróżnienie – miniaturę sztandaru 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego.

Akt wręczenia sztandaru (Akt nadania – Postanowienie Prezydenta RP z dnia 16 października 2015 roku) dla 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego miało miejsce 6 listopada 2015 roku. Z przodu sztandaru znajduje się krzyż kawalerski, w którego centrum między gałązkami wawrzynu zamieszczony jest wizerunek orła białego. Z drugiej stro-

ny płała, w środku krzyża kawalerskiego, w wieńcu wawrzynu, umieszczony jest w trzech wierszach napis: „Bóg, Honor, Ojczyzna”. Pomiędzy ramionami krzyża umieszczone są dodatkowe symbole: herb powiatu krakowskiego, herb gminy Zabierzów, Srebrny Kur – symbol Towarzystwa Strzeleckiego Bractwa Kurkowego w Krakowie, odznaka pamiątkowa 35 Wojskowego Oddziału Gospodarczego. Głowica sztandaru składa się z orła i podstawy wykonanych z białego metalu, zaś wewnątrz podstawy jest umieszczony zminiaturyzowany akt nadania sztandaru. Na drzewcu umieszczono 14 gwoździ honorowych i 5 pamiątkowych z białego metalu. Szarfa o barwach Rzeczypospolitej Polskiej jest umieszczona na drzewcu poniżej podstawy z orłem po głównej stronie płała.

35 Wojskowy Oddział Gospodarczy został utworzony w marcu 2011 roku w celu zabezpieczenia finansowego i logistycznego jednostek oraz instytucji będących na przydziałach gospodarczych w zakresie: obsługi finansowej, infrastruktury wojskowej, zabezpieczenia medycznego, materiałowego i technicznego, zadań mobilizacyjnych w stosunku do jednostek nowo formowanych oraz ochrony obiektów. ■

Syberyjskie zaproszenie

tekst i zdjęcie: ks. Marcin Godawa

Podpisanie w maju 2017 roku umowy o współpracy pomiędzy Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie a Państwowym Uniwersytetem im. F. Dostojewskiego w Omsku stało się faktem, do którego przyczynił się mój pobyt w tym syberyjskim mieście. Na zaproszenie uczelni odbyłem tam staż, wygłaszając okolicznościowy wykład o niewystarczalności współczucia i konieczności współpracy z łaską w rozwiązywaniu duchowych problemów. Ksiądz biskup moskiewski Paolo Pezzi z radosnym zdumieniem przyjął do wiadomości, że katolicka teologia zostanie przedstawiona na „zwykłym” państwowym uniwersytecie. W Rosji kwestie statusu teologii stają się dziś szczególnie doniosłe: oto w czerwcu w Moskwie została pomyślnie obroniona pierwsza dysertacja (odpowiadająca naszej habilitacji) z teologii, nie bez próby jej zablokowania. Sam, będąc kiedyś recenzentem w Rosyjskiej Akademii Nauk w Moskwie, widziałem, jak trudnym naukowo zadaniem jest finalizacja doktoratu.

W Omsku, ponadmilionowym mieście trzydziestostopniowych mrozów i upałów nad majestatycznym Irtyszem, przyjęto mnie bardzo przyjaźnie, za co słowo wdzięczności należy się rektorowi prof. Aleksiejowi Jakubowi, dziekanowi prof. Pawłowi Zajcewowi, profesorom Swietłanie Owodovej i Jelenie Kuzminie oraz Andriejowi Kuzmience i Darii Blinovej, autorce pracy o... Czarnej Madonnie z Jasnej Góry! W ramach pracy prowadziłem m.in. zajęcia ze

studentami, poznając specyfikę systemu. Ciekawe, co student UPJPII powiedziałby na codzienne zajęcia, włącznie z sobotami?

Z radością wspominam niezwykle żywe dyskusje, wnikliwe pytania, ciekawość i więcej – wolę poznania, co stanowi ośnowę nauki, a także pragnienie rektora, by umowa nie pozostała jedynie papierowym faktem. Zadanie wzajemnego, pozbawionego uprzedzeń, rzetelnego poznania, zwłaszcza w oparciu o chrześcijańską tożsamość, okazuje się szczególnie ważne. Mamy sobie wiele do powiedze-

nia i wiele do dokonania we współczesnym świecie, wobec wyzwań ekspansji radykalnego islamu czy propagowania odmiennych koncepcji człowieka. Zapraszamy zatem wykładowców, pracowników oraz studentki i studentów do współpracy w tym przedsięwzięciu, na przykład do uczestnictwa w okolicznościowych seminariach, które pod hasłem „Osoba i jej doświadczenie” planowane są na bieżący rok z udziałem gości z różnych uczelni rosyjskich. Jako ludzie nauki możemy budować ten głęboki dialog, a Jan Paweł II będzie mógł być z nas zadowolony. ■

Gość z Omska i personalizm Dostojewskiego

tekst: Anna Skosyriewa

zdjęcie: WT UPJPII

Jestem magistrantką Państwowego Uniwersytetu im. F. M. Dostojewskiego w Omsku. Ukończyłam studia ekonomiczne na kierunku zarządzanie kadrami w Moskiewskim Państwowym Uniwersytecie Zarządzania. W chwili obecnej studiuje filozofię. Obszary moich zainteresowań naukowych skupiają się wokół personalizmu, filozofii socjalnej i metodologii.

Do Krakowa postanowiłam przyjechać po wizycie naukowej ks. Marcina Godawy w Omsku. Ks. Marcin wysłał mi zaproszenie, które pomogło w załatwieniu wizy i innych formalności.

Będąc w Krakowie, odwiedziłam bibliotekę Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. W jej zbiorach znalazłam artykuły amerykańskiego filozofa personalisty Ralpa Tylera Flewellinga oraz francuskiego filozofa Emmanuela Mouniera.

Oprócz tego spotkałam się ze studentami uczącymi się języka rosyjskiego. To była bardzo interesująca rozmowa, w czasie której wymieniliśmy się poglądami na temat systemu szkolnictwa w Rosji i w Polsce oraz roli religii wśród młodzieży. Mam nadzieję, że studenci byli również zadowoleni z tego spotkania.

Na uniwersytecie wygłosiłam także wykład poświęcony analizie kategorialno-systemowej metodologii Dostojewskiego. Metodologia kategorialno-

-systemowa to pojęcie opracowane przez jednego z profesorów Uniwersytetu w Omsku. Metody i schematy tej metodologii pomagają usystematyzować dowolną informację. W trakcie wykładu pojawiły się pytania, wywiązała się dyskusja, mogę zatem stwierdzić, że dla słuchaczy temat okazał się interesujący.

W Krakowie bardzo mi się spodobał Zamek Królewski na Wawelu oraz dorożki wożące turystów.

Bardzo dziękuję za gościnność! Życzę wielu sukcesów zarówno studentom, jak i wykładowcom! ■

Wywiad z ks. prof. dr. hab. Wojciechem Zyzakiem, rektorem UPJPII

rozmawiała: Agata Wróblewska

zdjęcie: Agata Jedynak

W sali rektorskiej Domu Długosza czekamy (przejęci i nieco zdenerwowani) na przyście Gospodarza, JM ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka, rektora UPJPII w Krakowie. Jego wejście wywołuje niewielkie poruszenie w sekretariacie, podnoszą się oczekujący interesanci, panie sekretarki podsuwają dokumenty, dopytują, odbierają dyspozycje... i wreszcie ksiądz rektor informuje nas, że jeszcze musi iść do księdza arcybiskupa. (Gdyby ktoś pytał – Franciszkańska 3). Czekamy.

A w sali obok już zbierają się studenci, którzy mają tego dnia seminarium. Ot, zwyczajny dzień księdza rektora...

1. Jakie były kolejne etapy drogi naukowej ks. rektora?

Jestem absolwentem PAT; ukończyłem tutaj studia magisterskie, licencjackie. Pisałem pracę magisterską i licencjat na seminarium u ks. prof. Edwarda Stańka, było to seminarium z patrologii, które dało mi bardzo dobre metody-

logiczne przygotowanie do pracy naukowej. Po kilku latach zostałem posłany przez przełożonych z mojej diecezji na studia doktoranckie na KUL-u. Pisałem pracę z duchowości, o św. ojcu Pio. Ukończyłem studia obroną doktoratu w 1999 roku. Po krótkim czasie pracy duszpasterskiej wyjechałem na kilka lat do Niemiec, żeby pomagać tam w duszpasterstwie. Była to praca w Kolonii, w mieście, które jest związane ze św. Teresą Benedyktą od Krzyża – Edytą Stein. A więc ten czas był też przeznaczony na zbieranie materiałów do habilitacji, którą przygotowałem w oparciu o wszystko to, co związane z Edytą Stein, co znalazłem też w archiwach sióstr karmelitanek w Kolonii. Habilitację obroniłem w 2006 roku na Wydziale Teologicznym PAT. Przez rok byłem we Francji, gdzie zbierałem materiały w Awinionie, a potem zostałem zatrudniony – w tym roku mija 10 lat – na dzisiejszym Uniwersytecie Papieskim, a wtedy jeszcze Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Po habilitacji uzyskałem tytuł profesora, tak to wyglądało.

2. Czy mógłby ksiądz rektor opowiedzieć o swoich zainteresowaniach i zakresie badań naukowych? Wiele miejsca wśród prac ks. profesora zajmują te poświęcone duchowości kobiet?

Jeśli chodzi o moje zainteresowania, one wszystkie krążą wokół duchowości; dotyczą pojęcia wiary, roli wiary w doświadczeniu duchowym, w kontakcie z Bogiem. Kwestia doświadczenia duchowego, również kwestia mistyki, zawsze była mi bardzo bliska – ma to związek także z moim doktoratem o św. ojcu Pio. Można by także podzielić ten zakres zainteresowań na duchowość określonych stanów, ponieważ interesowałem się duchowością życia konsekrowanego, ale też pozostałych dwóch. Jedną z moich książek dotyczy duchowości kapłańskiej, w ogóle teologii kapłaństwa w pismach i nauczaniu św. Jana Pawła II. Odrębną pozycję książkową a także wiele artykułów poświęciłem duchowości laikatu, w ramach którego jest też istotny element duchowości płci, duchowości kobiet. Do tych badań najpierw zainspirowała mnie oczywiście Edyta Stein, ale później także wielu innych autorów.

3. Jak udaje się księdzu łączyć pracę naukową z funkcją administracyjną?

Rzeczywiście trudno jest łączyć jedno z drugim; administracja i badania to są dwie zupełnie odrębne sprawy. W momencie kiedy się jest rektorem – na szczęście trwa to tylko

parę lat – badania schodzą na dalszy plan i publikacji również nie ma zbyt wiele.

4. Ważne momenty, spotkania, chwile szczególnej satysfakcji w czasie pełnienia funkcji rektora?

Takim najważniejszym momentem było nadanie doktoratu honorowego papieżowi emerytowi – Benedyktowi XVI. Było to wyjątkowym świętem dla uczelni, bo dotąd nie było w naszej historii takiego wydarzenia, aby papież przyjął doktorat *honoris causa*. Tę piękną i podniosłą uroczystość przygotowaliśmy wraz z Akademią Muzyczną, a miała ona miejsce w Castel Gandolfo. Muszę powiedzieć, że ojciec święty zaskoczył mnie. Gdy pierwszy raz podszedłem do niego z dyplomem doktoratu, spytał mnie, czego uczę, wtedy odpowiedziałem, że duchowości. Po mnie przeszło pewnie ponad sto osób, które zamieniły z nim słowo, pogratulowały, coś powiedziały. Nastąpił też moment, kiedy ponownie podszedłem do niego z prezentem, żeby podziękować. I wtedy papież, wskazując na mnie, powiedział do kard. Stanisława Dziwisza: „Powiedział, że uczy duchowości”. Dla mnie było to niesamowite, że ojciec św. pamięta takie krótkie zdania, które ktoś wypowie, że dla niego spotkania, z tak wieloma ludźmi przecież, nie były czymś powierzchownym, były prawdziwym spotkaniem z rozmówcami, których słuchał i zapamiętywał.

Dziękuję bardzo za rozmowę.

Odeszli od nas

In memoriam śp. prof. dr. hab. Walerego Pisarka

31 maja 1931 – 5 listopada 2017

Wszechświat wyłonił się ze Słowa i do Słowa też powraca
św. Jan Paweł II

Drogi Panie Profesorze!

Przed dekadą pojawił się pan w akademickim życiu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. To nie przypadek, że właśnie pana na naszej drodze postawiła Boża opatrność. Zagościł pan profesor na dobre w przyjaznym – co często sam podkreślał – środowisku Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej i inspirował jego kadry oraz studentów do rozwoju naukowego, badawczego i dydaktycznego. Wiemy, że i pan czerpał z ducha naszej uczelni, z mądrości najważniejszej z ksiąg i z myśli naszego patrona, św. Jana Pawła II, którego bardzo pan cenił, promując wartość prawdy, godność osoby i szacunek dla każdego człowieka.

Mądrość stół zastawiła obficie i na ucztę zaprasza swój lud. Dziękujemy, że spotykaliśmy się przy jednym stole. Właśnie tutaj, na naszej uczelni... W ostatniej dekadzie pana życia...

Panie profesorze! Pana zasługi dla polskiej i światowej nauki, dla kultury są nieocenione. Był pan człowiekiem wiel-

kiego umysłu, mistrzem słowa, wspaniałym nauczycielem, postacią wielkiego formatu i wielkiego serca. Miał tę cenną zdolność i umiejętność łączenia akademickiego świata idei z troską o przywracanie sensu naszym ludzkim słowom, by w pięknych formach języka mieściła się też piękna i wartościowa treść. Pragnę z serca podziękować za pana wielką życzliwość okazywaną wszystkim, szczególnie naszym studentom, za szacunek dla każdego człowieka, za pokorę i skromność, za te wszystkie wartości, które budowały i łączyły ludzi. Ufamy, i o to się modlimy, że jest pan już w rękach Odwiecznej Mądrości, pan i pana słowa. Wieczny odpoczynek racz mu dać, Panie!

(Słowo ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka, rektora UPJPII na uroczystość pogrzebową)

Jako wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pożegnaliśmy z wielkim żalem śp. Walerego Pisarka, wybitnego profesora naszej uczelni, wieloletniego pracownika Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII w Krakowie, nestora polskiego medioznawstwa, ulubionego wykładowcę i autorytet setek naszych studentów, przyjaciela dziennikarzy i pracowników IDiKS-u, a nade wszystko wspaniałego, otwartego i życzliwego nam wszystkim człowieka.

Zawsze będziemy wspominać pana profesora jako osobę, która żyła pięknie i blisko drugiego człowieka, wspierała dążenia do rozwoju naukowego Instytutu Dziennikarstwa i całego uniwersytetu.

(Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII)

Drogiemu wszystkim profesora żegnali przedstawiciele Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawiciele innych wyższych uczelni, reprezentanci Rady Języka Polskiego PAN, Polskiego Towarzystwa Komunikacji Publicznej, Ośrodka Badań Prasoznawczych, rodzina i przyjaciele, ci, dla których prof. Walery Pisarek był mistrzem, autorytetem, uosobieniem ciepła, życzliwości, cierpliwości okazywanych każdemu napotkanemu człowiekowi, które to cechy doceniali wszyscy, a zwłaszcza jego studenci.

Mszę św. pogrzebową w krakowskiej kolegiacie św. Anny poprowadził ks. prof. dr. hab. Wojciech Zyzak, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, której to uczelni prof. Walery Pisarek był wykładowcą, przez ostatnich 10 lat kształcąc przyszłych dziennikarzy w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Uroczystość pożegnalną przygotował UPJPII wraz z Uniwersytetem Jagiellońskim, którego prof. Pisarek był absolwentem i emerytowanym profesorem.

Ksiądz prof. dr hab. Antoni Świerczek, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII odczytał list abp. Marka Jędraszewskiego, wielkiego kanclerza uczelni, metropolity krakowskiego:

„Żegnamy dziś prof. Walerego Pisarka, autorytet i wybitnego językoznawcę w Polsce, którego Pan powołał do siebie w niedzielę 5 listopada 2017 roku, i ufamy, że miłosierny Bóg ujmie go w swoje ojcowskie ramiona i wprowadzi w ramiona niebieskiego Jeruzalem.

Nazywany był mistrzem słowa, wskazywał swoim życiem na jego szczególną wartość, znaczenie i moc. Uczył szacunku i odpowiedzialności za wypowiedzane zdania, domagając się zatrzymania, głębokiej refleksji, przemyśleń nad słowem, które może być nośnikiem ogromnego dobra, lecz także i zła. Język stanowi potężne narzędzie, i to od jego użytkowników zależy, czemu będzie ono służyło – wzrostowi człowieka czy też jego degradacji. Wiedział o tym śp. prof. Pisarek, a jako mądry wychowawca własnym przykładem uczył, jak poprzez słowo leczyć rany serc złamanych. Myślę, że dla wielu jeszcze pokoleń pozostanie wielkim autorytetem naukowym i moralnym. Ludzi takich jak on potrzebuje dzisiaj Polska, potrzebuje świat. Miłość, życzliwość, uśmiech, upodobanie w prawdzie, pięknie i dobru to wartości, o których nie tylko mówił, ale przede wszystkim świadczył swoim życiem. Jego wypowiedzi trafiały do szerokiego grona odbiorców, co umożliwiały mu praca wykładowcy uniwersytetów Jagiellońskiego i Papieskiego Jana Pawła II, członkostwo w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, Towarzystwie Kultury Języka, Towarzystwie

Miłośników Języka czy funkcja Przewodniczącego Rady Języka Polskiego przy prezydium PAN [...]”.

W homilii ks. prof. dr hab. Wiesław Przyczyna mówił: „Profesor Walery Pisarek był wielkim autorytetem. Z uwagą słuchaliśmy jego referatów, wypowiedzi, słów. Ostatni raz przemówił do nas 5 listopada, swoją śmiercią. W okolicznościach tej śmierci zawarte są uniwersalne prawdy ważne dla nas wszystkich. Człowiek wierzący odkryje w nich głos samego Boga. Profesor Pisarek umarł w drodze. Poza swoim ukochanym Krakowem, w Katowicach, z którymi od lat był związany. Umarł nagle, na posterunku, tuż przed rozpoczęciem gali Ambasador Polszczyzny, podczas której miał wygłosić laudację dla wielkiego ambasadora polszczyzny Jacka Bocheńskiego. Odchodził w otoczeniu najbliższych mu osób – kolegów i przyjaciół, którzy niewiele mogli mu pomóc. Umierał na moich rękach z rozgrzeszeniem na tę ostatnią już podróż. Z tych okoliczności umierania płynie jedna wielka prawda – nie mamy stałego miejsca na ziemi, jesteśmy jedynie przechodniami, wędrowcami... bo nawet jeśli będą przy nas najbliżsi i kochani, umierać będziemy samotnie...”

Ksiądz prof. Wiesław Przyczyna mówił o naszym, przypisanym ludzkiej naturze buncie przeciw śmierci i w tym kontekście o mocy wiary. Przyjaciele – językoznawcy, medjoznawcy, podziwiając i dziękując za wiedzę i mądrość prof. Pisarka, którymi tak chętnie się dzielił, akcentowali nade wszystko życzliwość i serce, którymi pięknie potrafił obdarzać, sam czerpiąc z tego niewysłowioną radość.

Profesor Walery Pisarek spoczął w alei zasłużonych na cmentarzu Rakowickim. ■

List rektora UPJPII na uroczystość pogrzebu ks. bp. prof. Wacława Świerzawskiego, który zmarł 7 października 2017 roku

Uroczystości pogrzebowe odbyły się w Zawichoście i w Sandomierzu – w kościele seminaryjnym św. Michała oraz w katedrze sandomierskiej.

Dzień 16 października na trwałe wpisał się w historię Kościoła i świata jako dzień wyboru na Stolicę Piotrową Karola Wojtyły – św. Jana Pawła II. Kolejne rocznice tego pamiętnego konklawe społeczność Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie obchodzi tradycyjną inauguracją roku akademickiego. Tegoroczna ma wyjątkowy charakter, skoro przyszło nam żegnać księdza biskupa, który w latach 1988–1992 sprawował urząd rektora naszej uczelni, wówczas Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Czynimy to w dniu dzisiejszym na modlitwie w jakże drogiej księdzu biskupowi Kolegiacie Świętej Anny. Następnie wraz z całym środowiskiem akademickim Krakowa wspominamy postać wybitnego pasterza i profesora w Filharmonii Krakowskiej.

Ksiądz biskup Wacław był przez wiele lat związany ze środowiskiem naukowym naszego miasta. Wystarczy wspomnieć, że magisterium z teologii uzyskał na Wydziale

Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, a habilitację i profesurę na Papieskiej Akademii Teologicznej. W przyszłym roku będziemy obchodzić pięćdziesięciolecie założonego przez niego Instytutu Liturgicznego pod patronatem Michała Giedroycia, którego proces beatyfikacyjny po wiekach został przez niego zainicjowany i aktualnie dobiega końca. Jako długoletni profesor naszej uczelni ksiądz biskup kierował Katedrą Teologii Liturgii, a także Homiletyki i Teologii Życia Wewnętrzznego. Reprezentował naszą wspólnotę w Kolegium Władz Akademickich Uczelni Papieskich w Polsce i w Zespole Rektorów Federacji Uniwersytetów Katolickich Europy.

Decyzji księdza biskupa nasza uczelnia zawdzięcza dewizę *Euntes docete* – „Idąc, nauczajcie”, która jest jednocześnie hasłem tegorocznego programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce. Zawsze wierny temu przesłaniu ksiądz

fot. K. Mleczo

fot. K. Mleczo

biskup także w ostatniej swej drodze daje nam lekcję, jak piękne owoce może przynieść wysiłek człowieka współpracującego z łaską Bożą. Owoce te pozostaną na zawsze w pamięci naszej wspólnoty akademickiej. Pamiętne słowa powitania i prośby skierowane w 1991 roku przez rektora Wacława Świerzawskiego do Jana Pawła II: „Pomóż nam, aby nasi studenci i profesorowie, wielcy nauką, byli jeszcze

więksi świętością życia” będziemy odtąd kierować w tajemnicy świętych obcowania również do świętej pamięci księdza biskupa.

ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II
w Krakowie

Sylwetka biskupa Wacława Świerzawskiego

tekst: s. Adelajda CHR

zdjęcie: diecezja sandomierska

Biskup prof. dr hab. Wacław Świerzawski urodził się 14 maja 1927 roku w Złoczowie w archidiecezji lwowskiej. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk arcybiskupa metropolity lwowskiego Eugeniusza Baziaka 11 grudnia 1949 roku. Odtąd pełnił posługę kapłańską w duszpasterstwie i na polu naukowym. Studia teologiczne rozpoczął we Lwowie w seminarium duchownym (w czasie wojny przeniesionym do Kalwarii Zebrzydowskiej w archidiecezji krakowskiej). Absolwent teologii Uniwersytetu Jagiellońskiego i prawa kanonicznego Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, doktoryzował się w Ateneum św. Anselma w Rzymie w dziedzinie teologii liturgii. W 1975 roku uzyskał habilitację i został docentem. Był organizatorem i pierwszym dyrektorem Instytutu Liturgicznego (1968–1992), kierownikiem katedry teologii liturgii, a także kuratorem Katedry Homiletyki na Papieskim Wydziale Teologicznym (dzisiejszy UPJPII). W 1981 roku uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego, zaś siedem lat później profesora zwyczajnego, zostając dodatkowo kuratorem Katedry Teologii Życia Wewnętrznego. Organizował duszpasterstwo akademickie w Krakowie przy kościele św. Anny, a potem jako rektor kościoła św. Marka Ewangelisty (1968–1988). Z jego inicjatywy przy tym kościele powstał ośrodek katechumenalny, gdzie do dziś prowadzona jest chrześcijańska inicjacja dorosłych. Wybitny uczyony, pisarz, mówca i duszpasterz, rekonstrukcjonista, założyciel trzech wspólnot życia konsekrowanego oraz so-

dalicji św. Jadwigi Królowej. W latach 1988–1992 sprawował urząd rektora Papieskiej Akademii Teologicznej i pełnił go do momentu mianowania go przez ojca świętego Jana Pawła II biskupem diecezji sandomierskiej. Sakrę biskupią otrzymał 28 kwietnia 1992 roku w katedrze sandomierskiej.

Biskup Świerzawski jest autorem 64 książek i ponad 1300 artykułów naukowych i popularnonaukowych z dziedziny teologii liturgii i duchowości, drukowanych w czasopismach polskich i zagranicznych. Jako dydaktyk

był promotorem licznych prac magisterskich, licencjackich i doktorskich. Był członkiem towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. W 1975 roku został powołany na członka Komisji Episkopatu Polski ds. Uchwał Soboru Watykańskiego II. Od 1983 roku należał do zespołu redakcyjnego polskiej wersji „Communio”. Od 1980 roku był członkiem, a od 1984 roku przez dwie kadencje przewodniczącym Komisji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski oraz inicjatorem i redakto-

rem czasopisma „Anamnesis”. Od 1994 roku był członkiem watykańskiej Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, a od roku 1996 członkiem Komisji Episkopatu ds. Duszpasterstwa Ogólnego i Rady Naukowej Episkopatu Polski. Będąc już na emeryturze, zajmował się pracą pisarską i zainicjował Ośrodek Formacji Liturgicznej w Zawichoście, działający pod patronatem Instytutu Liturgicznego na UPJPII w Krakowie. ■

Zmarł ksiądz prałat Mieczysław Turek

tekst: s. Adelajda CHR

zdjęcie: kolegiata św. Anny w Krakowie

17 października 2017 roku w 94 roku życia i 68 roku kapłaństwa odszedł do Pana ks. prałat Mieczysław Turek, wieloletni katecheta i duszpasterz kościoła św. Floriana w Krakowie i kolegiaty św. Anny oraz szkół muzycznych w Krakowie. Ksiądz prałat przez wiele lat był także nauczycielem akademickim naszej uczelni.

Urodził się 23 marca 1924 roku w Krakowie, był synem znanego malarza Franciszka Turka. Święcenia kapłańskie otrzymał z rąk ks. kard. metropolity Adama Stefana Sapiehy 10 kwietnia 1949 roku w kaplicy krakowskiego Pałacu Biskupiego. W latach 1949–1952 był wikariuszem parafii w Poroninie, w latach 1952–1957 (m.in. z ks. Karolem Wojtyłą) wikariuszem w krakowskiej parafii św. Floriana. Od roku 1957 do wyrzucenia religii ze szkół pracował jako katecheta w Liceum Muzycznym, będąc równocześnie prefektem Arcybiskupiego Seminarium Duchownego. W latach 1962–1972 był wikariuszem parafii św. Anny. Ci, którym dane było uczestniczyć w lekcjach religii prowadzonych przez ks. Mieczysława Turka, wspominają je z ogromną wdzięcznością. „Salka katechetyczna pękała w szwach od nagromadzonej w niej młodzieży z wielu krakowskich liceów, a wśród nich uśmiechnięta postać w sutannie

ze skrzypcami w rękach” – wspomina red. Tomasz Fiałkowski w jednym ze swoich artykułów w „Tygodniku Powszechnym” z 1999 roku, z którym to przez lata jako publicysta, podobnie jak z miesięcznikiem „Znak” związany był ks. Turek. Były to bowiem lekcje jedyne w swoim rodzaju, „dające obraz Kościoła żywego, powagę łączącego z radością”. Był również opiekunem scholi przy parafii św. Anny, co z kolei pozostawiło niezatarte wspomnienia w pamięci osób pragnących śpiewać na chwałę Pana.

Przez 25 lat ksiądz prałat był wykładowcą naszej uczelni (1972–1997) – Papieskiego Wydziału Teologicznego (po zmianie nazwy: Papieskiej Akademii Teologicznej). 21 lutego 1995 roku papież Jan Paweł II zaliczył go do grona swoich kapelanów.

Uroczystości pogrzebowe odbyły się w uniwersyteckiej kolegiacie św. Anny w Krakowie, śp. ks. prałat Mieczysław Turek spoczął na cmentarzu Rakowickim. ■

„Uchodźcy i migranci w globalnym świecie – odpowiedzialność i odpowiedź uniwersytetów”

Konferencja w Rzymie współorganizowana przez UPJPII. Spotkanie z papieżem Franciszkiem

tekst: Paulina Guzik

zdjęcia: Jakub Stoszek, Servizio Fotografico („L'Osservatore Romano”)

W dniach 1–4 listopada 2017 roku na Uniwersytecie Gregoriańskim w Rzymie odbywała się konferencja *Refugees and Migrants in a Globalized World: Responsibility and Responses of Universities*.

Głównym celem konferencji było lepsze zrozumienie wymiarów i realiów sytuacji uchodźców i migrantów w świecie, a przede wszystkim wypracowanie rozwiązań

edukacyjnych, które pomogą uchodźcom i migrantom, ale także społeczeństwu w pojmowaniu problemu migracji. Temat konferencji jest szczególnie bliski papieżowi Franciszkowi, który zechciał spotkać się z jej uczestnikami, w tym przedstawicielami Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, który jako jedyna uczelnia z Polski wszedł do sieci International Initiatives for Migrant and

Refugee Education – stworzonej jako owoc rzymskiej konferencji.

W konferencji *Uchodźcy i migranci w globalnym świecie – odpowiedzialność i odpowiedź uniwersytetów* uczestniczyli: rektor UPJPII ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, dr Paulina Guzik – adiunkt w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, zarazem współodpowiedzialna za organizację konferencji, moderatorka paneli dyskusyjnych w Watykanie oraz Jakub Stoszek – student tegoż instytutu, który odpowiadał za dokumentację fotograficzną i filmową wydarzenia od strony naszej uczelni.

Papież Franciszek powitał wszystkich ciepło w Pałacu Apostolskim, mówiąc: „Katolickie uniwersytety zawsze miały na celu harmonijne połączenie badań naukowych z badaniami teologicznymi, wywołując dialog pomiędzy rozumem a wiarą. Wierzę, że potrzebujemy jeszcze więcej badań do-

tyczących korzeni przymusowej migracji, badań nakierowanych na identyfikowanie praktycznych rozwiązań – a te mogą być bardzo długoterminowe – bo pierwszą potrzebą jest zapewnienie prawa do pozostania, czyli zapewnienia tego, by nikt nie był zmuszony do migracji. Tak samo ważne jest to, aby mówić o negatywnych reakcjach, pojawiających się w pierwszej chwili, które napływ imigrantów generuje nawet w krajach o długiej chrześcijańskiej tradycji, a które mogą być nawet dyskryminujące i ksenofobiczne”.

Ojciec święty przypomniał także o szczególnej roli uniwersytetów: „Zachęcam katolickie uniwersytety, aby edukowały swoich studentów – niektórzy spośród nich zostają liderami politycznymi, biznesmenami czy artystami – w alternatywnej interpretacji migracyjnego fenomenu, w ramach sprawiedliwości, globalnej odpowiedzialności i komunii z kulturalną różnorodnością”. ►

Ksiądz prof. Wojciech Zyzak, rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie powiedział po audycji: „Dzień ten miał dla nas szczególne znaczenie. Obchodziliśmy święto Karola Boromeusza, co oznacza, że byliśmy w Watykanie, u ojca świętego Franciszka w dzień imienin naszego patrona Jana Pawła II – Karola Wojtyły. Dla nas znaczy to, że mieliśmy tam być i że mamy do wykonania szczególne zadanie. Ojciec święty Franciszek szczególnie zachęcił nas do dalszego rozwoju i pracy na rzecz edukacji migrantów i uchodźców”.

Organizatorami konferencji byli: International Federation of Catholic Universities (IFCU, której członkiem

jest UPJPII), Being the Blessing Foundation, Uniwersytet Gregoriański w Rzymie i Center for Interreligious Understanding. Organizację konferencji od początku wspierała Dykasteria ds. Integralnego Rozwoju Człowieka, powstała w styczniu na życzenie papieża Franciszka.

Pośród reprezentowanych na konferencji instytucji znaleźli się: Jesuit Worldwide Learning (JWL), Australian Catholic University, Katolicki Uniwersytet w Portugalii czy UNHCR – agenda ONZ ds. Uchodźców czy Keystone College w Stanach Zjednoczonych. ■

W Krakowie odbyła się konferencja poświęcona fenomenowi papieża Franciszka

tekst: Lilianna Leda

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

„Fenomen papieża Franciszka przejawia się w jego autentyczności. To ta ewangeliczna prostota papieża jest tak autentyczna. Istotą jego komunikacji jest umiejętność słuchania i bliskości bycia z każdym człowiekiem, zwłaszcza ubogim i zmarginalizowanym, zarówno wierzącym jak i niewierzącym” – mówili uczestnicy konferencji *Media – kultura – komunikacja* poświęconej fenomenowi papieża Franciszka, która odbyła się 26 października na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Zdaniem prelegentów dla ojca świętego komunikacja to podstawowe narzędzie budowania mostów w relacjach międzyludzkich.

Na początku spotkania prof. dr hab. Wojciech Nowak, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie podkreślił, że dialog, komunikacja i media to problematyka aktualna nie tylko w Polsce, ale również w Europie i na świecie. Zwrócił też uwagę na słowa papieża Franciszka, który powiedział, że „komunikacja to podstawowe narzędzie budowania mostów w relacjach międzyludzkich. Istotą tej komunikacji jest umiejętność słuchania, która polega na zdolności dzielenia się pytaniami i poszukiwaniami.

Rektor zaznaczył, że „słyszeć” wcale nie oznacza „słuchać”. „Według papieża Franciszka słuchać kogoś, to szanować go i starać się go zrozumieć. Z tej racji, jak mówi, słuchanie poprzedza dialog i czyni możliwym cud empatii, który pokonuje dystans i urazy” – mówił.

W trakcie konferencji abp Salvatore Pennacchio, nuncjusz apostolski w Polsce powiedział, że dzień wyboru papieża Franciszka przeszedł do historii jako jedno z wielkich wydarzeń współczesnego komunikowania się przez swoją intensywność, nowatorstwo i spontaniczność. Oceniał, że było to spotkanie żywe i konkretne. „Od pierwszych gestów, ze sposobu przedstawiania się, od razu stało się jasne, że papież Franciszek natychmiast chciał zakomunikować „nowy czas” w Kościele, a także inny styl pontyfikatu, który

w sposób oczywisty – jednakże bez żadnej formy zrywania z przeszłością – jest nastawiony na bycie bardzo blisko z ludem Bożym – mówił hierarcha.

Według niego komunikacja pierwszego papieża latynoamerykańskiego przyniosła ze sobą sygnał o pilnej potrzebie wyjścia naprzeciw, przejęcia się problemami i nadziejami ludzkości, zaczynając od najbardziej ubogich i zmarginalizowanych. „Różnorodność, świeżość, a nawet niepowtarzalność jego języka stanowi wartość dodaną komunikacji, której obce są przeszkody w dotarciu do wyznaczonego celu. Nie jest przypadkiem, że miłosierdzie, prawdziwy architraw pontyfikatu papieża Franciszka, stało się jednym ze słów najbardziej powszechnych i używanych w bieżącym słownictwie Kościoła i społeczności świeckiej, i to nie tylko za sprawą Nadzwyczajnego Jubileuszu” – podkreślił abp Pennacchio.

Natomiast kard. Stanisław Dziwisz stwierdził, że ojciec święty Franciszek zna nasze polskie problemy i bolączki, apelował o narodową zgodę i konstruktywny dialog między różnymi środowiskami, przekonując, że „zgodą, pomimo różnorodności poglądów, jest pewną drogą do osiągnięcia dobra wspólnego całego narodu polskiego”.

Następnie ks. prof. Wojciech Misztal, prorektor UPJPII podkreślił, że papież Franciszek to osoba, którą ludzie znacząco się interesują. By się o tym przekonać, wystarczy np. skorzystać z wyszukiwarek internetowych zadając pytanie „papież Franciszek” czy też „pope Francis”, zapoznać się ze wskaźnikiem liczby wyników, porównać je z wynikami otrzymanymi przy analogicznych zapytaniach o inne osoby. Nasuwają się tutaj różne pytania. Oto wybrane z nich. Skąd się bierze to zainteresowanie? Czy dobrze rozumiemy siebie i nasze czasy? Czy nie zaniża się zbyt pochopnie ocen dotyczących potencjału i faktycznego znaczenia, możliwości pozytywnego oddziaływania Kościoła katolickiego, chrześ-

cijaństwa obecnie i w przyszłości? W czym chce pomóc światu papież Franciszek? Jak najlepiej skorzystać z jego pomocy? Konferencja naukowa *Media – kultura – komunikacja. Fenomen papieża Franciszka* włącza się w szukanie odpowiedzi na takie pytania, zaprasza do współpracy.

W trakcie pierwszej sesji prof. dr hab. Szewach Weiss z Uniwersytetu w Hajfie wygłosił wykład *Wizja teologiczna współczesna, polityczna, stosunek do religii, do Żydów i judaizmu, wpływ na realne wydarzenia*. „Papież Franciszek jest, i powiem to bez cudzysłowu, demokratycznym papieżem. Ta jego bezpośredniość, to podejście do spraw społecznych, to podejście do każdego bez różnicy rasy, podejście do dziecka, takie podejście jest bardzo podobne do kultury i teologii żydowskiej” – mówił prof. Weiss.

Prelegent podkreślił, że mówiąc o fenomenie papieża Franciszka, nie może nie powiedzieć o jego podejściu do uchodźców, które, jak zaznaczył, jest bliskie żydowskiej kulturze i jego sercu. „W tym świecie konfliktów bardzo ważne jest moralne i duchowe podejście. To egzamin dla wszystkich. Egzamin podstawowych wartości ludzkich właśnie w tej epoce” – wyznał prof. Weiss.

Z kolei prof. dr hab. Piotr Sztompka z Uniwersytetu Jagiellońskiego zwracał uwagę na to, że fenomen papieża Franciszka przejawia się w jego autentyczności. „Dziś żyjemy w świecie pozorów, postprawdy, w którym modna jest pozorna autentyczność. Na tym tle mamy papieża, który jest na wskroś autentyczny” – podkreślił profesor. Zdaniem naukowca o autentyczności papieża świadczy to, w jaki sposób mówi o społeczeństwie, w którego centrum znajdują się ludzie ubodzy i zapomniani. „Kościół powinien być zo-

rientowany na ubogich. Chciałbym Kościoła ubogiego i dla ubogich. Dla papieża misją duchownych jest służba innym, pochylenie się nad potrzebą innych i odkrycie w nich brata” – podkreślił prelegent.

Profesor Sztompka wyjaśniał ponadto, że dla papieża Franciszka bardzo ważna jest kultura spotkania z każdym człowiekiem. Zdaniem prelegenta ojciec święty swój program realizuje całym sobą, przejawiając swoją autentyczność. „Papież mówi w prosty sposób, ale jego homilie nie ulatują ponad głowami, ale trafiają do ludzi, których problemy papież doskonale zna – mówił prof. Sztompka. – To ta ewangeliczna prostota papieża jest tak autentyczna. Jest on przykładem pięknej autentyczności w tych nieautentycznych czasach” podkreślił profesor.

W trakcie spotkania o. prof. dr hab. Jan Kłoczowski OP wyjaśniał, czym jest czułość w ujęciu papieża Franciszka. Jak powiedział, czułość to aspekt, który bezpośrednio odnosi się do pojęcia miłości w odniesieniu do rodziny, oraz sposób, w którym delikatność łączy się z intymnością relacji. „Papież Franciszek określa czułość jako cnotę, która dzisiaj jest zapomniana w relacjach – wyjaśniał prelegent. – Czułość jest jednym z przymiotów miłosierdzia. Papież chciałby, żeby była trwałą dyspozycją tych, których powołaniem jest miłosierdzie, ponieważ bez tego staje się ono tylko bezduszną działalnością” – tłumaczył o. prof. Kłoczowski.

Profesor dr hab. Pavol Dancak z Uniwersytetu w Preszowie mówił o całościowym rozumieniu człowieka w komunikacji papieża Franciszka. Powiedział, że ojciec święty chce się opiekować człowiekiem jako dobry pedagog, nie tylko jakimś jego „fragmentem”, ale w sposób całościowy. „Papież

Franciszek naucza, że druga osoba nie jest zagrożeniem, ale daje możliwość realizacji, dlatego warto otwierać dialog z każdym. Częściowy pogląd na człowieka odrzuca jego podstawowe wartości, dlatego ojciec święty wskazuje, że człowieka powinno się postrzegać całościowo” – wyjaśniał prelegent. Dodał, że zdaniem papieża dialog z każdym człowiekiem jest niezbędny, by dotrzeć do prawdy, a człowiek jest człowiekiem, na ile współlistnieje z drugim i prowadzi dialog.

Redaktor Jarosław Gugąła w swoim wystąpieniu opowiedział o politycznym kontekście życia papieża Franciszka. W jego ocenie jest to papież na trudne czasy. Mówiąc o kryzysie społecznym i ekonomicznym Argentyny, wspominał, że trudne czasy komunizmu silnie uderzały w ojca świętego. „To do niego przychodzili ludzie głęboko wierzący w komunizm i sądzący, że on jest jakimś antidotum” – mówił redaktor. Dodał, że spotykał się także z ludźmi, którzy dokonywali rzeczy złych, ale uważali, że robią dobrze. „Ten duszpasterz na złe czasy w momencie wyboru na papieża musiał się nagle zetknąć ze światem hierarchicznym i musiał przeciwstawić się podejściu, że to, jakim jeździsz samochodem, wyznacza to, kim jesteś. Stał się także wobec krytyki ze strony mediów. Stał się i świetnie sobie radzi” – mówił dziennikarz.

Z kolei prof. dr hab. Jacek Popiel, prorektor Uniwersytetu Jagiellońskiego zaznaczył, że szukanie źródeł fenomenu papieża powinno się zacząć od korzeni, które ich ukształtowały. „Karol Wojtyła w sposób fascynujący potrafił rozmawiać z ubogimi, ale jednocześnie także z możliwymi tego świata czy przedstawicielami świata naukowego. Sposobu jego komu-

nikacji należy szukać w jego młodości, ponieważ teatr był dla niego sztuką, gdzie najważniejsze było słowo” – mówił prof. Popiel. Prelegent zwrócił uwagę, że papież Jan Paweł II i Franciszek mówili o sobie, że przybyli z odległych krajów. Jednak dla Jana Pawła II odległym krajem była zniewolona Europa, a papież Franciszek przybył jako przedstawiciel najuboższych krajów świata. – Papież Franciszek to mądry, czuły, troskliwy proboszcz, którego parafią jest cały świat. Próbuje dotrzeć do wszystkich prostotą przekazu – uważa profesor. Zaznaczył, że papież Franciszek zaleca Kościołowi powrót do prostego przekazu nauczania, w którego centrum będzie ludzka godność. Tematykę tę dopełnił w interesującym wystąpieniu ks. dr Rafał Kowalski, rzecznik prasowy metropolity wrocławskiego, a adwokat Stanisław Kłys zwrócił uwagę na rolę kultury w działalności adwokatury.

W trakcie konferencji ks. dr hab. Robert Nęcek z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie mówił o miłosiernym wymiarze komunikacji w świetle nauczania papieża Franciszka. Podkreślił on, że miłosierne komunikowanie się oznacza przyczynianie się do dobrej woli, wolnej i solidarnej bliskości z braćmi w człowieczeństwie. „Punktem wyjściowym każdego dialogu staje się świadomość własnej tożsamości. Istnieje bowiem obowiązek tożsamości, nie można dialogować w oparciu o dwuznaczność lub poświęcać dobro, aby zadowolić drugiego – wyjaśniał. – Papież Franciszek uważa, że prawdziwy dialog zawsze jest spotkaniem osób mających imiona, własne historie życia i własne doświadczenia. Dialog nie jest spotkaniem idei, ale spotkaniem konkretnych ludzi, oznacza to, że dialog nie może być pustą gadaniną i nie może przybierać nigdy formy

fot. K. Mleczko

paternalizmu, lecz jest znakiem bliskości, wyzwajającej tylko wówczas konkretne działania – mówił ks. dr hab. Nęcek. – Komunikacja miłosierna u papieża Franciszka jest jednym z przejawów duszpasterstwa misyjnego. Stanowi konieczną odnowę form wyrazu, aby można było przekazywać współczesnemu człowiekowi ewangeliczne orędzie w jego niezmiennym sensie. Chodzi o to, że miłosierdzie jest komunikacją, a komunikacja skutkuje wtedy, kiedy jest miłosierna” – podkreślił prelegent.

Ciekawe wystąpienia na temat świadectwa w nauczaniu Franciszka zaprezentowały: konsul Malty Agnieszka Kamińska i red. Magdalena Drohomirecka.

Podczas spotkania o fenomenie komunikowania papieża Franciszka mówiła prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas z Uniwersytetu Jagiellońskiego. W jej ocenie komunikacja

ojca świętego wyraża się w otwarciu na drugiego człowieka. „Komunikacja ta polega na stałej i niekończącej się zdolności prowadzenia dialogu na peryferiach oraz wyprowadzeniu Kościoła z murów Watykanu do ludzi” – mówiła prelegentka. Jak wyjaśniła, peryferia w rozumieniu papieża nie mają tylko znaczenia obszaru, ale dotyczą peryferii egzystencjalnych, obrazujących biedę, cierpienie, smutek oraz brak nadziei i wiary w życiu.

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. abp Salvatore Pennacchio, nuncjusz apostolski w Polsce, kardynał Stanisław Dziwisz, rektorzy szkół wyższych, konsulowie Węgier, Słowacji, Niemiec i Austrii, naukowcy z kraju i ze świata, dziennikarze i historycy. Organizatorami wydarzenia byli: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II oraz Naczelna Rada Adwokacka. ■

Sprawozdanie z XVII Międzynarodowej Konferencji z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej”, *Dokąd zmierza Europa?*

tekst: Michał Góra

zdjęcia: Antoni Witwicki

WKrakowie, jak co roku od prawie dwóch dekad, jesienią spotykają się specjaliści, politycy i ludzie zainteresowani tematyką europejską, aby na płaszczyźnie dialogu rozmawiać o Kościele i Unii Europejskiej pod auspicjami Metropolii Krakowskiej oraz przewodniczącego komite-

tu organizacyjnego Międzynarodowej Konferencji z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” bp. prof. Tadeusza Pieronka.

Tegoroczne debaty zostały poświęcone problematyce przywództwa, tożsamości i przyszłych dróg wyjścia z kry-

zysów, jakie nękają stary kontynent. Ich struktura zawierała merytoryczne wstępy pierwszoplanowych polityków i ekspertów z różnych dziedzin, po nich przeprowadzono debaty panelowe i dyskusje ze słuchaczami. Całość została poprzedzona przywitaniem przez gospodarzy wydarzenia: bp. Tadeusza Pieronka (komitet organizacyjny), dr. Hansa-Gerta Pötteringa (Fundacja Konrada Adenauera), Rii Oomen Ruijten (Fundacja Roberta Schumana w Luksemburgu) a także przedstawiciela Stolicy Apostolskiej nuncjusza abp. Salvatora Pennacchio. Natomiast przewodniczący

Parlamentu Europejskiego Antonio Tajani – niestety tylko drogą połączenia wideo – wprowadził do tematyki wydarzenia krótkim wykładem *Dokąd zmierza Europa?* Drugiego dnia konferencji organizatorzy zaprosili dodatkowo do udziału w specjalnej debacie politycznej, której temat *Jedność – konsekwencje brexitu* wzbudził duże zainteresowanie i wiele emocji, gdyż wybrana problematyka okazała się niezwykle aktualna i nośna intelektualnie, a przewidywane konsekwencje poważne nie tylko dla Brytyjczyków i „Brukseli”, ale dla wszystkich państw Europy.

Cykl debat, które miały swój dwudniowy przebieg 27 i 28 października 2017 roku, pod kilkoma względami stworzył nowy charakter spotkania. Zakres tematyczny dotyczył oczywiście zagadnień *stricte* unijnych i relacji pomiędzy systemem wartości europejskich a polityką. Jednocześnie jednak postanowiliśmy skorzystać z nowych rozwiązań organizacyjnych i otworzyć się bardziej na młodsze środowiska potencjalnych uczestników sesji. W tym roku zaprezentowaliśmy „eksperymentalnie” nową lokalizację wydarzenia – w samym centrum Królewskiego Miasta Krakowa, na Rynku Głównym w Międzynarodowym Centrum Kultury. Postaraliśmy się też, aby do grona naszych tradycyjnych słuchaczy, którzy od lat śledzą krakowskie debaty, dołączyli liczniej młodszy pracownicy naukowcy, studenci i osoby aktywne w organizacjach pozarządowych ukierunkowanych na popularyzację integracji europejskiej zarówno w Polsce, jak i za granicą, zwłaszcza w Europie Środkowej i Wschodniej.

W ciągu dwóch dni konferencji uczestniczyło w niej ponad 320 osób, w tym ponad 30 z państw objętych przez UE polityką partnerstwa wschodniego, zwłaszcza Ukrainy, Gruzji, Białorusi i Armenii. We wszystkich debatach wzięło udział 24 wykładowców i panelistów. ■

Goście z Chorwacji w Krakowie

tekst: Katarzyna Wójcik, ks. Józef Stala

zdjęcia: Katarzyna Wójcik, Maciej Gradowski

W dniach 7–10 października 2017 roku przybyli do Krakowa goście z Chorwacji, m.in. dr Andrea Bekić – ambasador Republiki Chorwacji, dr Damir Tomić – przewodniczący Chorwacko-Polskiej Grupy Parlamentarnej, Tomasz Głogowski – przewodniczący Polsko-Chorwackiej Grupy Parlamentarnej, Petroslav Sapunar – przewodniczący Zgromadzenia Regionu Split-Dalmatia i Ante Šošić – zastępca żupana, pracownicy naukowcy uniwersytetów w Splicie i w Zagrzebiu (ks. prof. dr Ivan Bodrozić, prof. dr Bozidar Nagy SI, dr Gina Šparada,

prof. dr Jadranka Garmaz, dr Angelina Gašpar, ks. prof. dr Josip Mužić, dr Miroslav Akmadža), Ivana Cogelja – przedstawicielka Biura ds. Młodzieży Chorwackiej Konferencji Biskupów, Domagoj Pejić – redaktor chorwackiego radia katolickiego, Stipe Pletikosa – były piłkarz chorwackiej reprezentacji narodowej i grający w klubie Hajduk Split, a także przedstawiciele korpusu konsularnego z Austrii, Francji, Malty, Niemiec i Węgier.

W niedzielę 8 października 2017 roku w sanktuarium św. Jana Pawła II w Krakowie kard. Stanisław Dziwisz

odprawił uroczystą mszę świętą, w której uczestniczyła 22-osobowa grupa Chorwatów, wykładowców i zaproszonych gości. Msza święta była transmitowana przez polską telewizję na cały kraj i celebrowana z okazji kolejnego dnia papieskiego z uczestnictwem stypendystów Fundacji Dzieło III Tysiąclecia. Goście mieli także możliwość zwiedzania Centrum Jana Pawła II oraz sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Natomiast w godzinach wieczornych 8 października, dokładnie w dniu święta narodowego Święta Niepodległości Republiki Chorwacji,

goście uczestniczyli w zorganizowanym przez konsula honorowego Pawła Włodarczyka koncercie symfonicznym z udziałem światowej sławy Orkiestry Stołecznego Królewskiego Miasta Krakowa Sinfonietta Cracovia. Orkiestrę poprowadził chorwacki dyrygent Mladen Tarbuk, który przybył do Krakowa specjalnie na ten uroczysty koncert. W kon-

cercie wziął udział również sekretarz stanu, szef Gabinetu Prezydenta RP minister Krzysztof Szczerski. Koncert odbył się w jednym z najpiękniejszych miejsc Krakowa, w Sali Siemiradzkiego w Muzeum Narodowym w Sukiennicach. Bogactwo muzyki w wykonaniu orkiestry, w otoczeniu najważniejszej kolekcji sztuki polskiej schyłku XVIII oraz

XIX stulecia pozwoliło fanom muzyki i Chorwacji spędzić wspaniały wieczór. Po koncercie konsul honorowy wydał uroczystą kolację w hotelu Wentzl na krakowskim Rynku Głównym dla gości z Chorwacji, krakowskiego korpusu konsularnego, krakowskich władz samorządowych i instytucji krakowskich. ▶

W poniedziałek 9 października 2017 roku w auli Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie goście uczestniczyli w polsko-chorwackiej międzynarodowej konferencji *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką*, która odbyła się pod honorowym patronatem prezydenta Chorwacji Kolindy Grabara-Kitarovića i prezydenta Polski Andrzeja Dudy. Bezpośrednio przed rozpoczęciem konferencji, również w bibliotece UPJPII, dr Andrea Bekić – ambasador Republiki Chorwacji otworzyła wystawę *Bądźcie narodem nadziei – wystawa o Janie Pawle II i Chorwacji* organizowaną przez Ambasadę Republiki Chorwacji oraz Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie. Program konferencji zakończyło w godzinach popołudniowych uroczyste spotkanie w krakowskim ratuszu, gdzie

prezydent Krakowa Jacek Majchrowski wydał kolację dla chorwackich i polskich uczestników konferencji.

Goście z Chorwacji przedłożyli zaproszenie do Splitu w maju przyszle-

go roku, kiedy to planowana jest druga część konferencji poświęcona papieżowi Janowi Pawłowi II z okazji 20-lecia jego pobytu w Chorwacji. ■

Polsko-chorwacka międzynarodowa konferencja: *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką*

tekst: Katarzyna Wójcik, ks. Józef Stala
zdjęcia: Katarzyna Wójcik, Maciej Gradowski

W dniu 9 października 2017 roku w auli Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, pod honorowym patronatem prezydenta Chorwacji Kolindy Grabara-Kitarovića i prezydenta Polski Andrzeja Dudy odbyła się polsko-chorwacka międzynarodowa konferencja zatytułowana *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką*. Zaproszenie do komitetu honorowego konferencji przyjęli: JE kard. Josip Bozanić, JE kard. Stanisław Dziwisz, JE arcybiskup Splitu-Makarskiej Marin Barišić, JE abp Marek Jędraszewski, metropolita krakowski. Konferencja została zorganizowana przez Pawła Włodarczyka, konsula honorowego Republiki Chorwacji i ks. prof. dr. hab. Józefa Stalę, prorektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przy współpracy Katolickiego Uniwersytetu w Zagrzebiu i Uniwersytetu w Splicie. Patronatem medialnym objęli konferencję: TVP1, Polskie Radio, „Gość Niedzielny”, Slobodna Dalmacija.

W 2018 roku przypada 20 rocznica pobytu w Chorwacji papieża Polaka Jana Pawła II (1998), którego głównym celem były beatyfikacja kard. Alojsijego Stepinaca oraz udział w obchodach 1700-lecia miasta Split. Pielgrzymka Jana Pawła II była też pierwszą wizytą głowy państwa i prze-rwała izolację Chorwacji na arenie międzynarodowej. Stąd

właśnie pomysł zorganizowania okolicznościowej polsko-chorwackiej międzynarodowej konferencji: *Wpływ papieża Polaka, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką – Zemljo Hrvatska Bog te blagoslovio*, zorganizowanej ku pamięci i zbliżeniu dwóch narodów – chorwackiego i polskiego, umiłowanych przez papieża Jana Pawła II. W zamierzeniu konferencja składa się z dwóch części: I część: *Papież Jan Paweł II w życiu mieszkańców Chorwacji* odbyła się na UPJPII w Krakowie 9 października 2017 roku. Natomiast II część: *Udział papieża Jana Pawła II w odzyskaniu niepodległości państwa chorwackiego* została zaplanowana na 5 maja 2018 roku w Splicie, w Chorwacji.

Konferencję rozpoczęli główni organizatorzy – konsul honorowy Republiki Chorwacji w Krakowie Paweł Włodarczyk – który przywitał przybyłych gości, wprowadzając w temat konferencji, oraz prorektor UPJPII ks. prof. Józef Stala – który przywitał uczestników na ziemi krakowskiej, uniwersytecie noszącym imię Jana Pawła II i w bibliotece UPJPII, którą poświęcił Jan Paweł II w 2002 roku. Następnie uroczystego otwarcia dokonała dr Andrea Bekić, ambasador Republiki Chorwacji w Polsce, przypominając wydarzenia łączące Chorwację i Jana Pawła II. W pierwszym referacie *Chorwacja jako inspiracja dla Jana Pawła II* kard. Stanisław

Dziwisz, wskazując związki Jana Pawła II z Chorwacją, podkreślił, iż papież był człowiekiem modlitwy, pracy i naznaczony został stygmatem cierpienia, jak cierpiąca Chorwacja oraz że teraz z góry błogosławi umiłowanemu narodowi chorwackiemu. Następnie ks. prof. dr Ivan Bodrozić przedstawił referat *Jan Paweł II i historia chorwackiego narodu*, w którym ukazał papieża Polaka wspierającego Chorwację w jej ważnych momentach historycznych (pierwszy słowiański naród, który przyjął chrześcijaństwo przed 13 wiekami). Natomiast konsul honorowy Paweł Włodarczyk w referacie *Czy papież Jan Paweł II mógł być spokrewniony z Chorwatami?* podał liczne argumenty przemawiające za postawioną tezą. Referat *Wpływ wizyt Jana Pawła II w Chorwacji na działalność chorwackich organizacji młodzieżowych* przedstawiła Ivana Cogelja, przedstawicielka Biura ds. Młodzieży Chorwackiej Konferencji Biskupów, przypominając m.in. słynne spotkanie Jana Pawła II z chorwacką młodzieżą w Solinie. Młodzi Chorwaci podążyli za Janem Pawłem II, mówią o nim: „Nasz papież”. Powstały centra pastoralne dla młodzieży, stowarzyszenia chrześcijańskie, grupy instrumentalno-wokalne, mała liga archidiecezjalna w Splicie, spotkania muzyczne. *Wydawnictwa chorwackie związane z nauczaniem Jana Pawła II* omówił i przedstawił prof. dr Bozidar Nagy SI. Wskazał na 4 grupy publikacji książkowych o Janie Pawle II po chorwacku: 1. Dokumenty oficjalne: encykliki, adhortacje, listy...; 2. Pozycje, których autorem jest Karol Wojtyła i Jan Paweł II – 24 książki; 3. Pozycje innych autorów (Chorwatów i innych) o Janie Pawle II – 53 publikacje; 4. Przemówienia, pozdrowienia dotyczące Chorwatów i Chorwacji – ponad 500 stron.

Prelegent zaprezentował również płytę z przemówieniami Jana Pawła II do Chorwatów. Z kolei dr Gina Šparada przedstawiła referat *Jan Paweł II w kulturze chorwackiej – wpływ na młodzież poprzez muzykę: Papa Band*, który był wypełniony muzyką i śpiewem zespołu Papa Band powstałego w 1988 roku, z okazji przyjazdu papieża Jana Pawła II do Solinu. Od tego roku również corocznie, na pamiątkę tamtego wydarzenia, odbywa się w Solinie festiwal piosenek religijnych Papa Fest gromadzący zespoły i piosenkarzy z całej Chorwacji. W kolejnym referacie *Zabytki i tablice pamiątkowe w budynkach – dedykowane Janowi Pawłowi II* zebrał i omówił redaktor chorwackiego radia katolickiego Domagoj Pejić. Prezentując rzeźby, kaplice, kościoły, deptaki, wybrzeże, sale, pomniki, tablice pamiątkowe dedykowane papieżowi, podkreślał, że wskazują na Jana Pawła II jako przywódcę duchowego, wybitnego człowieka będącego w sercu każdego Chorwata i stanowią wyraz wdzięczności za obronę Chorwacji. Kolejny referat *Sportowe akcenty związane z Janem Pawłem II w Chorwacji* wygłosił Stipe Pletikosa, znany chorwacki sportowiec – były piłkarz chorwackiej reprezentacji narodowej i grający w klubie Hajduk Split. Dając świadectwo szacunku do Jana Pawła II, jednocześnie przypomniał, iż Jan Paweł II odbył ponad 120 spotkań ze sportowcami, a także miał zawołanie: „Hajduk pierwszy i Jan Paweł II”. Z kolei prof. dr Jadranka Garmaz i dr Angelina Gašpar przedstawiły referat *Postać i ewangelizacja Jana Pawła II w chorwackich mediach elektronicznych*, odwołując się do badań częstości występowania w różnych mediach słownictwa związanego zarówno z osobą, jak i nauczaniem Jana Pawła II. Natomiast prof. Elżbieta Osewska

podczas wykładu *Wydziały Teologiczne na Chorwacji w służbie nauczania Kościoła ze szczególnym uwzględnieniem myśli Jana Pawła II*, odnosząc się do swoich doświadczeń akredytacji Katolickich Wydziałów Teologicznych w Chorwacji, wskazała, że tamtejsze wydziały pozostają wierne Ewangelii i Kościołowi, ciągle podejmując nauczanie Jana Pawła II poprzez organizowane konferencje, publikacje naukowe i prace dyplomowe studentów. Ksiądz prof. dr Josip Mužić omówił *Jana Pawła II i chorwacką maryjną pobożność*, bowiem Maryja odegrała w życiu papieża znaczącą rolę. Wskazał zwłaszcza na modlitwę różańcową, na Maryję jako królową, na Jana Pawła II, nazywanego przez Chorwatów „Naszym papieżem”, na jego miłość do Boga i ojczyzny, a także na fakt, że papież i Chorwaci uzupełniali się wzajemnie w miłości do Maryi. Ostatni referat: *Papież św. Jan Paweł II i Chorwaci w czasach komunizmu (1978–1990)* wygłosił dr Miroslav Akmadža, ukazując papieża i Chorwatów w czasie komunizmu oraz dylematy komunistów przed przyjazdem Jana Pawła II do Chorwacji. Prelegent przypomniał działania komunistów jugosłowiańskich, dla których zaproszenie Jana Pawła II do Jugosławii stało się potrzebą wiarygodności państwa, ale jednocześnie było wyjątkowo kłopotliwe politycznie i społecznie. Ostatecznie wizyta nie doszła do skutku i Jan Paweł II musiał czekać aż do rozpadu Jugosławii i powstania niepodległego państwa chorwackiego, które odwiedził pierwszy raz w 1994 roku.

Po wygłoszeniu referatów nastąpiła ożywiona dyskusja. Następnie podsumowania konferencji dokonali główni organizatorzy i prowadzący konferencje: ks. prorektor Józef

Stala oraz konsul honorowy Paweł Włodarczyk. Obydwaj zaproponowali powiedzenia. Ksiądz Józef Stala:

„Polak i Chorwat dwaj przyjaciele,
razem mogą zdziałać wiele”.

Natomiast Paweł Włodarczyk rozwinął:

Chorwat, Polak przyjaciele,
łączy obu bardzo wiele.
Choć nie mamy wspólnych granic,
To jest przyjaźń między nami.
Bo gdy Polak widzi Chorwata,
To traktuje go jak brata.
Chorwat widząc gościa z Polski,
Ma już z głowy wszystkie troski.
Oba kraje piękne równie,
mają morza, mają turnie.
Mają piękne miasta, wioski,
jest też miłość, są też troski.
U Chorwata Polki piękne,
zawsze miłe i majątne.
A Chorwatki w Polsce słynne,
że w miłości są stabilne.
Choć są czasy zawsze trudne,
to budujmy dobro wspólne.
By następne pokolenia,
Mogły mówić bez wytchnienia:
Chorwat, Polak, przyjaciele...

W konferencji uczestniczyło około stu osób, z których znaczną część stanowili zaproszeni goście z Chorwacji i Polski, w tym m.in. przewodniczący Chorwacko-Polskiej Grupy Parlamentarnej dr Damir Tomić, przewodniczący Polsko-Chorwackiej Grupy Parlamentarnej Tomasz Głogowski, przewodniczący Zgromadzenia Regionu Split-Dalmatia Petroslav Sapunar i zastępca żupana Ante Šošić, przedstawiciele korpusu konsularnego z Austrii, Francji,

Malty, Niemiec i Węgier. Bezpośrednio przed rozpoczęciem konferencji ambasador Republiki Chorwacji dr Andrea Bekić również w bibliotece UPJPII dokonała otwarcia wystawy *Bądźcie narodem nadziei – wystawa o Janie Pawle II i Chorwacji* organizowanej przez Ambasadę Republiki Chorwacji oraz Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie. ■

Bądźcie narodem nadziei – wystawa o Janie Pawle II i Chorwacji w Bibliotece UPJPII

tekst: Magdalena Nagięd
zdjęcia: Maciej Gradowski

W dniu 9 października 2017 roku w Bibliotece Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie miało miejsce otwarcie wystawy *Bądźcie narodem nadziei – wystawa o Janie Pawle II i Chorwacji*. Wystawa została zorganizowana przez Ambasadę Republiki Chorwacji oraz Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie. Towarzyszyła polsko-chorwackiej konferencji *Wpływ polskiego papieża, św. Jana Pawła II na społeczność chorwacką*.

Zebranych gości serdecznie przywitała dyrektor Biblioteki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie mgr Magdalena Nagięd. W krótkim wpro-

wadzeniu pani dyrektor opowiedziała o Bibliotece UPJPII i podkreśliła jej znaczenie w strukturze całej uczelni, jak i rangę wśród krakowskich bibliotek naukowych. Następnie przywitała znamienitych gości, m.in. ks. kard. Stanisława Dziwisza, ks. abp. Marka Jędraszewskiego, ambasador Republiki Chorwacji dr Andreę Bekić, konsula honorowego Republiki Chorwacji Pawła Włodarczyka oraz prorektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. prof. dr. hab. Józefa Stałę.

Uroczystego otwarcia wystawy dokonała ambasador Republiki Chorwacji w Polsce dr Andrea Bekić. W inauguracyjnym wystąpieniu powiedziała m.in.: „Chorwaci dłu-

go musieli czekać na to, by ich ojczyzna była suwerenna i demokratyczna oraz by mogli w niej przeżyć wizytę Jana Pawła II. Choć Chorwację odwiedziło trzech papieży, w pamięci jej mieszkańców najmocniej utkwiły pielgrzymki papieża Polaka, który w naszym kraju gościł aż trzy razy. Co więcej, Jan Paweł II nazywał nas braterskim narodem i to właśnie Chorwację wybrał na miejsce swojej setnej, jubileuszowej podróży”. Pani ambasador podkreśliła również ogromny wkład i zaangażowanie ojca świętego w dążenie,

aby Republika Chorwacji była uznawana na arenie międzynarodowej.

Wystawa składała się z plansz, które przedstawiały m.in. historię Chorwacji jako państwa oraz rozwój chrześcijaństwa na jej terenie. Kolejne plansze poświęcone były pielgrzymkom Jana Pawła II do Chorwacji w roku 1998 i 2003 oraz uroczystościom beatyfikacji kard. Alojzego Wiktora Stepinaca. ■

Międzynarodowa konferencja: Educating young people for the 21st century

tekst: Elżbieta Osewska

zdjęcie: Archiwum WSD w Tarnowie

17 października 2017 roku w auli papieża św. Jana XXIII w budynku WSD w Tarnowie odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa *Educating young people for the 21st century* (*Wychowanie młodzieży dostosowane do/ dla XXI wieku*) zorganizowana przez pracowników katedry nauk pedagogiczno-katechetycznych Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie (WTST) Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (UPJPII) przy współpracy pracowników Zakładu Pedagogiki – Instytutu Humanistycznego Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Tarnowie (PWSZ). Patronatem konferencję objęło Polskie Stowarzy-

szenie Familiologiczne. To już czwarta konferencja zorganizowana wspólnie przez nauczycieli akademickich tych dwóch uczelni. W niniejszej konferencji uczestniczyło ponad 100 osób: absolwenci, doktoranci i studenci WTST (klerycy i studenci świeccy), studenci pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej z nauczaniem języka obcego PWSZ, studenci pielęgniarstwa PWSZ, a także nauczyciele i zainteresowani omawianą problematyką.

Ksiądz prof. Józef Stala w imieniu organizatorów przywitał wszystkich przybyłych na obrady, a zwłaszcza prelegentów oraz przedstawicieli władz Zakładu Pedagogiki –

Instytutu Humanistycznego PWSZ. Wprowadzenia do konferencji dokonał ks. dr hab. Marek Kluz, prof. UPJPiI, prodziekan WTST, który zwrócił uwagę na fakt, że dzisiejszy świat wytycza nowe, rozległe perspektywy działalności i realizowania się człowieka jako człowieka. Ale z drugiej strony w pogoni za zdobywaniem obszarów świata materialnego pojawiły się nowe problemy natury moralnej. Ludzie czują się zagubieni i bezbronni, a przy braku wzorców osobowych i autorytetów moralnych popadają w skrajność lub dają sobą manipulować. To niebezpieczeństwo dotyka w szczególności sposób ludzi młodych, gdyż brak im doświadczenia życiowego jako istotnego wyznacznika mądrości.

Świadomość istnienia różnorodnych problemów, wyzwań i zagrożeń, które dotyczą współczesnych młodych ludzi, stała się bodźcem do zorganizowania międzynarodowej konferencji naukowej poświęconej wychowaniu człowieka. Dlatego ks. Marek Kluz pogratulował ks. prof. Józefowi Stali oraz prof. Elżbiecie Osewskiej, głównym organizatorom. Potrzeba dziś dobrych przewodników – podkreślił we wstępie ks. prodziekan – którzy „uzbrojeni” w prawdę o człowieku będą bronić ludzi młodych przed akceptacją czegoś, co jawi się im dziś jako pozory dobra.

Wykład wprowadzający *Young people's spirituality: The importance for teachers to understand the complexity of the spirituality of many young people today (Duchowość młodzieży: ważność zrozumienia złożoności duchowości dzisiejszych młodych ludzi przez nauczycieli)* wygłosił prof. Graham Rossiter (Australian Catholic University, Sydney). Profesor wskazał, iż współczesne młode pokolenie, zarówno w Europie Zachodniej, jak i w Australii,

nie traktuje już religii jako fundamentu w tworzeniu celu i znaczenia życia. W tej sytuacji katolicka edukacja religijna potrzebuje poszukiwać nowych perspektyw i ujęć edukacji i młodzieży, aby przygotować ich do funkcjonowania w XXI wieku. Nie wystarczy wskazanie, że duchowość młodych jest coraz bardziej subiektywna, indywidualistyczna i zsekularyzowana. Potrzeba poszukiwać nowych dróg do spotkania z młodym człowiekiem. Punktem wyjścia może być lepsze zrozumienie, w jaki sposób młodzi ludzie dzisiaj próbują tworzyć swoją tożsamość, hierarchię wartości, sens życia.

Drugi referat *Education as accompanying: from superficiality to spirituality (Edukacja jako towarzyszenie: od powierzchowności do duchowości)* wygłosiła prof. Elżbieta Osewska (Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie). Profesor przypominała, iż gwałtowne zmiany ekonomiczne, polityczne, społeczne, kulturowe, etniczne, językowe, technologiczne, edukacyjne i religijne wpływają na młode pokolenie Europejczyków. Mimo efektywnego uczestnictwa w rewolucji kulturowej i technologicznej młodzieży przeżywa wiele problemów związanych z wyzwaniem niesionymi przez współczesną kulturę. W tej sytuacji szczególnie potrzebuje kontaktu z nauczycielem, wychowawcą, który będzie jej towarzyszył w przejściu z etapu dziecięcego do młodzieńczości, a później z młodzieńczości do dorosłości. Brak autorytetów, wspólnoty, stałego punktu odniesienia, zróżnicowane zagrożenia cywilizacyjne niosą niepewność, lęk i zagubienie młodych. Stąd potrzeba ze strony nauczyciela zachowania cierpliwości, roztropności i mądrej komunikacji, by wsłuchiwać

się w głosy wychowanków, poznawać ich historię życia i odpowiedzialnie towarzyszyć im w drodze do dojrzałości osobowej i religijnej.

W referacie *What are the big concerns for 21st century teenagers? (Jakie są największe obawy dotyczące nastolatków w 21 wieku?)* dr Marisy Crawford (The Sacred Heart College, Sydney) zostało podjęte zagadnienie obaw nastolatków żyjących w XXI wieku. Osamotnienie, lęk przed oceną rówieśników, nadmierne ambicje, a niekiedy apatia, bierność i obojętność, poczucie zagrożenia, potrzeba stałych relacji, a jednocześnie obawa przed odrzuceniem, zagubienie w ponowoczesnym społeczeństwie – to tylko niektóre z problemów przeżywanych przez współczesnych młodych ludzi. Młodzi ludzie próbują zaspokoić pragnienie szczęścia i miłości poprzez kupowanie nowych produktów, gadżetów, jednak ich posiadanie nie przynosi oczekiwanego rezultatu. Stąd konieczność zadawania pytań i poszukiwania odpowiedzi odnośnie do odpowiedniej edukacji i formacji religijnej młodych w XXI wieku.

W kolejnym referacie *The World Youth Day generation (Pokolenie ŚDM)* ks. prof. Józef Stala (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) podkreślił, że życie ludzi zmienia się, odchodzą i przychodzą nowe pokolenia. Po pokoleniu Jana Pawła II, które znało papieża Polaka i pozostawało pod jego wpływem, rośnie młode pokolenie ŚDM, tych, którzy może jeszcze go spotkali lub już nie, ale uczestniczą w kolejnych ŚDM-ach. Światowe Dni Młodzieży to dla nich nie tylko jednorazowe wydarzenie, ale o wiele więcej. Kilkudniowe

spotkanie z innymi młodymi chrześcijanami i papieżem umacnia zaangażowanie, radość, zapał, entuzjizm, ale przede wszystkim wiarę i miłość do Jezusa Chrystusa i bliźnich. Dzieląc się żywą wiarą i miłością, pokolenie ŚDM chce dawać świadectwo, przemieniać swoje otoczenie, tworzyć nową teraźniejszość i przyszłość!

Doktor Mariusz Kuźniar (Konferencja Episkopatu Czech) w referacie *Young generation in Czech Republic (Młode pokolenie w Czechach)* podkreślił, iż Czechy należą do najbardziej zlaicyzowanych krajów w Europie, a wśród młodzieży narasta zjawisko nadużywania alkoholu i narkotyków, jednak istnieją w Czechach także grupy bardzo zaangażowanej młodzieży. W ubiegłym roku w Światowych Dniach Młodzieży w Krakowie uczestniczyło około 6 tysięcy młodych pielgrzymów z Republiki Czeskiej, którzy chcieli nie tylko spotkać się z młodymi całego świata i ojcem świętym Franciszkiem, ale pragnęli pogłębić swoją wiarę, by móc dawać jej świadectwo we własnym kraju. Wydaje się, iż Światowe Dni Młodzieży wykazały, że w Czechach jest więcej zaangażowanych katolików, niż sądzono. Większość z nich zamieszkuje Morawy oraz rejon Brna, Ołomuńca i Ostrawy.

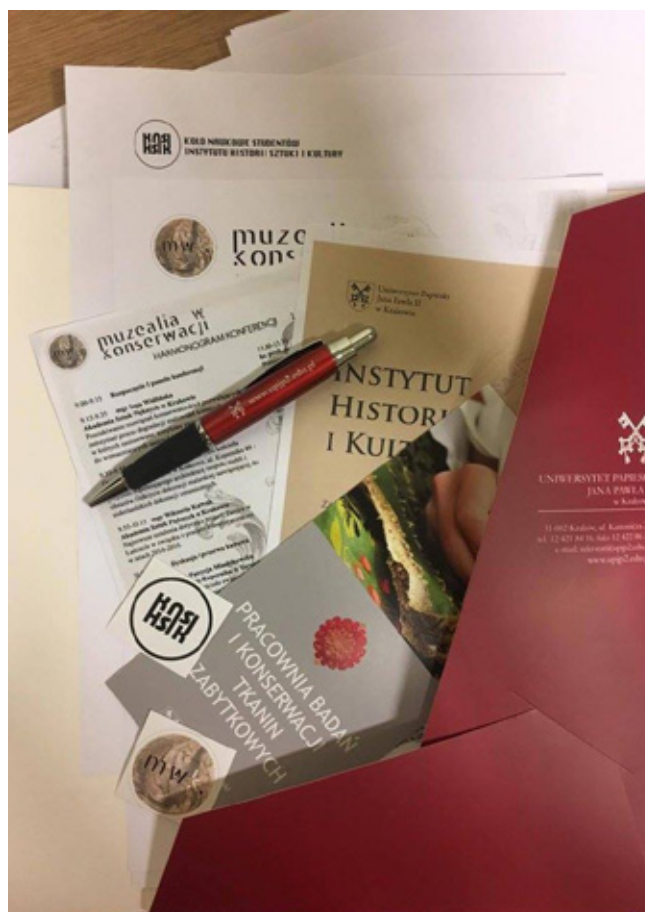
Po zaprezentowaniu referatów uczestnicy konferencji zadawali prelegentom pytania, nastąpiła żywa dyskusja, po której prowadzący ks. prof. Stala dokonał podsumowania konferencji i zauważył ważność oraz aktualność omawianych i podjętych zagadnień. ■

Muzealia w konserwacji

tekst: Justyna Słowik

zdjęcia: KNSIHSiK

13 czerwca 2017 roku w Instytucie Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie odbyła się szósta konferencja naukowa poświęcona zagadnieniom związanym z konserwacją obiektów zabytkowych. *Muzealia w konserwacji* przyciągnęły uwagę badaczy z całego kraju, a w liczonym gronie prelegentów znaleźli się przedstawiciele takich instytucji jak Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Zamek Królewski na Wawelu, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie czy Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie. Referenci wraz z szerokim gronem słuchaczy dyskutowali na tematy dotyczące sposobów przechowywania i udostępniania obiektów zabytkowych, ich konserwacji i ochrony, podkreślając tym samym główne założenie organizowanej od lat konferencji, jakim jest nawiązanie dialogu między konserwatorami, muzealnikami oraz historykami sztuki – dialogu polegającego na wymianie doświadczeń zdobytych na różnych etapach pracy zawodowej. ►

Tegorocznemu wydarzeniu towarzyszyła dodatkowo promocja książki *Konserwacja tkanin ze skarbcza katedry na Wawelu dawniej i dziś* – pierwszego opracowania dotyczącego konserwacji tkanin przechowywanych w skarbcu katedry na Wawelu, do którego wykład wprowadzający wygłosił dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. prof. dr hab. Jacek Urban.

Organizowana przez Koło Naukowe Studentów Instytutu Historii Sztuki i Kultury UPJPII konferencja na-

ukowa *Muzealia w konserwacji* zawdzięcza swój sukces przede wszystkim finansowej pomocy, jakiej udzieliła Rada Kół Naukowych UPJPII, uprzejmości i przychylności dyrekcji Instytutu Historii Sztuki i Kultury, ale także medialnemu wsparciu patronów wydarzenia, wśród których znalazło się m.in. Radio Kraków, Muzeum Narodowe w Krakowie oraz Zamek Królewski wraz z Pracownią Konserwacji Tkanin na Wawelu. ■

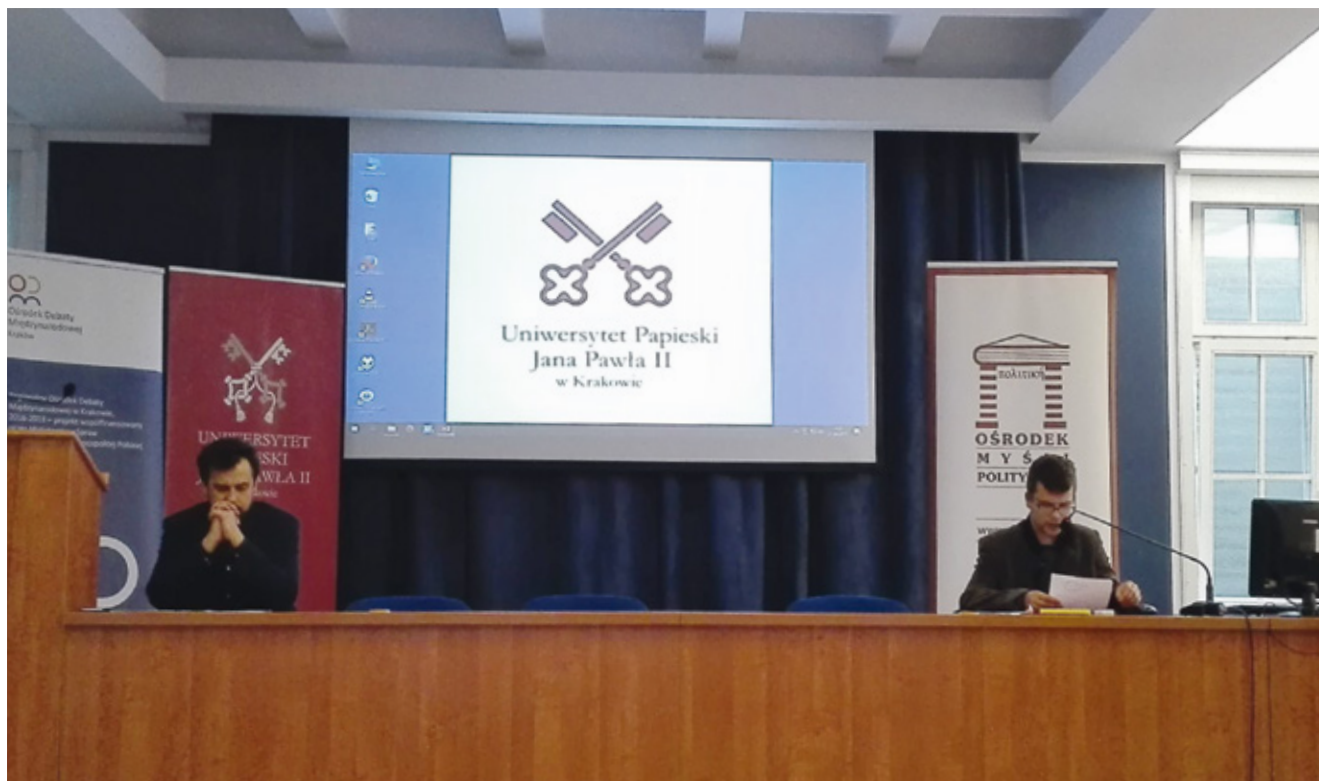
Dylematy polskiej myśli geopolitycznej na przestrzeni XX i XXI wieku

tekst, zdjęcie: Joanna Zbroja, Adrian Kędziński

W dniu 21 września br. odbyła się konferencja *Między Niemcami a Rosją. Dylematy polskiej myśli geopolitycznej na przestrzeni XX/XXI wieku*, zorganizowana z inicjatywy działającego przy Instytucie Historii Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego „Phronesis”. Wydarzenie powiążane było z 80. rocznicą wydania jednego z najważniejszych dzieł dotyczących geopolityki, czyli *Między Niemcami a Rosją* autorstwa Adolfa Bocheńskiego. Spotkanie młodych naukowców obyło się pod honorowym patronatem Instytutu Historii UPJP2 w Krakowie, Regionalnego Ośrodka Debaty

Międzynarodowej w Krakowie, Ośrodka Myśli Politycznej oraz patronatem medialnym czasopisma „Vita Academica”.

Konferencja zgromadziła reprezentantów uczelni z całej Polski, najliczniejszą grupę stanowili studenci Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Ponadto prelegenci reprezentowali Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Wrocławski, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach, a także Akademię Sztuki Wojennej. ►

Publikacja Adolfa Bocheńskiego, która stała się inspiracją omawianej konferencji, porusza zagadnienia sytuacji politycznej Polski w 1938 roku, jej spraw międzynarodowych, zagrożeń państwa znajdującego się pomiędzy dwoma mocarstwami: Niemcami oraz Rosją. Autor przeprowadził analizę realnej polityki i myślenia strategicznego w stosunkach międzynarodowych. Ukazał także położenie geopolityczne Polski w przededniu II wojny światowej i dokonał analizy wszystkich wówczas możliwych scenariuszy polskiej polityki zagranicznej w związku ze zbliżającą się wojną.

Prelegenci podjęli temat procesów społeczno-politycznych w państwach graniczących z Rosją, Niemcami i ich wzajemnych oddziaływań geopolitycznych. Program obejmował dwa bloki tematyczne: *Ojcowie polskiej geopolityki* oraz *Współczesne dylematy geopolityczne*. Inauguracyjny wykład dotyczący *Współczesnych stosunków polsko ukraińskich w świetle myśli Adolfa Bocheńskiego* wygłosiła Agata Supińska z Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Konferencja podzielona była na cztery panele skupione wokół dwóch obszarów tematycznych. Pierwszy z nich dotyczył głównych przedstawicieli polskiej myśli geopolitycznej, zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i praktycznym. Omawiając ojców polskiej geopolityki, duży nacisk położono na myślicieli działających na arenie międzynarodowej. Prelegenci pokazali bardzo szerokie spektrum debaty politycznej toczącej się ówczesnie, przedstawiając postacie związane z różnymi obozami ideowymi. Dwa referaty dotyczyły Stanisława Mackiewicza „Cata” związanego z konserwatywnym środowiskiem „wileńskich żubrów”, przedstawiono postać mocarstwowca Adolfa Bocheńskiego, a także związanego z obozem narodowym Jana Mosdorfa.

W kolejnych odczytach uczestnicy omawiali koncepcje polskiej myśli geopolitycznej w latach powojennych od

zakończenia II wojny światowej aż do polityki zagranicznej niepodległej III Rzeczypospolitej. Wystąpienia dotyczące Eustachego Sapiehy oraz Aleksandra Bocheńskiego pozwoliły na ukazanie powojennej refleksji z czasami II RP, jednocześnie ukazując nową jakość w warunkach państwa będącego pod okupacją. Również referat dotyczący III RP i Krzysztofa Skubiszewskiego nawiązał do wpływów historii na koncepcje polityki zagranicznej, równocześnie ukazując próby ich przełamania oraz chęci uzyskania statusu suwerennego państwa na arenie międzynarodowej.

W drugiej części konferencji referenci skupili się na omawianiu kwestii współczesnych dylematów geopolitycznych. Omawiano zagadnienie „geopolityki wielkości” w odniesieniu do Federacji Rosyjskiej, równocześnie starając się przedstawić, jak wpływa ona na sytuację międzynarodową Polski. Dużym zainteresowaniem cieszyły się tematy dotyczące polityki państwa polskiego wobec naszych wschodnich sąsiadów. Poruszono kwestię Polonii na terenach współczesnej Litwy, a także działań na jej rzecz ze strony Polski. Drugim państwem, na temat którego wygłoszono referat, była Białoruś. W referacie uwzględniono łączące nas stosunki dyplomatyczne, a także kreowanie i zmiany w polskiej strategii politycznej w latach 1990–2015. Ostatnie dwa omawiane problemy poruszały kwestię myśli polskiej emigracji w Wielkiej Brytanii wobec Niemiec i kwestii ich zjednoczenia oraz najbardziej współczesnego i stale nierozstrzygniętego tematu dotyczącego miejsca państw upadających w świecie.

Przedstawiona problematyka i forma debaty umożliwiły interakcję zaproszonych rozmówców z uczestnikami konferencji zasiadającymi w sali. Poziom naukowy konferencji i organizacja wpłynęły na wysokie zadowolenie wśród uczestników. ■

Dokonania dekady i perspektywy rozwojowe studiów nad mediami i komunikowaniem w Polsce

W dziesiątą rocznicę powstania PTKS – sprawozdanie z kongresu

tekst: ks. Michał Drożdż, Klaudia Cymanow-Sosin

W związku z 10-leciem Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej w dniach od 25–26 kwietnia 2017 roku we Wrocławiu odbyła się konferencja *Dokonania dekady i perspektywy rozwojowe studiów nad mediami i komunikowaniem w Polsce*. Miała ona miejsce w murach Uniwersytetu Wrocławskiego. Obok podejmowania ważkich tematów bieżących związanych z naukami o mediach stała się ona przede wszystkim okazją do podsumowania 10-letniej działalności Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej. W spotkaniu naukowym wzięło udział prawie dwustu medioznawców, którzy reprezentowali wszystkie większe ośrodki z Polski, a także wiele uczelni z zagranicy. Wśród badaczy zajmujących się problematyką medialną znaleźli się także przedstawiciele Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII – dyrektor IDIKS, dr Katarzyna Drąg – zastępca dyrektora IDIKS ds. kształcenia, dr Klaudia Cymanow-Sosin – zastępca dyrektora IDIKS ds. *public relations*, ks. dr Sławomir Soczyński, dr Dorota Narewska i mgr Bernadeta Cich.

Prezes PTKS prof. zw. dr hab. Iwona Hofman, która już drugą kadencję kieruje Polskim Towarzystwem Komunikacji Społecznej, dała do zrozumienia, że z perspektywy dziesięciu lat działalności PTKS oraz kilku lat od czasu powołania dyscypliny, jaką są nauki o mediach, istnieje ogromna potrzeba zrzeszania się i spotkań w gronie naukowców zajmujących się podobną tematyką. Stwierdziła, że zjazdy takie jak ten odbywający się we Wrocławiu są niejako akceleratorami zmian w myśleniu o naszej dyscyplinie, jej coraz bardziej znaczącej roli i tożsamości, ale także w kontekście rozwoju nowych kierunków studiów nad mediami i komunikowaniem.

Była to jedna z największych konferencji środowiska medioznawców, bowiem PTKS po dekadzie swojej działalności jest już doskonale rozpoznawalnym towarzystwem w Europie i na świecie. Tym razem szczególnie dopisali naukowcy z Europy Środkowo-Wschodniej, którzy rozpoczęli kongres wystąpieniami w dwóch plenarnych sesjach anglojęzycznych.

Sesja pierwsza rozpoczęła się we wtorek 25 kwietnia 2017 roku w Bibliotece Uniwersytetu Wrocławskiego. Równocześnie w hallu głównym Biblioteki odbywała się wystawa *10 lat PTKS*. Podczas pierwszego spotkania w Sali Wielkiej Zachodniej Instytutu Dziennikarstwa uroczystego otwarcia dokonała prof. zw. dr hab. Iwona Hofman, prezes PTKS. Po niej wystąpili: prof. zw. dr hab. Adam Jezierski, rektor Uniwersytetu Wrocławskiego, dr hab. Arkadiusz Le-

wicki, prof. UW, który mówił o 10-leciu Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UW w perspektywie rozwoju nauk o mediach. Następnie rozpoczął się blok zatytułowany *10 lat... Jak szybko minęło*, prowadzony także przez prof. zw. dr hab. Iwonę Hofman. Głos zabrali tym razem dr Małgorzata Adamik-Szysiak w imieniu członków Towarzystwa, dr hab. Małgorzata Molęda-Zdziech, prof. SGH w imieniu członków honorowych, dalej ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, którzy opowiedział o sekcjach badawczych, ich roli i znaczeniu w pracy PTKS. Po nim dr hab. Dorota Piontek, prof. UAM opowiedziała o kongresach PTKS, dr hab. Alicja Jaskiernia, prof. UW wspominała konferencje zorganizowane przez PTKS, dr hab. Zbigniew Oniszczyk, prof. UŚ przedstawił historię konkursu *Doktorat*, a dr Michał Głowacki zrelacjonował funkcjonowanie PTKS na konferencjach międzynarodowych. Na koniec prof. zw. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska wspominała także o 9 latach istnienia *Central European Journal of Communication*.

Jednym z najbardziej interesujących momentów były wystąpienia członków honorowych. Niektóre – jak ce-

nionego przez wszystkich i wręcz uwielbianego (to słowo padło wielokrotnie przez głośniki i w kularach) nestora medioznawstwa polskiego, prof. Walerego Pisarka oraz wybitnego socjologa kultury, stosunków międzynarodowych i komunikacji międzykulturowej oraz medioznawcy prof. Jerzego Mikułowskiego Pomorskiego czy dołączającego na IV Kongresie do grona członków honorowych prof. Jerzego Olędzkiego, członka założyciela PTKS, specjalisty z zakresu *public relations* i autora publikacji z zakresu komunikowania międzykulturowego, teorii informacji społecznej i *public relations* oraz promocji – odbywały się na żywo, inne – jak prof. Tomasz Gobana-Klasa – z odwołania, z powodu nieobecności na spotkaniu.

Po przerwie kawowej w hallu Biblioteki Głównej UW miało miejsce miłe zdarzenie. Mobilizowani przez gospodarzy wszyscy uczestnicy stanęli na schodach przed budynkiem i udało się wykonać wspólne zdjęcie wszystkich uczestników kongresu. Po tym sympatycznym akcencie integracyjnym badacze powrócili do sal Biblioteki na I sesję plenarną przyjaciół PTKS, zatytułowaną *How media support democratic process in CEE*, którą poprowadził dr Michał Głowacki. Wzięli w niej udział: Sergey G. Korkonosenko i Marina A. Berezhnaya (University of St. Petersburg, Russia) z referatem *Journalism professional ideology for the elusive profession (views from Russia)*. Następnie Svetlana Pasti (University of Tampere, Finland), Sergey Davydov i Olga Logunova (Higher School of Economics, Moscow, Russia) z referatem *Re-Sovietisation of Russian press: Evidence from the national newspapers RG and MK*. Po nich głos zabrali Jaromir Volek i Marina Urbániková (Masaryk University in Brno, Czech Republic) – *The Unanticipated Consequences of Liberal Democracy Creation: Decline of Public Trust in Czech Journalists in the Post-transformation Phase* oraz reprezentująca ośrodek węgierski Gabriella Szabó (Hungarian Academy of Science, Hungary) z tekstem *Mass communication and political polarization in the age of hybrid media. A theoretical approach*. Po niej Anda Rožukalne (Riga Stradins University, Latvia) próbowała odpowiedzieć na pytanie: *How to capture local media in Latvia?*

Po lunchu rozpoczęła się II sesja plenarna przyjaciół PTKS: *How politicians support democratic media in CEE*, prowadzona przez dr hab. Przemysława Żukiewicza, którą rozpoczęła prof. dr hab. Bogusława Dobek-Ostrowska (University of Wrocław, Poland) referatem *Uncertain future of democratic standards in CEE the third decade after the collapse of communism*. Po niej głos zabrała Eva Połomska-Kimunguyi (London School of Economics and Political Science, Great Britain) z wystąpieniem *The European Union and the regulation of democratic media in CEE*, a dalej: Svetlana Bodrunova (University of St. Petersburg, Russia) z referatem *Four Russias in Communication: Deepening Cognitive Gaps in Society – a World Trend or a Unique Post-Soviet Comeback?*, Natalia Milewski (University of Bucharest, Romania) – *The Media's Role in Fighting Corruption in Romania: The Summary of the Anti-Corruption Policies Revisited Project*, a na koniec Lilia Raycheva (The St. Kliment

Ohriski Sofia University, Bulgaria), mówiąc o spostrzeżeniach na temat mediów w jej kraju (*Bulgaria: mediatization of politics and politicization of media*).

Następnie uczestnicy konferencji udali się do kilku sal, by tam uczestniczyć w obradach panelowych aż do późnych godzin popołudniowych. Wieczorem mieli okazję odbyć spacer po akademickim sercu Wrocławia – była to wędrówka wzdłuż Odry ulicą Wyspiańskiego aż do Hali Stulecia, gdzie odbyła się uroczysta kolacja.

Następnego dnia naukowcy powrócili do obrad w swoich panelach. Wiele mówiące są same nazwy paneli: *Perspektywa historyczna badań nad komunikowaniem*, z prowadzącym dr. hab. Ryszardem Filasem, *Medioznawca wobec nowych wyzwań badawczych* z prowadzącą dr hab. Katarzyną Pokorną-Ignatowicz, *Politolodzy wobec nowych perspektyw badawczych w naukach o komunikowaniu*, pod przewodnictwem prof. dr. hab. Jerzego Olędzkiego, *Komunikowanie na nowych polach badawczych*, któremu przewodniczyła dr hab. Ewa Marciniak, *Partycypacja społeczna* z prowadzącym dr. hab. Arkadiuszem Lewickim, *Media społeczno-ściowe* pod przewodnictwem dr. hab. Zbigniewa Widera.

W środę 26 kwietnia miały miejsce ciekawe panele: *Polityka medialna*, prowadzący: dr hab. Aleksander Woźny, *Internet a media tradycyjne*, prowadzący: dr hab. Małgorzata Mołęda-Zdziech, *Badania nad mediami publicznymi*, prowadzący: dr Michał Głowacki, *Komunikacja międzykulturowa i dyplomacja*, prowadzący: dr hab. Magdalena Ratajczak, *Badania nad komunikacją polityczną*, prowadzący: dr hab. Agnieszka Stępińska, *Public relations w polityce* z prowadzącym dr. hab. Michałem Jacuńskim. W kolejnych godzinach uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w następujących blokach: *Wartości komunikowania w przestrzeni mediów*, który poprowadził prof. dr hab. Ignacy Fiut, *Media społecznościowe a media tradycyjne*, z prowadzącą dr hab. Moniką Przybysz, prof. UKSW, *Rola języka w przekazach medialnych*, pod przewodnictwem prof. dr hab. Janiny Frasz, *Komunikowanie w kampanii wyborczej* z prowadzącym dr. hab. Mariuszem Kolczyńskim, prof. UŚ. Równocześnie odbywały się panele: *Zmiany w newsie*, który poprowadziła dr hab. Małgorzata Lisowska-Magdziarz, *Prawo a media* pod okiem dr hab. Alicji Jaskierni, prof. UW, *Badania nad mediami społecznościowymi i internetem*, z prowadzącym dr. hab. Jerzym Biniewiczem, prof. UW, a w sesji popołudniowej: *Przekaz i jego znaczenie*, prowadzący: prof. dr hab. Beata Ociepka, *Edukacja medialna*, prowadzący: dr hab. Agnieszka Hess, prof. UJ, *Media a komunikowanie polityczne*, prowadzący: dr hab. Dorota Piontek, prof. UAM, *Kryzysy i konflikty polityczne w mediach*, prowadzący: dr hab. Marek Mazur, *Media tradycyjne*, prowadzący: ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, *Badania nad użytkownikami mediów*, prowadzący: dr hab. Alicja Jaskiernia, prof. UW. Popołudniem nastąpiło zamknięcie konferencji. Podczas tego spotkania padło fundamentalne pytanie: „Co dalej z PTKS”? Tę część konferencji poprowadzili prof. dr hab. Iwona Hofman i dr hab. Zbigniew Oniszczyk, prof. UŚ. ►

Profesor Iwona Hofman w charakterystyczną dla siebie elegancją podziękowała wszystkim uczestnikom, a następnie zamieniła kilka zdań z każdym z nich, zachęcając do kolejnego spotkania i aktywności na polu nauk o mediach i komunikacji.

Od strony organizacyjnej nad przygotowaniem jubileuszowej konferencji czuwał ośrodek wrocławski z prof. zw. dr hab. Bogusławą Dobek-Ostrowską na czele,

która w tych dniach koordynowała wszelkie działania – zarówno te o charakterze naukowym, jak i czysto organizacyjnym. W skład komitetu organizacyjnego weszli także: dr hab. Arkadiusz Lewicki, prof. UW, dr hab. Michał Jacuński, dr hab. Lucyna Szot, dr Katarzyna Konarska, dr Michał Kuś, dr Paweł Urbaniak, mgr Jacek Nożewski i mgr Mateusz Bartoszewicz. ■

X Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba – w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy*

Kraków – UPJPII, 7 października 2017

tekst: Franciszek Mróz

zdjęcia: Tomasz Kniaź

W dniu 7 października 2017 roku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbyła się X Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba – w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy*.

Konferencja została zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Instytut Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Naro-

dowej w Krakowie, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Urząd Gminy w Michałowicach, Bractwo św. Jakuba Starszego Apostoła w Węclawicach Starych oraz Polskie Towarzystwo Geograficzne – Komisję Geografii Religii.

W 1987 roku Rada Europy uznała szlak pielgrzymkowy do grobu św. Jakuba Apostoła Starszego w Santiago de Compostela za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy

i zachęciła do odtworzenia dawnych szlaków pątniczych. Obecnie sieć Camino de Santiago – Drogi św. Jakuba oplata już większą część kontynentu europejskiego. Z każdym rokiem wzrasta liczba oznakowanych odcinków Drogi św. Jakuba, a także powstają nowe inicjatywy związane z rozwojem kultu św. Jakuba w układach przestrzennych poszczególnych państw europejskich. W ostatnim dziesięcioleciu do liderów caminowych dołączyła Polska, w której oznakowano już ponad 6 300 km odcinków Camino de Santiago.

Jubileusz trzydziestolecia ogłoszenia przez Radę Europy Drogi św. Jakuba pierwszym Europejskim Szlakiem Kulturowym skłonił polskie środowiska naukowe skupione wokół Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz Komisji Geografii Religii Polskiego Towarzystwa Geograficznego do organizacji jubileuszowej X Międzynarodowej Konferencji Naukowej poświęconej szlakowi pielgrzymkowemu do Composteli. Celem konferencji było zwrócenie uwagi na potencjał duchowy i kulturowy kryjący się za tym właśnie europejskim wyróżnieniem w konkretnej sytuacji historycznej. Podjęta przed 30 laty decyzja o uznaniu Camino de Santiago za szlak kulturowy oznaczała nie tylko historyczny ułkon w stronę zasług Szlaku Jakubowego dla tożsamości Europy jako kontynentu, który odkrywał na drogach wiodących do Composteli to, co łączyło narody starego kontynentu. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych konferencji, spotkanie było także okazją do wymiany doświadczeń oraz dyskusji na temat funkcjonowania oznakowanych odcinków Camino de Santiago w Polsce.

Patronat honorowy nad konferencją objęli: ks. abp Marek Jędraszewski – metropolita krakowski, ks. abp Julián Barrio Barrio – metropolita Santiago de Compostela, ks. bp Krzysz-

tof Zadarko – przewodniczący Rady ds. Migracji, Turystyki i Pielgrzymek Konferencji Episkopatu Polski, Agustín Núñez Martínez – ambasador Królestwa Hiszpanii w Polsce, prof. dr hab. Kazimierz Karolczak – rektor Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak – rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Jacek Krupa – marszałek województwa małopolskiego, prof. dr hab. Antoni Jackowski – profesor honorowy Uniwersytetu Jagiellońskiego i przewodniczący Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Bogusław Kośmider – przewodniczący Rady Miasta Krakowa oraz Antoni Rumian – wójt gminy Michałowice.

W konferencji udział wzięło ponad 70 osób, w tym pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni, reprezentujący zagraniczne (Hiszpania i Słowacja) i krajowe ośrodki naukowe, a także przedstawiciele Bractw i parafii św. Jakuba w Polsce oraz członkowie organizacji i stowarzyszeń zajmujących się m.in. promocją ruchu pielgrzymkowego do Santiago de Compostela.

W imieniu Komitetu Organizacyjnego Konferencji zgromadzonych w auli Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 powitali: ks. kan. Ryszard Honkisz – kustosz Sanktuarium Diecezjalnego św. Jakuba w Więclawicach Starych, ks. dr hab. Piotr Roszak – przewodniczący Komitetu Naukowego Konferencji oraz dr Franciszek Mróz – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Konferencji. W uroczystym otwarciu konferencji przemówienia wygłosili prof. dr hab. Antoni Jackowski, ks. prof. dr hab. Józef Stala – prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, dr Tomasz Rachwał – dyrektor Instytutu

Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz ks. dr hab. Piotr Roszak – prodziekan ds. nauki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Prorektor UPJPII ks. Józef Stala przekazał uczestnikom konferencji także informację, że Uniwersytet Papieski Jana Pawła II otrzymał Akademycką Akredytację Jakubową i został włączony do projektu Campus Stellae – projektu łączącego młodzież studencką oraz pracowników naukowo-dydaktycznych szkół wyższych z ideą pielgrzymowania – wędrówek po Drodze św. Jakuba.

W sesji plenarnej prowadzonej przez dr. hab. Waldemara Rozyrkowskiego wygłoszone zostały trzy referaty. Profesor Enrique Alarcon (Universidad de Navarra) przedstawił wyniki kolejnych odkryć w grobie św. Jakuba w Santiago de Compostela, prof. Jesús Tanco Lerga (Universidad de Navarra) zaprezentował mozarabski wymiar Camino de Santiago, a ks. dr hab. Piotr Roszak przedstawił referat *Camino de Santiago i „granice”. Migracyjny kontekst pielgrzymowania do Composteli*.

Druga sesja referatowa, którą poprowadził dr Franciszek Mróz, rozpoczęła się od przemówienia Santiago Sierra González, radcy ds. kultury ambasady Hiszpanii w Polsce. Referaty w tej sesji wygłosili: dr hab. Wojciech Mruk z Instytutu Historii UJ (referat *Dlaczego święty Julian prowadził albergue na drodze do Santiago de Compostela?*), dr hab. Waldemar Rozyrkowski z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (*Przejawy kultu św. Jakuba Większego w Polsce – wybrane przykłady*), ks. mgr Jakub Kuchta z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie (*Kult świętego Jakuba w diecezji tarnowskiej*), dr Waldemar Hass reprezentujący Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Głogowie (*Dawne i współczesne przedstawienia św. Jakuba Apostoła Starszego na wybranych przykładach z północy Dolnego Śląska*) dr Paweł Plichta z Instytutu Studiów Międzykulturowych UJ (*Elementy kultu św. Jakuba w wybranych narracjach polskich pielgrzymów do Santiago de Compostela*) oraz dr Łukasz Mróz z Bractwa św. Jakuba

Apostoła przy Sanktuarium Grobu Bożego w Przeworsku (referat *Droga św. Jakuba jako produkt turystyki religijnej*).

Trzecią sesję referatową poprowadził ks. dr hab. Piotr Roszak, a referaty wygłoszone w jej trakcie dotyczyły przede wszystkim dziedzictwa religijnego i kulturowego wybranych odcinków Camino de Santiago w Europie. Były to prezentacje mgr Bogny Matuszewskiej-Sulimy z Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ, mgr Alicji Słyszewskiej – dyrektor Diecezjalnego Centrum Informacji Turystycznej w Pelplinie, mgr Bereniki Seryczyńskiej z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Magdaleny Goik z Górnośląskiego Klubu Przyjaciół Camino, mgr Barbary Karpąły z Bractwa św. Jakuba w Więclawicach Starych oraz dr Franciszka Mroza z Instytutu Geografii Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. W generalnej dyskusji uczestnicy konferencji podkreślali konieczność kontynuowania dalszych badań naukowych związanych z kultem św. Jakuba, a także funkcjonowaniem i rozwojem szlaku pielgrzymkowego do Composteli.

Ostatnim punktem konferencji była premiera cyklu filmowego „Grunt to Droga”, którego reżyserem jest Teresa Kudyba. Cykl składa się z pięciu filmów, których bohaterami są osoby pochodzące z różnych środowisk, a które łączy Camino de Santiago. Przestrzenią, gdzie kręcono wszystkie odcinki, był kujawsko-pomorski odcinek Camino Połaco. Uczestnicy konferencji bardzo pozytywnie ocenili ten projekt, składając gratulacje zarówno reżyser, jak i wydawcy – ks. dr. hab. Piotrowi Roszakowi. Ostatnim akcentem jubileuszowej konferencji „Jakubowej” było zaproszenie na XI Międzynarodową Konferencję Jakubową, która odbędzie się w październiku 2018 roku.

Warto podkreślić, że większość referatów wygłoszona podczas konferencji została opublikowana w pracy pt. *Dziedzictwo religijne i kulturowe Drogi św. Jakuba – w 30. rocznicę uznania szlaku za pierwszy Europejski Szlak Kulturowy* pod redakcją ks. Piotra Roszaka, Franciszka Mroza i Łukasza Mroza, wydanej przez Wydawnictwo „Czuwajmy”. ■

Międzynarodowa konferencja *Media – Biznes – Kultura. Pomorze 2017* z udziałem przedstawicieli Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin

Dyrekcja i pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII wzięli udział w międzynarodowej konferencji *Media – Biznes – Kultura. Pomorze 2017*, która miała miejsce 12 października br. w Gdańsku. Podczas dwóch dni poruszone zostały niezwykle interesujące tematy z zakresu socjologii, filozofii, filologii, politologii, mediów i biznesu. Eksperti i praktycy spotkali się już po raz piąty na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego oraz w Europejskim Centrum Kultury.

Wybitni profesorowie i młodzi badacze, a także przedstawiciele biznesu i mediów dzielili się doświadczeniami na temat jakże bliski problematyce poruszanej w naszym instytucie: etyki, w tym etyki słowa w życiu publicznym, w mediach i kulturze, a także innych dziedzinach życia społecznego. Uczestnicy rozmawiali o języku, będącym narzędziem wpływu na społeczeństwo, etyce słowa w sytuacjach politycznych i odpowiedzialności za nie w działaniach biznesowych oraz m.in. w *public relations*. ►

W Sali Wystaw Czasowych w Europejskim Centrum Solidarności przy pl. Solidarności w Gdańsku odbyły się dwa panele dyskusyjne, obejmujące część konwersatoryjną i warsztatową.

Organizatorzy – Instytut Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Gdańskiego i współorganizatorzy – Europejskie Centrum Solidarności, Zespół Etyki Słowa przy Radzie Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk oraz patroni paneli dyskusyjnych – Polskie Stowarzyszenie Public Relations, Stowarzyszenie PR i Promocji Uczelni Polskich „Prom”, Odpowiedzialny Biznes.pl, zadbali, by w spotkaniu uczestniczyli najlepsi eksperci ze swoich dziedzin. Takie interdyscyplinarne spojrzenie jest niezwykle potrzebne w dobie coraz intensywniejszych relacji mediów z podmiotami rynkowymi oraz wobec roli, jaką odgrywają media w społeczeństwie. Jak wspominali organizatorzy: „Współczesny człowiek nie może już się obyć bez informacji, której kształt stwarza ogromne pole do badań środków masowego przekazu i siły ich oddziaływania w skali świata, państwa czy regionu. To znaczenie mediów stwarza zarówno szanse, jak i zagrożenia, które wymagają krytycznej refleksji. Istota zjawiska, jakim jest komunikowanie publiczne, wymaga więc nieustannych aktualizacji, które poszerzając wiedzę z zakresu komunikowania, rewidują – lub przynajmniej uzupełniają – dotychczasowe spojrzenie na media”.

Warto wspomnieć, że podczas obrad plenarnych poruszano następujące tematy: *Etyczność komunikacji a jakość kultury* to przedmiot wystąpienia prof. dr hab. Jadwigi Puzyniny (PAN). Zagadnienie związane z etycznym wymia-

rem dziennikarstwa poważnego omówiła prof. dr hab. Iwona Hofman (UMCS), o *Manipulacji medialnej w erze postpolityki* wypowiadała się prof. dr hab. Teresa Sasińska-Klas (UJ), a o *Medialnym świecie postprawdy w świetle etyczności* mówił ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII. *Potencjał informacyjny rafinacji Big Data. Biznes i Media* – na ten temat wypowiedział się prof. dr hab. Włodzimierz Gogołek (UW), a o *Prawie autorskim wobec dozwolonego użytku i zasadach etyki w działalności gospodarczej* mówił prof. dr hab. Jacek Sobczak (SWPS) i dr Ksenia Kakareko (UW).

Nasz uniwersytet był także reprezentowany przez dr Katarzynę Drąg, zastępcę dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII ds. kształcenia, która wygłosiła referat zatytułowany *Dyskusja o profesjonalizmie dziennikarskim. Reminiscencje z końca XIX stulecia*, dr Klaudię Cymanow-Sosin, zastępcę dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII ds. public relations, która poruszyła problematykę języka w referacie *Etyczne ramy mowy nienawiści – od niestosowności do agresji* oraz ks. dr. hab. Roberta Nęcka, kierownika Katedry Edukacji Medialnej, który mówił o przedsiębiorczości, komunikacji bliskości i wzajemnych uwarunkowaniach w świetle nauczania Kościoła.

Dwudniowy pobyt zaowocował także planami podjęcia współpracy z innymi ośrodkami w zakresie tematyki etycznej, która – jak się okazało – jest jednym z najmocniejszych filarów Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII. ■

Podwawelskie spory o kształt wiary. Wybrane kontrowersje w teologii współczesnej – symposium naukowe

tekst i zdjęcie: ks. Paweł Głowacz

W dniach 15–16 listopada br. w sali konferencyjnej przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się symposium naukowe *Podwawelskie spory o kształt wiary. Wybrane kontrowersje w teologii współczesnej*. Zostało ono zorganizowane przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, pomysłodawcą był ks. dr hab. Damian Wąsek. Struktura poszczególnych bloków tematycznych opierała się na zarysowaniu kontekstu historyczno-teologicznego oraz wskazaniu punktów zapalnych i perspektyw zmian w danym obszarze zagadnienia. Podsumowaniem każdej z pięciu części były kolejne panele dyskusyjne, nierzadko przenoszące się w inne miejsca spotkań.

Pierwszy dzień obejmował trzy zagadnienia: *Rola Tradycji w Kościele: ewolucja czy tylko powtórka z historii?*, *Rola biskupa w Kościele: pasterz czy tylko zarządca?* i *Rola zmysłu wiary wiernych: kształtowanie doktryny czy tylko akceptacja katechizmu?* Po oficjalnym otwarciu symposium przez ks. prof. dr hab. Wojciecha Zyzaka – rektora UPJPII dwudniową dyskusję nad budzącymi kontrowersje tematami w Kościele rozpoczął panel poświęcony roli Tradycji, której moderacją zajął się ks. dr hab. Wojciech Grygiel. Temat został ukazany z różnych perspektyw: historyczno-teologicznej przez ks. dr hab. Krystiana Kałużę, ukazującej „punkty zapalne” i perspektywy zmian przez ks. prof. dr hab. Tadeusza Dzidka. Całość zagadnienia podsumował ks. dr Marek Błaza SJ, wskazując odniesienie do Tradycji na przestrzeni historii oraz w odniesieniu do innych wspólnot Kościoła.

Południowa sesja poświęcona była natomiast roli, jaką powinien pełnić biskup w Kościele. Nad jej merytorycznym przebiegiem czuwał ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski. Tło historyczne ukazał ks. dr hab. Janusz Bujak, natomiast w kontrze wizję przemian zarysował ks. dr hab. Damian Wąsek. Refleksję końcową wysnuł o. dr Kasper Kaproń OFM, poruszając m.in. kwestię kryzysu sakramentu święceń.

Pierwszy dzień zakończyła sesja dotycząca zmysłu wiary wiernych Kościoła, poprowadzona przez dr. hab. Marka Kitę. Na początku głos zabrał ks. dr hab. Antoni Nadbrzeźny, a kontrowersje podkreślił dr hab. Piotr Sikora. Ostatnim mówcą był o. dr Wiesław Dawidowski OSA, ukazujący m.in. znaczenie instynktu wiary.

Drugi dzień w całości poświęcony został świeckim i ich roli oraz miejscu we wspólnocie Kościoła. Pierwsza z dwóch części ostatniego dnia symposium traktowała o tym, czy wierni winni być aktywnymi współodpowiedzialnymi, czy jedynie biernymi odbiorcami nauczania. Moderatorem tej sesji był Zbigniew Nosowski. Ks. dr Grzegorz Strzelczyk wraz z dr Magdaleną Józwik zaprezentowali kontekst historyczno-teologiczny. Punkty kontrowersyjne wypuścił dr hab. Józef Majewski. Słowo podsumowujące wygłosili proboszczowie: ks. dr Dariusz Raś i ks. dr Janusz Grześkowiak, którzy podkreślili pastoralne i duszpasterskie odniesienie do świeckich w perspektywie wspólnot parafialnych.

Wydarzenia zakończyła dyskusja o miejscu kobiety w Kościele, którą moderowała dr Joanna Barcik. Dr Monika

Waluś rozpoczęła od poruszenia problemu z perspektywy historyczno-teologicznej. Dalej kierunki zmian starała się wyznaczyć dr Joanna Barcik. Na zakończenie obie prelegentki wraz z dr hab. Anetą Gawkowską oraz dk. Haliną Radacz z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego podsumowały zagadnienie, podkreślając, że rola kobiet wymaga

w wielu przestrzeniach przemyslenia na nowo i merytorycznej dyskusji.

Dwudniową konferencję zakończyło podsumowanie ks. dr. hab. Damiana Wąska, który wskazał na potrzebę przestrzeni dialogu w teologii oraz na otwarcie się na to, czego jeszcze nie wiem. ■

„Jak być szczęśliwym w pomaganiu”

Spotkanie Małopolskiego Klubu Pracowników Socjalnych z s. Małgorzatą Chmielewską

tekst: Katarzyna Wojtanowicz

W dniu 25 października 2017 roku na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, w auli wypełnionej po brzegi, odbyło się spotkanie z człowiekiem instytucją, „zakonnica z zasadami”, jak ją nazywają – s. Małgorzatą Chmielewską. Siostra podzieliła się z nami refleksją na temat odnajdywania szczęścia w pomaganiu. Sama szczęście odnajduje w codziennej relacji z osobami bezdomnymi, chorymi, niepełnosprawnymi, biednymi. W swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na kilka akcentów:

- Musimy zawsze zadawać sobie pytanie: dlaczego i komu pomagamy?
- W imię czego pomagamy i kim chcemy być w relacji pomagania?

Dalej s. Małgorzata Chmielewska mówiła, „że towarzyszenie ludziom wymaga od tych, którzy pomagają, wyobraźni miłosierdzia jako klucza do szczęścia. Szczęścia zarówno pomagającego, jak i tego, któremu pomagamy. Każdy ma wolną wolę, Bóg dał nam rozum, aby pomagać budować wzajemne człowieczeństwo. Łatanie świata, miłość wymagają wyrzeczenia. Ludzka solidarność wymaga od nas przestrzegania zasad:

- Nie oceniać człowieka, czy na tę pomoc zasługuje, czy nie!
- Pomoc człowiekowi to również uświadomienie mu jego obowiązków!
- Zawracać uwagę na każdy sukces, nawet ten najmniejszy!”

Szanowni Państwo,

Nawiązując do sympozjum charytatywnego zorganizowanego przez pracowników Biblioteki UPJPII w Krakowie na rzecz **Krzysztofa Broszkiewicza**, sparaliżowanego w wyniku wypadku drogowego, które odbyło się 31 marca 2017 roku, zwracamy się z ogromną prośbą o ponowne wsparcie finansowe dla Krzysztofa.

Krzysztof jest podopiecznym Fundacji Pomocy Osobom Niepełnosprawnym oraz Dzieciom i Młodzieży Auxilium z siedzibą w Bochni, która wspiera jego rehabilitację.

Fundacja z wielkim entuzjazmem włącza się w organizowane na rzecz osób niepełnosprawnych działania, wielokrotnie sama będąc organizatorem dużych przedsięwzięć. Pracownicy Fundacji to grupa osób, która z bardzo dużym poświęceniem, życzliwością i otwartością angażuje się w niesienie pomocy osobom potrzebującym.

Każdy, kto zechciałby wesprzeć rehabilitację Krzysztofa, może dokonać wpłaty na jego subkonto w Alior Banku z dopiskiem „Krzysztof Broszkiewicz”.

Alior Bank: 86 2490 0005 0000 4600 5159 4051

Prośba Krzysztofa o pomoc

Dzień dobry. Mam na imię Krzysztof i mam 22 lata. 16 czerwca 2015 roku uległem ciężkiemu wypadkowi motocyklowemu, w wyniku którego doznałem obrażeń wielonarządowych: złamania żeber, mostka, uszkodzenia płuc oraz stłuczenia serca i nerek. Doznałem również złamania kręgosłupa z uszkodzeniem rdzenia kręgowego, w wyniku czego całkowicie straciłem czucie w brzuchu i kończynach dolnych. Przed wypadkiem byłem bardzo aktywnym i udzielającym się społecznie człowiekiem, niestety w chwili obecnej nie jest możliwe realizowanie moich pasji, ponieważ na pierwszym miejscu stanęła rehabilitacja oraz marzenie o powrocie do dawnej sprawności. Od czasu wypadku przeszedłem trzy ciężkie operacje, po których za każdym razem musiałem zaczynać wszystko do nowa. Ostatni rok mojego życia spędziłem we Wrocławiu na codziennej, kilkogodzinnej rehabilitacji, która daje mi szansę na poprawę mojego stanu zdrowia i samodzielne życie. Niestety koszt takiej rehabilitacji to ok. 10 tys. miesięcznie, a środki, jakimi dysponuję, nie są wystarczające na długotrwałą walkę o powrót do zdrowia. Na szczęście na mojej drodze pojawiło się światło w tunelu i zostałem zakwalifikowany do

leczenia nowatorską metodą, która polega na wszczepieniu w rdzeń kręgowy płytki stymulującej, której zadaniem jest stymulacja rdzenia prądem sterowanym z zewnętrznego pilota. Sygnały wysyłane przez stymulator mają za zadanie pobudzić rdzeń kręgowy do pracy i symulować sygnały wysyłane przez mózg u zdrowego człowieka, co ma spowodować napięcie mięśni. W czerwcu tego roku jako pierwszy w Europie przeszedłem operację wszczepienia opisywanego przeze mnie stymulatora. Właśnie dlatego, że jest to projekt naukowy, nie podlega żadnej refundacji i wszystkie koszty muszę ponosić z własnej kieszeni. Oprócz codziennej rehabilitacji kilka razy w tygodniu spotykam się z grupą lekarzy specjalistów na programowanie wszczepionego stymulatora. Przy każdym spotkaniu odkrywamy coś nowego, co niejednokrotnie zadziwia nawet lekarzy, ponieważ nikt nie spodziewał się, że będę w stanie np. selektywnie napinać mięśnie. Daje mi to niesamowitego kopa do działania i walki o swoją lepszą przyszłość. Mój powrót do zdrowia zależy od środków finansowych, których niestety brakuje, a zbyt dużo przeszedłem, by się teraz poddać. Będę wdzięczny za każdą okazaną pomoc. Pozdrawiam, Krzysztof.

WANTED PILNIE POSZUKIWANI!

CHĘTNI NA WYJAZD
NA WAKACYJNY STAŻ ZAWODOWY
W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+

REWARD OF

STYPENDIUM W GRANICACH

400-600 € / MIESIĄC

BY ORDER OF THE SHERIFF

CNBIWM

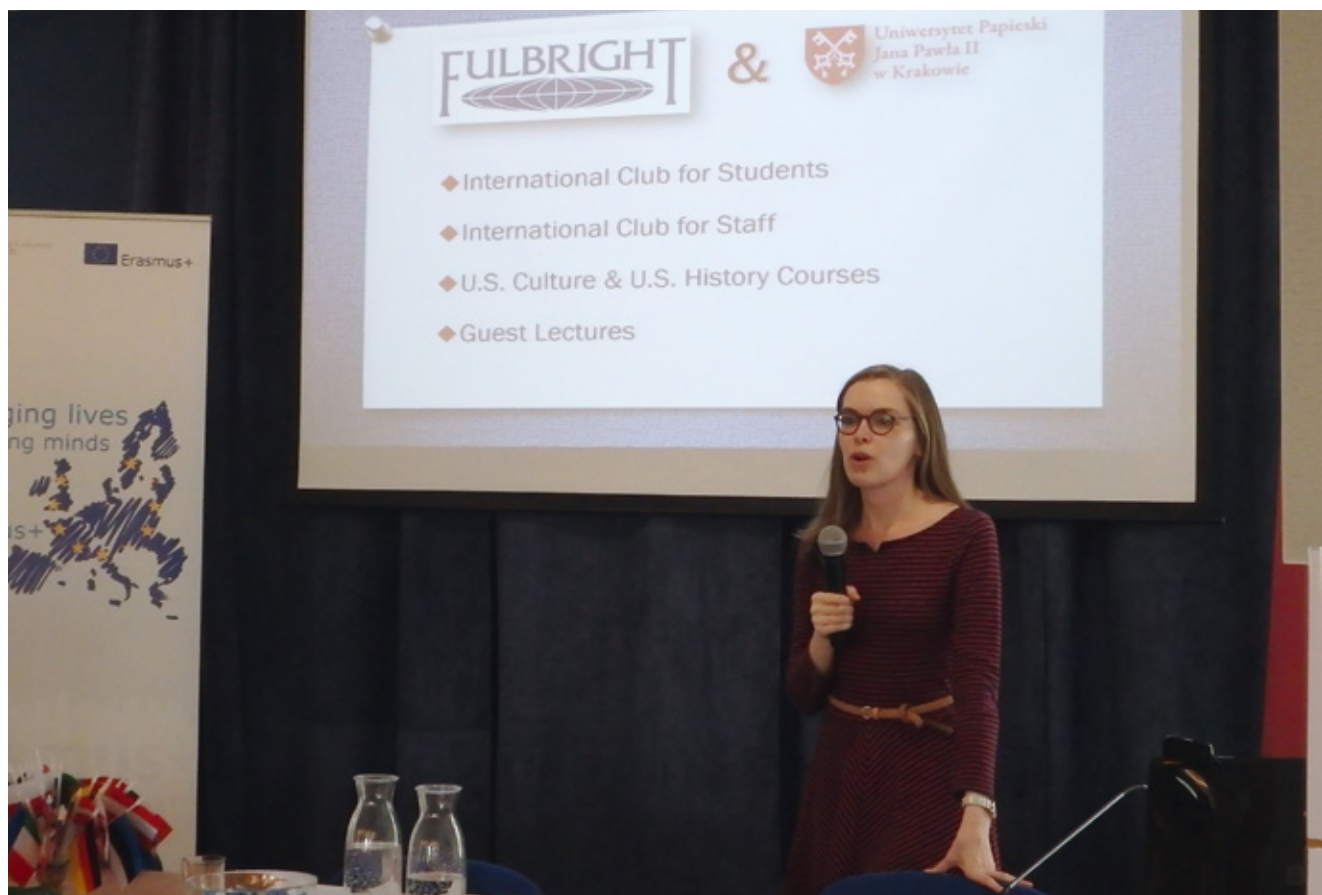

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Erasmus+

"WIECEJ INFORMACJI" E-MAIL: ERASMUS@UPJP2.EDU.PL
ORAZ CENTRUM NAUKOWO-BADAWCZE I WSPÓLPRACY MIĘDZYNARODOWEJ
UL. BERNARDYŃSKA 3, POK. 207, 12 428 60 36

Fulbright ETA na UPJPII – podsumowanie

tekst, zdjęcia: Tomasz Książ

W roku akademickim 2016/2017 pracownicy Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej podjęli szereg działań zmierzających do zwiększenia umiędzynarodowienia uczelni. Oprócz podpisania kolejnych porozumień dwustronnych i zwiększeniu mobilności studentów w ramach programu Erasmus+ udało się reaktywować program Fulbright na naszej uczelni. CNBiWM, ściśle współpracując z Międzywydziałowym Studium Języków Obcych, złożyło wniosek o przyjęcie stypendysty programu Fulbright English Teaching Assistant na rok akademicki 2016/2017. Podstawowym założeniem programu jest rozwijanie i wzmacnianie współpracy naukowej i kulturalnej między Polską a Stanami Zjednoczonymi. W tym celu przy współpracy z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta na polskie uczelnie wysyłani są nauczyciele i naukowcy mający za zadanie nie tylko brać czynny udział w naucza-

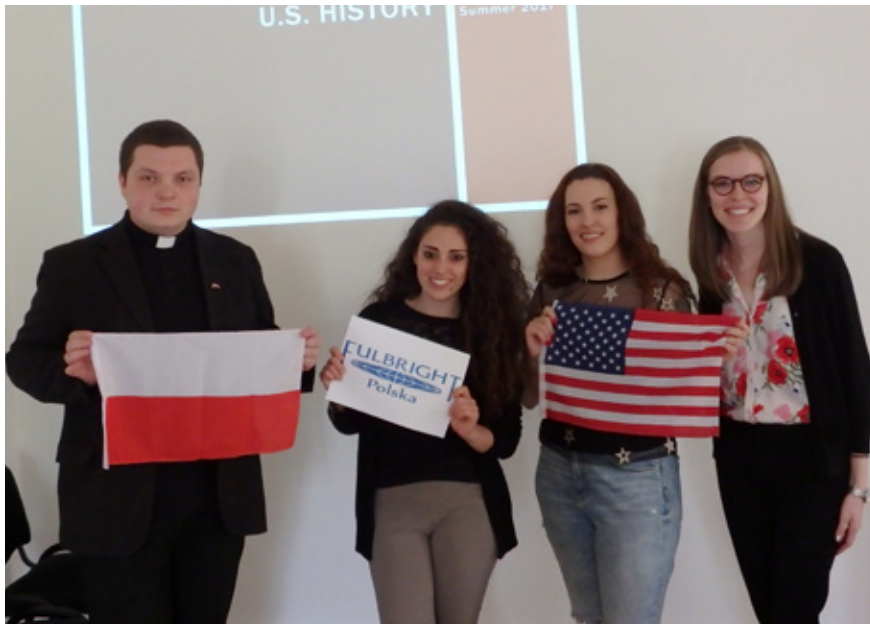
niu czy badaniach, ale i pełnić funkcję ambasadorów kultury amerykańskiej. W przypadku UPJPII pozytywnie rozpatrzony wniosek zaowocował przyjazdem pani Madison Harry – absolwentki Oklahoma State University (nauki społeczne, specjalność: historia i geografia) wraz z mężem.

Roczny pobyt Madison Harry na UPJPII był dla niej niezwykle pracowitym okresem. Jednym z działań, w jakie stypendystka Fulbright ETA była zaangażowana, było wspomaganie zajęć lektoratowych z języka angielskiego. Zajęcia współprowadzone przez panią Harry cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród studentów (głównie dziennikarstwa – ze względu na możliwość debaty i przeglądu mediów amerykańskich podczas trwającej wtedy kampanii prezydenckiej w Stanach Zjednoczonych). Zajęcia konwersacyjne czy debaty odbywały się również w grupach międzywydziałowych. Ćwiczenia z native speakerem

były dużym uatrakcyjnieniem oferty dydaktycznej, gdyż oprócz standardowo realizowanego materiału studenci mieli też okazję porozmawiać na „luźne” tematy oraz poszerzyć swoją wiedzę o tematy dotyczące kultury USA.

Studenci chcący rozwijać swoje umiejętności językowe mogli też skorzystać z takiej możliwości w ramach International Club for Students. Cotygodniowe spotkania tego klubu dyskusyjnego polegały na konwersacjach na zaproponowane przez prowadzącego lub wybrane przez studentów tematy. Podobną możliwość poprawienia umiejętności językowych mieli też pracownicy UPJPII (pracownicy naukowo-dydaktyczni i administracyjni). Odbywające się co dwa tygodnie spotkania International Club for Staff skupiały pracowników chcących rozszerzyć zasób swojego słownictwa lub popracować nad płynnością wypowiedzi.

Oferta dydaktyczna UPJPII została także urozmaicona poprzez dwa kur-

sy specjalistyczne prowadzone przez Madison Harry. Owoce współpracy Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej z Instytutem Historii WHiDK były kursy

Culture of the USA w semestrze zimowym oraz History of the USA w semestrze letnim. Dużym atutem tych kursów była ich elastyczność pozwalająca na standardowe ich zaliczenie (jako

wykładu monograficznego i zdobycie odpowiednio 2 i 3 punktów ECTS) oraz możliwość uczestnictwa jako wolny słuchacz – w celu podniesienia kompetencji językowych i/lub kulturowych. Uczestnictwo w zajęciach było też świetną okazją do zacieśnienia wspólnoty akademickiej studentów, gdyż większość uczestników tych kursów stanowili studenci zagraniczni programu Erasmus+.

Realizacja programu Fulbright ETA na UPJPII była niewątpliwym sukcesem i przyczyniła się do umiędzynarodowienia uczelni. W przyszłości zespół CNBiWM będzie również aplikować w tym oraz innych konkursach programu Fulbright, aby móc zapraszać kolejnych nauczycieli i naukowców amerykańskich, którzy podobnie jak Madison Harry wrócą do USA z cennym doświadczeniem zawodowym oraz pozytywnymi wrażeniami z pobytu na UPJPII, w Krakowie i Polsce. ■

Lato w Brukseli

tekst i zdjęcie: Oleksandr Uigeli, „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej” (7) 2017

Lato dla studenta to nie tylko dobra pora na wypoczynek, ale również czas, kiedy możemy skorzystać z różnych możliwości zdobycia doświadczenia zawodowego. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, gdzie studiuję teologię, daje taką możliwość w ramach programu Erasmus+. Chciałbym krótko przedstawić relację z wyjazdu do Brukseli w ramach tego programu.

W tym roku zdecydowałem się na odbycie praktyki w Konferencji Kościołów Europejskich w Brukseli. Głównym powodem mojego zainteresowania tą organizacją była moja praca doktorska związana z dziedziną ekumenizmu. Konferencja Kościołów Europejskich już od wielu lat jest platformą, na której większość Kościołów chrześcijańskich w Europie współpracuje w dziedzinie ekumenii¹. ►

¹ Warto zauważyć, iż Kościół katolicki nie jest członkiem organizacji, ale współpracuje w dziedzinie ekumenizmu w ramach Rady Konferencji Episkopatów Europy.

Podczas trwania praktyki moim głównym zadaniem było opracowanie wspólnego dokumentu Kościoła katolickiego i członków Konferencji Kościołów Europejskich pod tytułem *Karta ekumeniczna*. Wynikiem tego opracowania był raport na temat wypełnienia przez Kościoły członkowskie ustalonych zasad prowadzenia dialogu ekumenicznego w Europie.

Obok pracy nad wspomnianym dokumentem miałem możliwość uczestniczyć w konferencji ekumenicznej pomiędzy Kościołami protestanckimi oraz prawosławnymi na temat przyszłości

Europy, zorganizowanej w Niemczech. Podczas konferencji brałem udział we wspólnej modlitwie ekumenicznej.

Odbywając praktyki w Brukseli, odwiedziłem instytucje Unii Europejskiej oraz wiele organizacji, przedstawiając interesy różnych Kościołów oraz wspólnot religijnych (Kościoła katolickiego, Kościoła ewangelicko-augsburskiego, religijnego towarzystwa przyjaciół etc.) w Konferencji Kościołów Europejskich oraz Unii Europejskiej.

W czasie trwania moich praktyk w środowisku pracowników Konferencji Kościołów Europejskich za-

wsze towarzyszyła mi dobra atmosfera. Każdy pracownik jest traktowany jako członek jednej wielkiej rodziny organizacji. Praktyki w Brukseli dały mi również możliwość podróżowania. Odwiedziłem wiele ciekawych miejsc w Belgii i Francji.

Jestem bardzo zadowolony z mojego wyjazdu do Brukseli. Zdołem nowe doświadczenie w dziedzinie ekumenii, spotkałem interesujących ludzi, odwiedziłem wiele różnych miejsc. Polecam wszystkim studentom korzystanie z możliwości, jakie daje program Erasmus+. ■

Erasmus+ changing lives, opening minds!

tekst i zdjęcie: Małgorzata Dudek, Ewa Cepil

Po powrocie ze stypendium w Mediolanie myślałyśmy, że nasz erasmusowy limit już się wyczerpał. Jak się wkrótce okazało, program Erasmus stworzył chętnym możliwość wyjazdu na każdym stopniu studiów, a nie tylko na jednym, jak to było jeszcze do niedawna.

Uczelnia, praktyki, praca – pierwszy rok studiów magisterskich przemknął jak strzała, a my zastanawiałyśmy się, jak najlepiej zagospodarować tych kilkanaście studenckich miesięcy, które nam jeszcze pozostały. Ciekawił nas temat współpracy międzyuczelnianej w Unii Europejskiej, więc zgłosiliśmy się na staż w Centrum Naukowo-Badawczym

i Współpracy Międzynarodowej UPJPII. Tam dotarło do nas, jak łatwo nawiązać kontakt z dowolną instytucją zagraniczną.

W międzyczasie, zachęczone opinią znajomego profesora, zdecydowałyśmy, że ostatni semestr naszych studiów spędzimy na Uniwersytecie w Lublanie. Brak umowy instytucjonalnej pomiędzy odpowiednimi wydziałami naszych uczelni nie stanowił większego problemu. Z pomocą koordynatorów obu uniwersytetów w krótkim czasie udało nam się dopełnić wszelkich formalności.

Do Lublany zawitałyśmy w połowie lutego, by przeżyć tam pięć niezapomnianych miesięcy. Już na samym

ERASMUS+

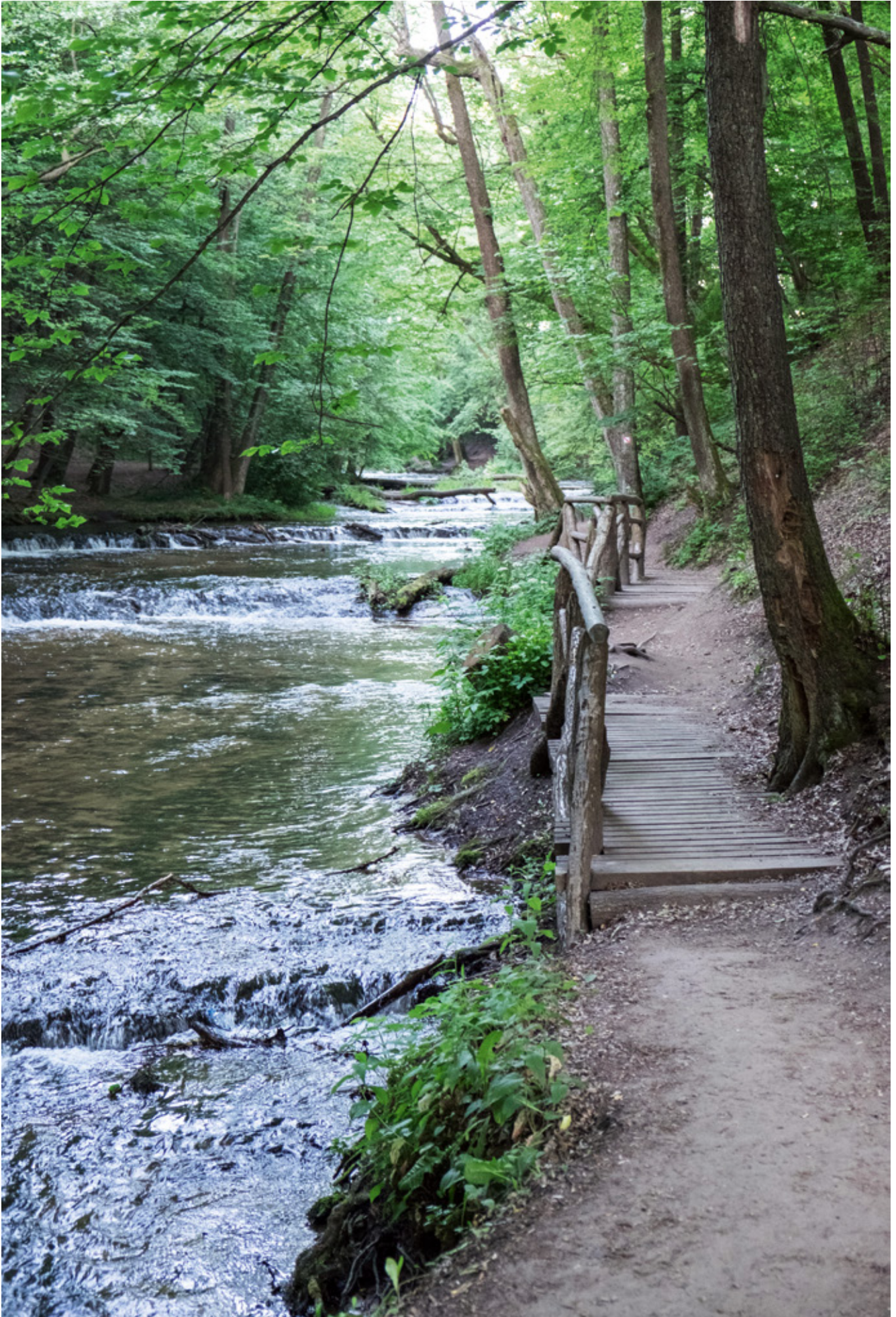
**Drodzy Studenci, Absolwenci UPJPII
skorzystajcie z szansy jaką daje stypendium
w ramach programu Erasmus+!**

**TRWA REKRUTACJA NA WYJAZDY
(STUDIA I PRAKTYKI) W RAMACH PROGRAMU
ERASMUS+ W R.A. 2017/2018.**

**ERASMUS+ ZMIENIA ŻYCIE, OTWIERA UMYSŁY
CNBiWM UPJPII**

Szczegółowych informacji udziela
Centrum Naukowe Badawcze
i Współpracy Międzynarodowej UPJPII
tel. 12 428 60 36, e-mail: erasmus@upjp2.edu.pl.

Warsztaty terenowe na Roztoczu

tekst i zdjęcia: Sylwia Sotwin, Angelika Nieduziak

W dniach 9–11 czerwca 2017 roku studenci II roku turystyki religijnej UPJPII pod kierunkiem wykładowcy dr. Franciszka Mroza odbyli warsztaty terenowe zatytułowane *Geografia pielgrzymowania i turystyki*. Miały one na celu przybliżenie studentom pięknej krainy, jaką jest Roztocze, w której można uprawiać różne formy turystyki. Mimo krótkiego czasu wiele z tych form było udziałem uczestników.

Bazą dla warsztatów był ośrodek wczasowy Roztoczanka w miejscowości Susiec, wybrany przez dr. Franciszka, wielokrotnie przez niego odwiedzany. Domki letniskowe położone przy urokliwym zalewie wśród drzew sosnowych dodały przyjemnego klimatu studenckiej wyprawie.

Po zakwaterowaniu popołudniową porą w piątek pierwszą atrakcją był ośmiokilometrowy spływ kajakiem po rzece Wieprz – z miejscowości Obrocz do miejscowości Zwierzyniec. Pomimo że większość studentów debiutowała w tego typu aktywności, był to bardzo udany i radosny czas. Można było cieszyć oczy przyrodą i pięknym krajobrazem oraz sprawdzić umiejętność współpracy z drugą osobą w podwójnych kajakach. Przed powrotem do ośrodka uczestnicy odwiedzili rezerwat przyrody Nad Tanwią, aby zobaczyć słynne małe wodospady na rzece Tanwi, zwane „szumami”, które w 2008 roku zostały przez czytelników „Rzeczypospolitej” wybrane jednym z „7 Cudów Polskiej Natury”.

Drugi dzień rozpoczął się nawiedzeniem Sanktuarium Matki Bożej Krasnobrodzkiej w Krasnobrodzie, w którym znajduje się niewielkich rozmiarów cudowny wizerunek Matki Bożej z Dzieciątkiem – pochodzący z XVII wieku metaloryt wykonany na papierze. W tej samej miejscowości studenci zobaczyli także kaplicę Na Wodzie, uznawaną za cudowną, usytuowaną nad bijącym źródłem. Według ludowych przekazów w tym miejscu w 1640 roku Jakubowi Ruszczykowi miała się objawić Matka Boska.

Kolejnym etapem zwiedzania był Zamość. Najważniejszym punktem programu był spacer oraz podziwianie renesansowej zabudowy na Starym Mieście, które jest wpisane na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Ważne było także odwiedzenie miejsca pamięci – Rotundy Zamojskiej, będącej Muzeum Martyrologii Zamojszczyzny. Później była przerwa na kawę, ciastko lub lody – pogoda była słoneczna.

Z miasta czas było ruszyć na łono natury. Pierwszą aktywnością był spływ kajakowy, ponownie na rzece Wieprz, ale rozpoczęty w Zwierzyncu, gdzie został ukończony poprzedniego dnia. Następnie w dobrych humorach uczestnicy przesiedli się na rowery. W Zwierzyncu zobaczyli kościół Na Wyspie św. Jana Nepomucena, a następnie w pięknym otoczeniu Roztoczańskiego Parku Narodowego dojechali do Florianki – ośrodka hodowli konika polskiego, będące-

go symbolem wspomnianego parku narodowego. Po zrealizowaniu przewidzianych na sobotę atrakcji i powrocie do ośrodka miała miejsce integracja (lub do wyboru oglądanie piłkarskiego meczu Polskiej Reprezentacji).

Niedziela rozpoczęła się spacerem po lesie nad wospospad na rzece Jeleń. Przy okazji udało się zlokalizować ukrytą skrytkę w grze terenowej o nazwie Geocaching, w którą można grać na całym świecie. Po wykwaterowaniu się z ośrodka wyruszone do Tomaszowa Lubelskiego. Tam uczestniczono we mszy świętej w Sanktuarium Matki Bożej Tomaszowskiej z cudownym obrazem Matki Boskiej Szkaplerznej. Kolejnym punktem był Bełżec – niemiecki nazistowski obóz zagłady działający w roku 1942, w którym życie straciło ponad 600 tysięcy osób. Ogromny pomnik ofiar obozu zagłady oraz panująca na miejscu cisza zapadają w pamięć.

Aby nie zabrakło w tym dniu przyrodniczego akcentu, zarządzono postój w miejscowości Siedliska w celu zobaczenia rezerwatu Skamieniały Las. Można było dotknąć unikatów na skalę światową – fragmentów skamieniałych pni drzew trzecieorzędowych, powstałych 13–14 mln lat temu.

W tej samej miejscowości nawiedzono także kapliczkę Nad źródłem ze źródłem uznawanym za cudowne.

Ostatnią atrakcją warsztatów było zwiedzanie cerkwi św. Paraskewy w Radrużu, wpisanej na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Wraz z dzwonnica pochodząca z XVI wieku, należy do najstarszych i najlepiej zachowanych obiektów drewnianego budownictwa cerkiewnego na ziemiach polskich. Obecnie znajduje się w niej muzeum, a przewodniczka, która oprowadzała studentów – być może przyszłych przewodników – zrobiła to z taką pasją i profesjonalizmem, że tylko dla samej jej osoby warto odwiedzić to miejsce.

Podsumowując, wszyscy studenci biorący udział w warsztatach jednogłośnie ocenili ten czas jako udany. Był on intensywny, pełen niezapomnianych krajobrazów, obcowania z przyrodą, poznawania miejsc dziedzictwa kulturowego, zdobywania nowej wiedzy. Był to także czas zadumy w miejscach pamięci.

Serdecznie dziękujemy dr. Franciszkowi za przygotowanie warsztatów, podzielenie się z nami swoją wiedzą oraz rozkochanie nas w Roztoczu. ■

Relacje chrześcijańsko-żydowskie – refleksje po zakończeniu pierwszego toku studiów

tekst: Łukasz Rzepka

– Co czujesz, kiedy myślisz „Izrael”? – zapytałem ją podczas pierwszego, a może drugiego zjazdu w module „Zagłada”. – Hm? – zamyśliła się, a usta zareagowały radośnie. – Nie wiem, jak to nazwać? To tak jakbyś wymawiał imię drogiej ci osoby. Pojawia się radość i tęsknota, uśmiech i łza, chociaż teraz, sam wiesz, smutek.

Kilkanaścioro tak bardzo różnych osób spotkało się po raz pierwszy 19 lutego ubiegłego roku. Nie znali się nawzajem, nie znali prywatnych motywacji, które spowodowały, że usiedli razem i zasłuchali się w słowach prowadzącego. Dopiero wieczorne rozmowy pozwoliły dostrzec bogactwo osobowości. Baptystka i katolik, biskup i świecki, lekarka i ekonomistka, fizyk i teolog, polonistka i historyk, dziennikarz i nauczycielka, muzyk i historyk sztuki, profesor i magister, warszawianka i krakowianin, wrocławianin i koźmianka, Polka i wieloletnia mieszkanka Izraela – spotkali się, by lepiej poznać nie tylko historię, ale i perspektywy aktualnych relacji wyznawców obu religii.

Po trzech semestrach pozostały zapisane wykładami i ćwiczeniami notatniki, kolejne zajęte półki z książkami i zapchane dyski przenośne, które odkrywać będziemy jeszcze przez długie miesiące. Dyplom wciąż będzie przypominał o ludziach, którzy nie oszczędzili trudu przygotowania i prowadzenia studiów. W telefonie zostaną zapisane kontakty i wspólne zdjęcia. Trwała jednak ludzka pamięć, bo z niej trudno będzie wymazać wyjątkowe miejsca, do

których nie moglibyśmy wejść, nie będąc słuchaczami interdyscyplinarnych studiów podyplomowych Relacje chrześcijańsko-żydowskie.

Trzyletnie studia przygotowane przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, prowadzone we współpracy z Międzynarodowym Centrum Edukacji o Auschwitz i Holokauście Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau, Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu oraz Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN w Warszawie, to wyjątkowa sposobność do zgłębienia licznych aspektów relacji chrześcijańsko-żydowskich. Ale także możliwość poznania ludzi od lat zaangażowanych w budowanie mostów pomiędzy wyznawcami obu religii. Wystarczy wspomnieć nazwiska wykładowców: bp dr hab. Grzegorz Ryś, ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski i dr Joanna Barcik z UPJPII, dr Piotr Setkiewicz i dr Piotr Trojański z MCEAH, ks. dr Manfred Deselaers z CDiM, Nili Amit i Piotr Kowalik z Muzeum POLIN, dr Maciej Kozłowski (były ambasador RP w Izraelu), dr hab. Michał Galas i dr Alicja Maślak-Maciejewska z UJ czy dr hab. Dorota Sula z Muzeum Gross-Rosen. Poszczególne moduły (semestry) obejmowały konkretne grupy zagadnień: (I) Koegzystencja chrześcijan i Żydów od starożytności do czasów współczesnych, (II) Antysemityzm. Geneza, przebieg i konsekwencje Zagłady, (III) Dialog chrześcijańsko-żydowski i polsko-żydowski. ►

Dwa tysiące lat historii, tysiąc lat koegzystencji na ziemiach polskich oraz związane z nimi kwestie polityczne i społeczne to zagadnienia poruszane podczas pierwszego semestru, które winny zainteresować nie tylko sympatyków kultury i tradycji żydowskiej. Nie sposób jednak ich zrozumieć bez filozoficzno-teologicznego kontekstu, któremu podczas kolejnych zjazdów również poświęcono wiele uwagi. Odkrywając korzenie historyczne wzajemnych relacji, wielu z nas pragnęło poznać judaizm klasyczny, teksty i tradycje judaizmu, by dzięki temu pełniej spojrzeć na obraz Izraela i Żydów w myśli chrześcijańskiej, zarówno dawniej, jak i dziś. Wielowiekowa wędrówka zaprowadziła nas na próg XX wieku. Zajęcia podczas kolejnego, drugiego modułu odbywały się na terenie byłego niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau oraz w Centrum Dialogu i Modlitwy w Oświęcimiu. Mnogość zagadnień poruszanych podczas zajęć długo wybrzmiewała w naszych wieczornych rozmowach. Jak o nich zapomnieć, kiedy po godzinach wykładów, zajęć studyjnych zasypiasz w budynku Administratury lub Komendantury SS przy krematorium nr I? Myśli wielokrotnie wracały do ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej, sytuacji kobiet i dzieci w obozie, eksperymentów pseudomedycznych, załogi SS z Rudolfem Hösem, komór, cyklonu, pieców, ale również wielu kwestii wojennych, jak np. reakcji rządów państw alianckich wobec zagłady czy losów jeńców wojennych. Dla wielu słuchaczy chociażby hasłowo wspomniane: „Klisze pamięci”, podobozy, Brzezinka, pracownia rekonstrukcji, oryginalne drzwi krematorium w szklanej gablocie przywołają tamten czas, dla pozostałych niech będą egzemplifikacją. Czego? Nie godzi się chyba napisać „przedmiotu zajęć”, może właściwsze byłoby określenie „zachowanego doświadczenia”?

Wielokrotnie pojawiały się pytania: Gdzie był Bóg? Dlaczego na to pozwolił? Czy Żydzi przestali być Jego narodem wybranym? Czy to kara za odrzucenie Jezusa? Wjątkowo trudno było znaleźć na nie odpowiedź, gdy po zamknięciu obozu dla turystów, w zupełnej ciszy i ciemności wracaliśmy na odpoczynek. W głowie rezonowała odpowiedź Elego Wiesela: „[...] jest tu, wisi na tej szubienicy”. A mimo to, w mroku niewyobrażalnego cierpienia ofiar i bestialstwa oprawców odkrywaliśmy świadectwa wiary i heroiczne postawy więźniów. Próby religijnej interpretacji doświadczenia Auschwitz, bez względu na przynależność etniczną, ukazywały różnorodność postaw – od jednoznacznej i definitywnej śmierci Boga poprzez teologię odrzucenia Izraela po cierpiącego i zakrywającego swoje strapione oblicze Stworzyciela.

Kiedy z kolejnymi zjazdami stawaliśmy się jeszcze mocniej uwrażliwieni w sprawach Szoah, antysemityzmu, wreszcie aktualnych relacji chrześcijańsko-żydowskich, widzieliśmy potrzebę właściwej metodyki nauczania o historii Żydów, na rzecz Holokaustu, o możliwościach, które daje wzajemne ubogacenie. Ugruntowana wiedza na temat syjonizmu i genezy państwa Izraela, judaizmu współczesnego i jego problemów, a także świadomość aktualnej nauki katolickiej i współczesnych stosunków polsko-żydowskich po-

zwalają na przełamanie nagromadzonych oporów i uprzedzeń. Również tym zagadnieniom był poświęcony ostatni moduł – „Dialog”, podczas którego, podobnie jak w pierwszym semestrze, jeden ze zjazdów spędziliśmy w Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN. W tym semestrze uczestniczyliśmy również w kolacji szabatowej w Jewish Community Centre (JCC) w Krakowie, które swoją gościnnością zachwycało nas podczas jednego ze zjazdów. Była to również wyjątkowa okazja do spotkania i rozmowy z Zofią Radzikowską (z domu Melcer), ocalałą z Zagłady.

– Będziesz na zakończeniu? – zapytałem esemesowo na kilka dni przed 1 lipca 2017 roku. – Będę. To już naprawdę koniec... Widzimy się przed wykładem? – odpisała po kilkunastu minutach.

U progu wakacji, na kilka godzin przed koncertem *Szalom na Szerokiej* w ramach 27. Festiwalu Kultury Żydowskiej, w Zamku w Przegorzalach, gdzie mieści się m.in. Centrum Badań Holokaustu UJ, wysłuchaliśmy wykładu prof. Jana Grabowskiego *Miejsca Holokaustu w polskiej polityce historycznej*. Następnie udaliśmy się na krakowski Kazimierz, gdzie w towarzystwie organizatorów, przedstawicieli wykładowców oraz szanownych gości z przewodniczącym Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Krakowie Tadeuszem Jakubowiczem na czele, miało miejsce uroczyste zakończenie pierwszego toku studiów oraz wręczenie dyplomów. Ksiądz prof. dr hab. Łukasz Kamykowski podziękował wszystkim wykładowcom za trud włożony w przygotowanie bogatego programu, a uczestnikom gratulował wytrwałości. I nie zdziwił nas głos, który delikatnie się łamał. Te kilkanaście wspólnych miesięcy pokazało, że ludzie zgromadzeni wokół wspólnej idei, dążący do jednego celu mimo różnorodności obranych dróg, a wreszcie zgromadzeni w jedno imię, stają się sobie bardzo bliscy.

Studia na kierunku Relacje chrześcijańsko-żydowskie to wspaniała możliwość zdobycia wiedzy oraz doświadczeń. Dlatego w imieniu absolwentów pierwszego toku serdecznie zapraszamy państwa do zapoznania się z ofertą studiów. Szczególnie zachęcamy pracowników mediów oraz instytucji kultury, przewodników muzealnych i grup turystycznych, pracowników wszelkich instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem ksenofobii i antysemityzmowi oraz prowadzeniem dialogu międzykulturowego i międzyreligijnego, nauczycieli przedmiotów humanistycznych, katechetów (świeckich i duchownych), ale także wszystkich zainteresowanych judaizmem i relacjami z Żydami, zwłaszcza w diasporze (w tym w Polsce) i w państwie Izrael.

– A może po prostu sparafrazuj Sołowjowa. Wiesz, ten fragment, gdzie pisał, że „wzajemne zbliżenie chrześcijan i żydów będzie realizowaniem planów Bożych wobec nas, jeśli chrześcijanie będą stawali się dzięki niemu pełniej chrześcijanami, a żydzi – pełniej żydami” – napisała na chwilę przed początkiem szabatu.

Więcej informacji nt. studiów podyplomowych Relacje chrześcijańsko-żydowskie na stronie kosciolwdialogu.upjp2.edu.pl oraz na fb.com/kosciolwdialogu. ■

Objazd zabytkoznawczy – północna część Bawarii

tekst: Anna Makarczyk

zdjęcia: IHSiK

W tym roku studenci Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zawitali do historycznych krain południowych Niemiec: Oberfranken, Unterfranken, Mittelfranken i Oberpfalz. Ten piękny region przywitał nas szeroko rozlanym Dunajem, polami żółtego rzepaku oraz wietrzną aurą. Nie przeszkodziło to jednak małej grupce studentów, wspieranych przez grono wykładowców, w zwiedzaniu i poznawaniu wielu wspaniałych zabytków tych okolic.

Na naszym szlaku objazdowym zwiedziliśmy piękne średniowieczne katedry w najważniejszych miastach regionu, na czele z Ratzboną, Norymbergą i Bambergiem. Mogliśmy podziwiać także zespoły klasztorne – pobenedyktynski w Michelfeld oraz cysterski w Ebrach, w których wciąż czuć ducha minionych wieków. Wykwintność kamieniarki, precyzja snycerki oraz delikatność nastaw ołtarzowych każdego dnia rozbudzały ciekawość i podziw dla na-

szych zachodnich sąsiadów. To właśnie z Niemiec przybył do Krakowa niezwykle artysta – Wit Stwosz. Znamy go oczywiście z realizacji rzeźbionego ołtarza głównego z Zaśnięciem NMP w kościele Mariackim. Pracę nad nim rozpoczął dokładnie 540 lat temu. Na terenie Bawarii mogliśmy zetknąć się także z innymi dziełami mistrza. W prezbiterium kościoła św. Wawrzyńca w Norymberdze znajduje się przepiękne *Pozdrowienie anielskie* otoczone wieńcem róż, a w katedrze w Bambergu w jednej z naw bocznych – niezwyklej urody tryptyk z Bożym Narodzeniem. Okolony dawnymi murami miejskimi Rothenburg ob der Tauber oczarował nas nie tylko wspaniałym ołtarzem Świętej Krwi, którego autorem jest frankoński rzeźbiarz Tilman Riemenschneider, ale także wąskimi uliczkami z fachworkowymi kamienicami szczytowymi. Wśród uczestników dało się słyszeć liczne zachwyty nie tylko nad urodą średniowiecznego miasteczka, ale także nad smakiem tradycyjnych Schneeballen. Są

to kule upieczone z pasków kruchego ciasta i oprószone cukrem pudrem lub polane czekoladą. Wśród zabytków z epoki nowożytnej warto wspomnieć liczne realizacje braci Asamów – architektów i dekoratorów przełomu baroku i rokoka. Cosmas Damian i Egid Quirin mamili nasze oczy iluzjonistycznymi malowidłami na sklepieniach i zapraszali do udziału we wspaniałym *theatrum* kulisowych ołtarzy w Weltenburgu, Rohr i Ingolstadt. Również i gusta miłośników monumentalnej architektury zostały zaspokojone najwspanialszą realizacją architekta Leona von Klenzego. Mowa oczywiście o Walhalli w Donaustauf – świątyni sławy wielkich narodu niemieckiego, ufundowanej przez króla Bawarii Ludwika I Wittelsbacha. Wśród licznych zwiedzonych obiektów nie zabrakło także Germanisches Nationalmuseum w Norymberdze. Udało się nam zobaczyć broszę w kształcie orła z Domagnano, oprawę Złotego Kodeksu z Echternach, rzeźby Mistrza H. L. ukazujące dwóch świętych Janów, portret Marcina Lutra pędzla Lucasa Cranacha Starszego, autoportret Ernsta Ludwiga Kirchnera i wiele, wiele innych. Podczas objazdu zawitaliśmy także do pałacu Seehof i Weißenstein w Pommersfelden, gdzie w amfiladowych salach oglądaliśmy wielką kolekcję malarstwa wielkich mistrzów, wśród których nie zabrakło Petera Paula Rubensa i Albrechta Dürera. Oba założenia pałacowe miały także ogrody, jednak najwspanialszym założeniem parkowym okazał się Ermitaż w Bayreuth: wewnętrzne grotty,

rozbudowane fontanny, sentymtalne budowle i bajkowa oranżeria, w której centrum znajduje się świątynia słońca. Jej ściany zdobią różnokolorowe kamienie, a wieńczy złoty powóz greckiego boga Apolla zaprzężony w cztery ręce rumaki. Wśród licznych spacerów nie zabrakło także obcowania z florą i fauną oraz czasu spędzonego wspólnie na przysłowiowych kawie i ciastku, co uczyniło ten objazd jeszcze cenniejszym.

Wyrazimy serdeczną radość i wdzięczność za zorganizowanie tak wspaniałego objazdu naukowego. Największe słowa uznania należą się oczywiście naszemu opiekunowi ks. dr. hab. Dariuszowi Taborowi CR, prof. UPJPII; który zajął się organizacją całości objazdu, byśmy mieli nie tylko co zobaczyć, ale także gdzie się wypaść i co zjeść, by nabrać sił do dalszego zwiedzania. To dzięki uprzejmości księży ze zgromadzenia zmartwychwstańców w Auerbach in der Oberpfalz mogliśmy także po całonocnej podróży z Krakowa chwilę odpocząć i spróbować lokalnej pizzy z najróżniejszymi dodatkami. Podziękowania należą się także dr. Józefowi Wrońskiemu, dzięki któremu żadne słowo w języku niemieckim nie było dla nas obce, oraz dr Barbarze Ciciorze, dzięki której każda zagadka z dziedziny historii sztuki otrzymywała swoją odpowiedź, a każdy dzień upływał w przemiłej atmosferze pełnej radości ze wspólnie spędzonego czasu i nabytej wiedzy. ■

Święto ulicy Kanoniczej

tekst: Katarzyna Bogacz
zdjęcia: Krzysztof Mleczeko

Nieco szkoda, że pogoda nie dopisała, bo na pewno jeszcze większej liczbie osób zechciałoby się wyjść z domu, ale i tak nie popsulo nam to szyków, gdyż gdzie jest taki ogrom entuzjazmu, tam wszystko musi się udać! A zapewniam, że tak było w przypadku Święta Dzielnicy I w Krakowie, którego częścią było Święto ulicy Kanoniczej 17 września 2017 roku.

Jego współorganizatorami były krakowskie instytucje kultury oraz Rada Dzielnicy I – Stare Miasto. Czynny udział w przygotowaniu tego święta wziął Samorząd Studencki UPJPII, którego członkowie pomimo trwających wakacji ochoczo stawili się na ul. Kanoniczej 9 oraz ul. Kanoniczej 25, gdzie mieszczą się uniwersyteckie wydziały i rektorat. Wychowankowie UPJPII umilali czas w szczególności najmłodszym uczest-

nikom święta, animując różne zabawy. Dzieci same zaskakiwały swoimi talentami, m.in. strzelając z łuku czy konstruując nietypowe budowle z klocków. Nie tylko najmłodsi mogli znaleźć coś dla siebie – studenci mieli specjalnie przygotowane na tę okazję stoiska i wyposażeni w uniwersyteckie gadżety, takie jak długopisy, notesy, zakładki z zapalem promowali swoją uczelnię. Na

pewno nikt nie żałował, że tego dżdżystego dnia wyruszył z domu. Było to wyraźnie wyczuwalne w miłej, przyjacielskiej atmosferze. Szczególnie wyraziście mówiły o tym rozradowane buzie dzieci, a i rozmowy z entuzjastycznie nastawionymi do swej misji promowania uczelni i zarażania swoją radością studentami wywoływały serdeczny uśmiech na każdej twarzy. ■

Pierwszy integracyjny rajd dla studentów UPJPII

tekst: Piotr Wilk

zdjęcie: Izabela Witek

Jesienny spacer po górach, gdy temperatura sięga 25 stopni Celsjusza, to wymarzony czas na weekendowy odpoczynek. Świeże powietrze, poczucie wewnętrznego wyzwolenia i chwila zapomnienia o codziennych obowiązkach. W dodatku wspiana atmosfera i doborowe towarzystwo.

Takiej okazji nie mogli zmarnować studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, którzy 14 października br. wyruszyli w Pierwszy Integracyjny Rajd dla Studentów UPJPII na górę Lubogoszcz. Na czele wyprawy stał niezawodny Samorząd Studentów UPJPII – inicjator wydarzenia, który zadbał zarówno o bezpieczeństwo uczestników, jak i o organizację oraz wszelkie atrakcje.

Dwukilometrowe podejście, ognisko, spacer po lesie, zabawa taneczna. Wszystko przedzielone wyśmienitymi posiłkami. Pamiątkowe zdjęcia oraz wielka satysfakcja z wnieśienia na szczyt uniwersyteckiej flagi. Ponadto mecz piłki nożnej i siatkówki. Gra w karty i długie rozmowy przy czystym górskim powietrzu. Ogromna radość i chęć powrotu, a może nawet próba odnalezienia siebie, bo – jak mawiał św. Jan Paweł II – „Kto chce naprawdę odnaleźć samego siebie, musi nauczyć się obcowania z przyrodą, bo oczarowanie jej pięknem wprowadza bezpośrednio w ciszę kontemplacji”. Tak w skrócie można opisać ten piękny czas spędzony podczas Pierwszego Studenckiego Rajdu Integracyjnego. Pierwszego, lecz nie ostatniego! ■

Studenci z wizytą w kinie

tekst: Martyna Kopeć

W dniu 23 listopada 2017 roku studenci UPJP2 wybrali się do Krakowskiego Centrum Kinowego ARS. Dzięki życzliwości Samorządu Studenckiego mieli okazję zobaczyć na dużym ekranie jeden z największych ostatnich przebojów kin włoskich, produkcję *Dobrze się kłamię w miłym towarzystwie*. Film w reżyserii Paolo Genovese z 2016 roku zdobył uznanie widowni na całym świecie, zbierając przy tym ogrom nagród. W głównych rolach wystąpili m.in. Marco Giallini, Katarzyna Smutniak i Alba Rohrer-

wacher. Komediomedium opowiadał o kolacji siedmiorga przyjaciół, którzy w ciągu jednego wieczoru postanowili dzielić się ze sobą treścią każdego otrzymanego esemesa i e-maila. Z czasem niewinna zabawa wymknęła się spod kontroli. Produkcja przypadła do gustu naszym studentom, którzy po zakończonym seansie wymieniali się opiniami i przemyśleniami. Wyjście to było dla nich strzałem w dziesiątkę i niewątpliwie czekają na podobne inicjatywy. ■

„Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”

Koleżanki i Koledzy!

Zapraszamy do lektury czasopisma „Traditio”, które porusza zagadnienia szeroko rozumianej kultury łacińskiej. Pragniemy odkrywać i promować dorobek kultury europejskiej; afirmować wartości takie, jak: patriotyzm, chrześcijaństwo, rodzina, nauka, kultura, język.

Jeżeli chcesz nam w tym pomóc, masz ciekawe pomysły i chęć rozwijania swojego warsztatu pisarskiego, zapraszamy Cię na nasze łamy. Spotkasz tu interesujących, twórczych ludzi, poszerzysz swoje horyzonty. Redakcję „Traditio” w dużej części tworzą osoby ze środowiska Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a także absolwenci, studenci, doktoranci i wykładowcy innych uczelni. Współpraca z nami może i dla Ciebie okazać się ciekawą przygodą intelektualną. Zapraszamy do współtworzenia naszego projektu.

Wojciech Olejnik, Dorota Kumorek
(twórcy i redaktorzy „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”)

Szanowni Czytelnicy!

Siódme wydanie czasopisma podejmuje między innymi temat człowieka jako istoty czasowej. Będąc osobami ludzkimi, jesteśmy nieukończeni, możemy wzrastać, „stawać się” i dążyć do pełni. Nasz rozwój dokonuje się etapowo – zatem wspominamy o czasie – zarówno teraźniejszym, jak minionym, w którym narodziła się niejedna kultywowana do dzisiaj szlachetna tradycja. Jednakowo w tekstach bieżącego numeru przypominamy o jutrze, które – jak mawiał Jan Paweł II – „zaczyna się już dziś”. Nie mniej człowiekowi naszych czasów zarzuca się wypieranie wartości, które w jego mniemaniu już nie odpowiadają aktualnym potrzebom. Uchylenie się od skutków przyjęcia odpowiedzialności, lekceważenie konsekwencji swoich czynów, uległość ideałowi wygodnego urzędowania się w „małej stabilizacji”... Czy naprawdę tacy jesteśmy, staliśmy się, byliśmy?

Dorota Kumorek,
Red. naczelna „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Inauguracja roku akademickiego 2017/2018 na Uniwersytecie Trzeciego Wieku

tekst: Małgorzata Kremer

zdjęcie: Teresa Partyka

26 października 2017 roku w kaplicy uniwersyteckiej została odprawiona msza święta otwierająca kolejny rok studiów na UTW. Najliczniejszą grupę stanowili studenci pierwszego roku, którzy po zakończeniu mszy św. odebrali z rąk księdza rektora indeksy, dokumentując ten moment licznie wykonywanymi zdjęciami. Ciekawa była uwaga ks. prof. Jana Dziedzica dotycząca znaczenia indeksu dla nas, seniorów – poprzez zapis wykładów stanowi on dokumentację zdobywanej wiedzy, a początkiem mądrości jest bojaźń Boża. To także dowód budowania relacji między studentami, podkreślający również chęć ciągłego rozwoju – wypłynąć na głębię, nie lękać się przyjąć z odwagą jutra.

Na inauguracji obecna była najstarsza studentka UTW, pani Barbara Swolkień, która wkrótce obchodzić będzie 99 urodziny.

Mszy świętej w intencji studentów i o pomyślny przebieg studiów przez wstawiennictwo Matki Bożej Różańcowej i świętego patrona uczelni przewodniczył rektor ks. prof. Wojciech Zyzak, który we wprowadzeniu przypomniał list do seniorów Jana Pawła II, w którym autor podkreślał, że ciągle pogłębianie wiedzy nadaje sens życiu. Celebrans, przywołując oglądany kiedyś obraz, uzmysłowił nam, osobom starszym, że człowiek, mając za sobą doświadczenie przeszłości i korzystając z jego bogactwa w teraźniejszości, może odważnie kształtować przyszłość. ►

Współkoncelebransami byli ks. Jan Dziezic, ks. Andrzej Lichosyt – kanclerz UPJPII, ks. Roman Bogacz i ks. Grzegorz Wąchol. Oprawę liturgii przygotowali seniorzy oraz chór UTW.

Ksiądz Roman Bogacz, prodziekan Wydziału Teologii, nawiązując w homilii do Ewangelii mówiącej o wnoszonym przez Chrystusa rozłamię między najbliższymi, ukazał, gdzie tkwi źródło konfliktu. Nie jest nim Jezus, który przynosi zawsze pokój, ale szatan uzurpujący sobie władzę nad światem i skłaniający człowieka do grzechu. Stąd oręż w postaci spowiedzi świętej, która intronizuje Jezusa i Jego wolę w nas i umożliwia rozpalanie się ognia Ducha Świętego, bo jest on darem Miłości. Mamy rozniecać w sobie otrzymany od Boga charyzmat, zgłębiać Ewangelię, rozkochać się w teologii, by mieć w sobie pokój wewnętrzny. Bóg stworzył każdego z nas z miłości, jesteśmy zdolni do kochania, bo wiemy, że jesteśmy kochani.

Nowy rok studiów ma nieść nadzieję, że Bóg wzbudzi apostołów, da nowy powiew Ducha, by odświeżyć świat. Musimy pamiętać, że męka i cierpienie Jezusa stały się kluczem do domu Ojca i my możemy, poprzez ofiarowanie siebie Bogu, dołączyć do tej drogi i mieć udział w zbawianiu świata. Tu mamy upatrywać sens naszych lat. Dziękujemy za takie wskazania.

Po mszy świętej nasz opiekun ks. Jan, dziękując celebriansom za dar modlitwy, a kaznodziei za wygłoszone słowo, wyraził pragnienie, by ks. prof. Roman Bogacz również w tym roku znalazł czas na podjęcie wykładów dla studentów UTW. Następnie przedstawił stan liczebny poszczególnych roczników UTW, informując o prowadzonych kursach, planowanych pielgrzymkach, akcjach charytatywnych, poszerzeniu strony internetowej i zamiarze utworzenia Instytutu Naukowego UTW. ■

Sukcesy

Profesor Małgorzata Duda członkiem Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie III kadencji

Warto przypomnieć, że również w tym roku prof. Małgorzata Duda została powołana na członka Rady do spraw Polityki Senioralnej przy Minister Rodziny, Pracy i Polityki

Społecznej. Została także uhonorowana dyplomem „Anioła Interwencji Kryzysowej”, nadanym przez dyrektora Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach. ■

Ksiądz Michał Drożdż delegatem biskupa tarnowskiego do spraw mediów

tekst: dr Klaudia Cymanow-Sosin
zdjęcia: IDiKS

Ksiądz prof. Michał Drożdż, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie jako specjalista z zakresu nauk o mediach oraz wybitny badacz etyki w mediach został mianowany przez ks. bp. Andrzeja Jeża delegatem do spraw mediów.

W obszarze jego zainteresowania będą konsultacje w zakresie współpracy z mediami, wykorzystania mediów do celów ewangelizacyjnych, pomocy i troski o kompetencje medialne oraz duchowość w pracy medialnej i odbiorze me-

diów, a także opiniowanie jakości działań ewangelizacyjnych w mediach diecezjalnych.

Jak donosiły media, powodem takiego wyboru był przede wszystkim fakt, że ks. prof. Michał Drożdż jest teologiem, filozofem i cenionym medioznawcą, a także autorem wielu publikacji z obszaru filozofii nauki, filozofii mediów, teorii mediów i etyki mediów. Niedawno został także konsultorem Rady ds. Środków Społecznego Przekazu KEP. Docenione zostało także to, iż był współzałożycielem i jednym z wi-

cedyktorów Radia RDN Małopolska, ówczesnego Radia Dobra Nowina, a obecnie jest szefem rady programowej tej rozgłośni diecezjalnej.

Biskup tarnowski Andrzej Jeż powołał Diecezjalną Radę ds. Mediów, którą tworzą duchowni i świeccy. Do jej zadań będzie należało m.in. wzmocnienie ewangelizacji przez nowe media, koordynacja współpracy promocyjnej i ewangelizacyjnej, koordynacja i wymiana informacji pomiędzy mediami, stworzenie płaszczyzny współpracy mediów oraz koordynacja obsługi medialnej.

– To gremium współpracy – mówi ks. Michał Drożdż, prof. UPJPII, delegat biskupa diecezjalnego ds. mediów i przewodniczący Rady. I dodaje: – Diecezja tarnowska dys-

ponuje ogromnym potencjałem mediów. Myślę, że możemy się chwalić w Polsce i możemy być z tego również dumni, że mamy wielorakie media. Rozwijają się one i dlatego potrzeba pewnej płaszczyzny współpracy, żeby m.in. wspierać się w działaniach informacyjnych i promocyjnych.

W Radzie, która ma się spotykać cyklicznie, znaleźli się dyrektorzy mediów diecezjalnych, a także świeccy, którzy m.in. angażują się w media parafialne i internetowe. Jedną z takich osób jest red. Bernadeta Cich, która jest pracownikiem IDIKS UPJPII. – To spojrzenie z młodej perspektywy pozwoli nam zobaczyć również postulaty, życzenia, oczekiwania ludzi młodych wobec działań ewangelizacyjnych w świecie mediów – podkreślił mianowany delegat. ■

Walny Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Kazimierzu Dolnym – pracownicy UPJPII we władzach największej i najstarszej dziennikarskiej organizacji zawodowej

Członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej został dr hab. Krzysztof Gurba, a członkiem Naczelnego Sądu Dziennikarskiego SDP ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII. Co więcej, cztery inne osoby z Krakowa, które weszły w skład nowych władz Stowarzyszenia, są także związane z naszą uczelnią jako byli lub obecni wykładowcy. W Zarządzie Głównym znaleźli się: Witold Gadowski, Piotr Legutko i Mariusz Pilis, a w Naczelnym Sądzie Dziennikarskim Miłosz Kluba. ■

Ojciec Jarosław Kupczak nominowany do nagrody Totus Tuus

Nagrody Totus Tuus przyznawane są osobom i instytucjom, które przyczyniają się do promowania nauczania św. Jana Pawła II. W kategorii „Propagowanie nauczania Świętego Jana Pawła II” nagroda przypadła Proгимnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie za „wyjątkową aktywność i organizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, w szczególności sposobu przyczyniającego się do upowszechniania nauczania św. Jana Pawła II na Wileńszczyźnie”. Osobą nominowaną do nagrody, obok Hanny Suchockiej, był premier, w latach 2001–2013 ambasador Rzeczypospolitej Polskiej przy Stolicy Apostolskiej, był także dominikanin o. **Jarosław Kupczak** (wykładowca UPJPII, kierownik Katedry Antropologii Teologicznej na Wydziale Teologicznym, dyrektor Ośrodka Badań nad Myślą Jana Pawła II UPJPII, popularyzator myśli św. Jana Pawła II). ■

Spółdzielnia Socjalna Równość laureatką nagrody „Lodołamacze 2017”

tekst: Teresa Misina

zdjęcia: Grzegorz Jakubowski

„Lodołamacze” to ludzie, firmy, instytucje, które angażują się w pomoc osobom niepełnosprawnym. Udowadniają, że niepełnosprawność nie staje na przeszkodzie bycia doskonałym pracownikiem, a człowiek nią dotknięty może w równym stopniu przyczynić się do sukcesów firmy.

„To dla nas wielkie wyróżnienie i zaszczyt być wybranym przez Kapitułę Etapu Ogólnopolskiego jako zwycięzca

Kategorii Zdrowa Firma w XII Konkursie Lodołamacze 2017. Stworzyliśmy firmę, podmiot ekonomii społecznej, która nie tylko jest miejscem pracy dla osób niepełnosprawnych, bezrobotnych i specjalistów – są jej współwłaścicielami, równocześnie zatrudniając kolejnych pracowników – nie tylko niepełnosprawnych. To nagroda za dobre relacje, za współpracę w zespole, za wzajemne wsparcie, za normal-

ność. Duma, która nas rozpieszcza – równocześnie skłania do jeszcze większej pracy i odpowiedzialności za przyszłość dzieła, jakim jest Spółdzielnia.

Ogromne wyrazy wdzięczności i podziękowań kierujemy do osób i instytucji, które są obecne na naszej drodze w sposób nieprzerwany od 2013 roku. Uniwersytet Papieski Jana Pawła II może być szczególnie dumny, gdyż od początku stworzył nam warunki do powołania i rozwoju Spółdzielni.

Za wsparcie Spółdzielni został wyróżniony w 2014 roku w konkursie Małopolski Lider Przedsiębiorczości Społecznej w kategorii firma wspierająca rozwój podmiotów ekonomicznej społecznej. Dzisiaj możemy zaryzykować stwierdzenie, że jesteśmy jedynym takim modelem współpracy w Polsce: przedsiębiorstwo społeczne w uczelni wyższej – w UPJPII.

W imieniu naszego zespołu serdecznie dziękuję za życzliwość, wsparcie i dobro, które nas spotyka”. ■

Studenci IDiKS UPJPII wyróżnieni na 24. PiK-u

zdjęcie: IDiKS

Gratulujemy naszym studentom wspaniałej nagrody. Program tworzony przez studentów UPJPII, zatytułowany „Wielkie Nieba” otrzymał wyróżnienie w Konkursie Produkcji Regionalnych TVP – PiK w Katowicach w kategorii Program Publicystyczny. Był to jedyny program wyróżniony w tej kategorii!

Szczególne podziękowania należą się kolejno: dyrekcji i pracownikom oraz studentom Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJP2, JP2TV, TVP3 Kraków i Redakcja Audycji Katolickich TVP.

18 listopada br. podczas Gali PiK TVP w Katowicach dr Paulina Guzik i Urszula Drukała (TVP3) wraz z reprezentacją studentów UPJPII odebrali nagrodę. „Otrzymana nagroda jest dla nas ogromnym wyróżnieniem. Czujemy satysfakcję i dumę, ciesząc się, że nasza praca została zauważona i doceniona podczas 24. Przeglądu i Konkursu Dziennikarskiego Ośrodków Terenowych Telewizji Polskiej” – powiedziała Sylwia Micyk, studentka IDiKS UPJPII.

Więcej o satysfakcji, która stała się ich udziałem, w kolejnym numerze czasopisma „Vita Academica”. ■

Prezentacja książki *Młodość – projekt życia* z przedmową dyrektora IDiKS UPJPII

tekst: dr Klaudia Cymanow-Sosin

zdjęcia: IDiKS

Ksiądz kard. Stanisław Dziwisz, ks. dr hab. Michał Drożdż i młodzież zaangażowana w ŚDM zaprezentowali nową, wspaniałą książkę. „Po ŚDM najważniejsza jest odpowiedź na pytanie, czy i jak nasza młodzież zaangażuje swoją młodość w przyszłość społeczeństwa i świata”, mówił książdz kardynał, bez którego trudno byłoby wyobrazić sobie ŚDM w Krakowie.

Podczas spotkania przedstawiono książkę, w której znalazły się 23 historie uczestników Dni Młodzieży z całej Polski.

Jak podkreślają organizatorzy, otwierający spotkanie kard. Dziwisz wspominał, że podczas ŚDM w Krakowie młodzież wróciła do modlitwy i radości głoszenia Ewangelii. „Książka jest zachętą do zaangażowania w życie Kościoła, spotkania z drugim człowiekiem oraz inspiracją do zmiany życia. Jest to publikacja, która dzięki atrakcyjnemu layoutowi przypomina projekt realizowany w kluczu działania, budowania relacji i wspólnoty. Jest również propozycją dla osób już zaangażowanych, by dzielić się swoim doświadczeniem

z innymi”. Jedną z redaktorek książki, Zofia Świerczyńska, opisywała, jak zostały zebrane świadectwa. „Zaprosiliśmy młodych do podzielenia się swoją historią. Odpowiedziało ponad 100 osób z całej Polski. Wybraliśmy 23 świadectwa w kluczu różnorodności – jak różne były przeżycia w czasie ŚDM, jak różni ludzie przeżywali przemianę”.

Niezwykle wzruszająca była także wypowiedź autora wstępu do publikacji. „Pierwszym Autorem tej książki jest Duch Święty. Jest ona książką żyjącą. Najpierw powstała w sercach młodych ludzi, by potem mogli się tym podzielić” – mówił autor przedmowy do książki ks. Michał Drożdż, dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie.

Celem publikacji jest uświadomienie, że ŚDM było początkiem nowego etapu w życiu młodych ludzi. „ŚDM pomogły zaprojektować życie wielu młodym ludziom. Naszym zadaniem dziś jest towarzyszyć młodzieży w projektowaniu własnego życia” – zaznaczył archidiecezjalny duszpasterz młodzieży ks. Łukasz Michalczewski. ►

Świadczenia uczestników ŚDM opatrzone są w książce komentarzami teologów i biblisty, którzy na ich podstawie dają konkretne wskazówki, co robić, by doświadczenie ŚDM przekształcić w konkretne działanie w swoim środowisku, w rodzinie, wspólnocie czy parafii.

Książka jest dla każdego, kto ma młodą duszę, niezależnie od tego, czy był w Krakowie w 2016 roku, czy nie.

Warto zapoznać się z dwoma jeszcze głosami. Jednym z pierwszych recenzentów książki jest dziennikarz Marcin Jakimowicz, który napisał:

„To nie jest rodzaj księgi pamiątkowej ani sentymentalnego albumu ze zdjęciami. Nie, drodzy Państwo, nic ze skansenu. Ta znakomicie zaprojektowana książka (czapki z głów!) tętni życiem”.

„Wydarzyło się coś więcej, niż widziano i słyszano” – pisze o Świątynnych Dniach Młodzieży w świadectwie Dorota, jedna z autorek. A wszystko z tysiącami młodych w tle. Przyjechali nad Wisłę na spotkanie, przy którym organizacja Euro 2012 była jak dożynki parafialne, jak *101 Dalmatyńczyków* przy megaprodukcji pełnej wersji *Władcy pierścieni*. Kościół wyległ na ulice i choć przez lata „dorabiano mu gębę”, okazało się, że ma młodą, uśmiechniętą i całkiem sympatyczną twarz.

Zaś Anna Chmura, Dyrektor TB wspomniała: „W projekcie *Młodość – projekt życia* piękne jest to, że nie ma on końca. Każdy, niezależnie od wieku oraz tego, czy dotarł na ŚDM, czy dopiero po spotkaniu zorientował się, że coś ważnego go ominęło, wykorzysta to ziarenko inspiracji przez nas zasiane poprzez wydanie książki. Tak jak nieograniczona jest ludzka wyobraźnia, tak nieskończone są możliwości podjęcia dobrych inicjatyw, w co mocno wierzymy”.

Cieszymy się, że zarówno pracownicy IDIKS UPJPII, jak i studenci są zaangażowani w tak znakomite dzieła. ■

recenzje

o. Tomasz M. Dąbek OSB, „Szukaj pokoju i dąż do niego” (Ps 34, 15) Biblia o pokoju, Kraków, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, 2017.

Publikacja ukazała się jako siódmy tom serii Biblijne Wezwania do Rozwijania Kultury i poświęcona jest tematowi pokoju w Biblii. W ramach tej serii podejmuje się rozważania na temat aktualnych, ważnych spraw dla współczesnego świata w kontekście nauczania biblijnego. W oparciu o Boże objawienie ukazuje się właściwe rozumienie kwestii pokoju. Analizując teksty Starego Testamentu, przedstawia się Boga jako dawcę pokoju i pokój jako dar Boży, a także dążenie do pokoju i jego panowanie w dziejach Ludu Bożego Pierwszego Przymierza, zagrożenia dla tego pokoju, przestrogi przed fałszywym pokojem. Zagrożeniem dla pokoju jako daru Bożego jest grzeszne życie (przed czym przestrzegają Izrael prorocy), fałszywe zachowanie wrogów udających przyjaciół, lekceważenie zagrożenia, trwanie w błędzie bez podejmowania prób jego rozwiązania. Na kartach Starego Testamentu prorok Izajasz zapowiada przyjsie Mesjasza Księcia Pokoju. Nowy Testament przedstawia również pokój jako dar Boga i jego cechę. Zapowiadany Mesjasz – Jezus Chrystus wypowiada się często na temat pokoju. Jego nauczanie pokazuje różnice między jego pokojem a pokojem świata. Chrystus dzieli się z ludźmi Bożym pokojem. Jego obecność wśród nich jest darem pokoju, który stanowi źródło mocy w wypełnianiu ich misji. Autor analizuje również teksty apostołów o pokoju, z których wynika, że pokój jest stanem upragnionym, Bożym darem, następstwem Chrystusowego odkupienia. Dobre postępowanie, wzajemny szacunek, troska o wspólne dobro budują pokój, zaś niszczy go grzech, który zwyciężył Chrystus przez swoje zbawcze dzieło. Nagrodą za postępowanie zgodnie z prawem Bożym, wierność Bogu jest szczęście wieczne, dlatego trzeba dobrze wykorzystać czas ziemskiego życia w ludzkiej społeczności. Należy się modlić za sprawujących władzę, aby ich rządy zapewniały ludziom spokój, normalne warunki życia, wszechstronny rozwój, a także otwarcie na sprawy ducha, przyjęcie prawdy Bożego objawienia, które prowadzi do zbawienia. (Renata Dulian)

O HISTORII, KULTURZE, RELIGII, TRADYCJI

Nowy magazyn „Traditio”
dziełem studentów IDiKS UPJPII

